

Huddinge kommun Översiktsplan 2030

Samrådsversion

HUDDINGE
KOMMUN

Huddinge kommun
Översiktsplan 2030
Samrådsversion
18 juni 2012

Handläggare: Joel Edding
Kommunstyrelsens förvaltning
Mark- och samhällsplanering
08-535 313 91
joel.edding@huddinge.se

Formgivning: Form etc.
Tryck: Kjellis Offset, Huddinge, 2012

Innehåll

Sammanfattning	5	Regionala och statliga intressen	68
Inledning.....	7	Mellankommunala och regionala intressen.....	68
Inriktning för Översiktsplan 2030.....	7	Riksintressen	69
Nationella, regionala och kommunala mål.....	8	Konsekvensanalys.....	70
Medborgaren, kommunen och regionen	10	Miljökonsekvenser	71
Huddinge i regionen	11	Sociala konsekvenser	71
Riktlinjer för allmänna intressen.....	13	Ekonomiska konsekvenser	72
Bebyggelseutveckling för ökad sammanhållning.....	13	Genomförande och underlag.....	73
Det goda vardagslivet.....	15	Arbete för att genomföra översiktsplanen.....	73
Fler arbetsplatser inom tjänste- och kunskapssektorn	17	Planeringsunderlag	74
Attraktiva parker och stora strövområden.....	19		
Minskad klimatpåverkan samt klimatanpassning.....	23		
Vatten är en grundförutsättning.....	24		
Kulturlandskap och mark för jord- och skogsbruk.....	28		
Gång, cykel och kollektivtrafik i fokus	31		
Teknisk försörjning	35		
Säkra livsmiljöer	37		
Riktlinjer för geografiska områden	40		
Flemingsberg.....	40		
Kungens kurva	42		
Storängen	44		
Scenario Flemingsberg – Masmö	45		
Utveckling av lokala centrum med omgivning	48		
Övriga större utvecklingsområden	65		
Fortsatt utveckling i övrig sammanhållna bebyggelse.....	66		

Sammanfattning

Översiktsplan 2030 vägleder det dagliga arbetet med den fysiska miljön och har därmed en stor betydelse för den långsiktiga utvecklingen. En översiktsplan tas fram i flera steg. Detta är översiktsplanens samrådsversion. Utställning är planerad att ske under hösten/vintern 2013 och antagande våren/sommaren 2014.

Huddinge ska växa i takt med länet och översiktsplanen utgår från ett årligt bostadsbyggande om 600 bostäder vilket innebär en befolkning på drygt 140 000 år 2030.

Den övergripande inriktningen i översiktsplanen är en långsiktig hållbar utveckling genom att skapa levande stadsmiljöer som underlättar ett bra vardagsliv samtidigt som större grönområden värnas och klimatutsläppen minskar. Detta ska åstadkommas genom funktionsblandning och förtätning i goda kollektivtrafiklägen vilket gör att det blir nära till kommunal och kommersiell service och att förutsättningar för korta resor med gång, cykel och kollektivtrafik ökar. Blandade upplåtelseformer och bostadstyper eftersträvas i samtliga områden för att öka sammanhållningen, möjliggöra bostadskarriär och för att möjliggöra att man kan bo kvar i området oberoende av livssituation.

Attraktiva parker och mötesplatser ska tillskapas och de större grönområdena ska tillgängliggöras och bevaras. Insatser görs för att förbättra vattenkvaliteten vilket är viktigt inte minst för att hantera konsekvenserna av ett ändrat klimat. Fokus på gång, cykel och kollektivtrafik skapar förutsättningar för ett hållbart resande. Det tillsammans med inriktningen på förnyelsebar energi och att tillkommande bebyggelse bör vara energieffektiv medför också minskade växthusgasutsläpp.

Inriktningen på levande stadsmiljöer och att prioritera kollektivtrafik medför att förtätningen ska vara som störst i de regionala stadskärnorna Flemingsberg och Kungens kurva samt kring de lokala centrumen: Huddinge centrum (inklusive Storängen), Trångsund, Skogås, Vårby gård, Segeltorp och Stuvsta. Andra större utvecklingsområden är Masmö/Vårby Haga och Länna näringslivsområde. För sträckan Flemingsberg – Masmö tas olika utvecklingsscenarier fram. Efter samråd kommer avvägning göras för vilken markanvändning som ska föreslås för området.

Inriktningen på kollektivtrafik och funktionsblandning gör även att en högre exploatering med fler arbetsplatser eftersträvas längs med kollektivtrafikens stomnät. För den så kallade övriga tätorten är inriktningen att funktioner, upplåtelseformer och bostadstyper som leder till en ökad blandning är positivt. Hänsyn ska tas till områdets befintliga karaktär.

Omvandlingen av fritidshusområden kommer att fortsätta men en översyn ska göras gällande i vilken ordning de bör planläggas. Mindre fastighetsstorlekar och flera lägenheter inom huvudbyggnaden medges i småhusområden för att få till en förtätning, blandning och ökat underlag för kollektivtrafik och service. Utanför sammanhållen bebyggelse medges endast mindre kompletteringar av befintliga byggnader.

”Den övergripande inriktningen i översiktsplanen är en långsiktig hållbar utveckling genom att skapa levande stadsmiljöer som underlättar ett bra vardagsliv samtidigt som större grönområden värnas och klimatutsläppen minskar.”

Översiktsplan 2030 visar Huddinge kommuns långsiktiga vilja när det gäller hur den fysiska miljön bör utvecklas med bebyggelse, naturområden och infrastruktur för att skapa en hållbar utveckling med goda livsmiljöer.

Inledning

Översiktsplan 2030 visar Huddinge kommuns långsiktiga vilja när det gäller hur den fysiska miljön bör utvecklas med bebyggelse, naturområden och infrastruktur för att skapa en hållbar utveckling med goda livsmiljöer. Översiktsplanen omfattar hela kommunens yta. Tidshorizonten ska inte ses som ett exakt årtal utan avser ge en riktning för en önskad utveckling på lång sikt. Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen 2010 (RUFSS 2010) tar sikte mot år 2030 vilket gör det lämpligt för kommunen att använda sig av samma tidshorizont.

Arbetet med att ta fram den nya översiktsplanen kan delas in i fyra huvudskeden: inriktningsbeslut, samråd, utställning och antagande. Under samråd och utställning finns möjlighet att lämna synpunkter och förslag på hur kommunen bör utvecklas. Detta är översiktsplanens samrådsversion. Utställning är planerad att ske under hösten/vintern 2013 och antagande våren/sommaren 2014.

Juridiskt styrs översiktsplaneringen av Plan- och bygglagen och Miljöbalken. Samtliga kommuner ska ha en aktuell översiktsplan. Översiktsplanen vägleder det dagliga arbetet med den fysiska miljön och har därmed en stor betydelse för den långsiktiga utvecklingen. Det som är unikt i planerings-sammanhang är att översiktsplanen utgår från det allmännas intresse och inte de enskildas. Översiktsplanen skapar förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling som är positiv för det stora flertalet av kommuninvånarna.

INRIKTNING FÖR ÖVERSIKTSPLAN 2030

Framtagande av inriktningsbeslutet för Översiktsplan 2030 involverade dialog med invånare, näringsliv, miljöorganisationer och tjänstemän. Dialogerna fungerade som beslutsunderlag för kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige antog i maj 2011 inriktningen för Översiktsplan 2030. Inriktningen vägleder och genomstrar hela samrådsversionen av översiktsplanen.

Inriktningen för Huddinge kommuns nya översiktsplan sammanfattas i fyra huvudinriktningar med ett antal delmål. Inriktningen ska läsas som en helhet.

Fler arbetsplatser inom tillväxtbranscher samt levande stadsmiljöer

Delmål:

- Huddinge eftersträvar ett mer levande samhälle med goda livsmiljöer genom att blanda bostäder, arbetsplatser och service samt genom att komplettera kommunens handelsområden med bostäder, upplevelser och kultur.
- Kommunen styr aktivt markanvändningen för att prioritera etablering och utveckling av företag inom tjänste- och kunskapssektorn.
- Huddinge centrum är kommunens administrativa centrum. Den primära tillväxten sker i Flemingsberg och Kungens kurva.

Ett grönt och hållbart Huddinge med en ansvarsfull samhällsutveckling

Delmål:

- Huddinge värnar naturreservaten, de gröna kilarna, sjöar och vattendrag samt bevarar och utvecklar högkvalitativa parker och grönområden.
- Huddinge har välkända och tillgängliga grönområden.
- Exploatering sker i första hand i anslutning till befintliga områden i goda infrastruktur- och kollektivtrafiklägen.

”Huddinge eftersträvar ett mer levande samhälle med goda livsmiljöer genom att blanda bostäder, arbetsplatser och service.”

Ett delmål inom översiktplanen är att Huddinge kommun ska växa i takt med länet, primärt genom förtätning i kollektivtrafiknära lägen.

- Huddinge strävar efter att vara ett samhälle med en effektiv markanvändning där hållbarhet ur ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv prioriteras.

Huddinge växer och sammanhållningen ökar genom att kommunens olika delar binds samman och levandegörs

Delmål:

- Huddinge växer i takt med länet, primärt genom förtätning i kollektivtrafiknära lägen.
- Huddinges sammanhållning stärks genom fler mötesplatser, blandade upplåtelseformer, bostadstyper och funktioner samt genom att områden binds ihop.
- Huddinges naturområden bevaras men försiktig exploatering kan ske i grönområden i nära anslutning till befintlig bebyggelse.

De regionala infrastrukturprojekten genomförs och inom kommunen prioriteras gång-, cykel- och kollektivtrafik

Delmål:

- Kommunen verkar för att de regionala projekten med spårväg och vägar genomförs.
- Inom kommunen prioriteras gång, cykel och kollektivtrafik.
- Kollektivtrafiken är utgångspunkten vid all planering och områden byggs ut så att en turtätare kollektivtrafik främjas.

NATIONELLA, REGIONALA OCH KOMMUNALA MÅL

Översiktsplanen ska bidra till att uppnå nationella och kommunala mål som på något sätt berör hur mark och vatten används och förvaltas. De nationella målen är ofta baserade på EU-direktiv, där varje land har att redovisa hur man tänker verka för att klara målen om hållbar utveckling ur såväl ekologiskt, socialt som ekonomiskt perspektiv. De nationella målen kan sedan konkretiseras på regional och kommunal nivå. Översiktsplanen utgår från de lagar och föreskrifter som råder vid varje givet tillfälle.

Nationella mål

Riksdagen har beslutat om 16 nationella miljökvalitetsmål som ska nås till år 2020. Prognosen att uppnå de nationella miljömålen är inte god och flera av målen kommer inte att uppnås i Stockholms län med de åtgärder som är planerade. För varje mål har Stockholms län tagit fram regionala mål med indikatorer som finns i skriften Miljömål i Stockholms län. Länsstyrelserna har i uppgift att konkretisera miljömålen för respektive region och kommunerna har ett övergripande ansvar för konkretiseringen av de nationella och regionala målen på lokal nivå.

Det övergripande målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhällsenliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Det finns elva övergripande målområden, fem av dessa är relevanta utifrån ett planeringsperspektiv.

1. Delaktighet och inflytande i samhället
2. Ekonomiska och sociala förutsättningar
3. Barn och ungas uppväxtvillkor
4. Miljöer och produkter
5. Ökad fysisk aktivitet

Det finns även flera nationella ekonomiska mål som är viktiga att beakta, dessa handlar om näringsliv, energiutvinning, resursanvändning, innovation, regional utveckling, turism och samhällsservice.

Kommunen är en betydande aktör för att förverkliga målen. Huddinge har tagit fram en lokal Agenda 21 i syfte att implementera de nationella miljömålen. De olika målområdena i Agenda 21 bidrar till att uppnå samtliga miljömål som berör Huddinge och även några av folkhälsomålen.

Regionala mål

Visionen i RUFSS 2010 är Europas mest attraktiva storstadsregion. Fyra mål har satts upp: en öppen och tillgänglig region, en ledande tillväxtregion, en region med goda livsmiljöer och en resurseffektiv region. För att uppfylla målen och nå fram till visionen har sex strategier identifierats:

- Öka uthållig kapacitet och kvalitet inom utbildningen, transporter och bostadssektorn
- Utveckla idéer och förnyelseförmåga
- Säkra värden för framtida behov
- Vidareutveckla en flerkärnig och tät region
- Stärk sammanhållningen
- Frigör livschanser

Kommunala mål

Kommunens vision är att **Huddinge ska vara en av de tre mest populära kommunerna i Stockholms län att bo, besöka och verka i.** Översiktsplanens inriktning konkretiserar hur visionen ska uppfyllas inom ramen för den fysiska planeringen och utvecklingen.

Ett hållbart samhälle behöver formas där långsiktig hänsyn tas till ekonomiska, sociala och ekologiska aspekter i planering, beslut och genomförande. Hållbar utveckling innebär en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.

Ansvar för naturresurser

År 2030 har Huddinges bidrag till att de negativa miljö- och klimatförändringarna minskat. Växthusgasutsläpp och luftföroreningar har minskat och Huddinge värnar om att stärka de gröna banden. År 2030 har miljö kvalitetsnormerna

för Huddinges sjöar nåtts och de har god ekologisk och kemisk status.

Gemenskap och delaktighet i samhällslivet

Huddinge kommun har 2030 ett högt valdeltagande och är kända för den samverkan och medborgardialog som bedrivs. Det sociala kapitalet är stort och invånarna har förtroende för kommunen och varandra. Människor värderas lika och den verksamhet kommunen ansvarar för är anpassad till invånarnas och näringslivets behov och förutsättningar. Det finns ett stort utbud av mötesplatser och ett rikt föreningsliv.

Attraktiva bostadsområden

Flemingsberg och Kungens kurva har stadsmässiga kvalitéer, där är bebyggelsen koncentrerad och gröna kilar värnas. Huddinge förtätas i kollektivtrafiknära lägen med funktionsblandade områden som har olika bostadstyper och upplåtelseformer. Sammanhållningen är god och alla delar av Huddinge upplevs som lockande dit människor väljer att flytta och bo kvar.

God utbildning och kreativt näringsliv

Utbildningsnivån i Huddinge ligger över snittet i länet och alla har likvärdiga möjligheter. Inriktningen på entreprenörskap bidrar till att starta företag. Huddinge är 2030 en av kommunerna med lägst arbetslöshet i landet. Tjänste- och kunskapssektorn prioriteras och fördel dras av högre utbildning och forskning.

Rik fritid och god hälsa

Folkhälsan i Huddinge är god och jämlikt fördelad. De negativa hälsoeffekterna minskar stadigt. Huddinge har en rik och tillgänglig natur och ett brett utbud av fritidsaktiviteter, vilket gör att många vistas ute. Mötesplatser och ett rikt kulturliv finns i de regionala stadskärnorna. Gång och cykel stimuleras genom trygga, trafiksäkra samt gena gång- och cykelvägar. Konsumtionen av tobak och alkohol är låg och missbruk av narkotika är i stort sett borta.

”Huddinge ska vara en av de tre mest populära kommunerna i Stockholms län att bo, besöka och verka i.”

Översiktsplanen utgår ifrån ett bostadsbyggande på 600 nya bostäder per år (på bilden visas bostadshus i Trångsund).

MEDBORGAREN, KOMMUNEN OCH REGIONEN

Bostadsförsörjning i en växande region

Ett bostadsbyggande som kan möta nuvarande och kommande behov är avgörande för regionens starka utveckling och fortsatta tillväxt och inriktningen för Översiktsplan 2030 slår fast att kommunen ska växa i takt med länet. Eftersom regionen växer mycket fort bör Huddinge i dagsläget bygga i enlighet med RUFSS 2010 (Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen) alternativt hög dvs 600 bostäder per år, och översiktsplanen utgår från denna bostadsbyggartakt. För att säkra att ett så högt årligt byggande kommer till stånd bör planeringen, planberedskapen, vara ännu högre då bostadsbyggande är mycket konjunkturkänsligt och vissa projekt aldrig genomförs.

En befolkningsprognos för 600 bostäder per år har tagits fram och använts för att säkerställa att det finns mark för kommunal service för denna tillväxttakt och även i olika trafikutredningar har denna prognos använts. Exakt hur många bostäder det ska planeras för avgörs av hur fort länet växer och slås fast i Projektplan för samhällsbyggnadsprojekt. Den historiskt höga befolkningsökningen i länet kan innebära att ännu fler bostäder behöver byggas för att klara länets bostadsförsörjning. Kommunen behöver även verka för att de detaljplaner som tas fram genomförs inom snar tid av exploatörerna så att bostadsprojektet blir verklighet.

Nyproduktionen är en begränsad del av bostadsmarknaden som inte heller alla grupper har möjlighet att efterfråga. Rörlighet i bostadsbeståndet och blandade upplåtelseformer är viktiga förutsättningar för att tillgodose olika bostadsbehov. Nyproduktion kan bidra till flyttkedjor i beståndet men det är också viktigt att tillkommande bostäder bidrar till att bostadsområden får en variation i upplåtelseformer och bostadstyper så att möjlighet finns till kvarboende och en blandad befolkning. Bostadssituation för studenter, ungdomar och andra grupper som inte är så resursstarka måste särskilt beaktas.

Kommunen har även ett ansvar att tillgodose bostadsbehoven hos grupper i behov av särskilt stöd eller omvårdnad.

Planering för bostadsbyggandet i kommunen och kommunal service omprövas årligen i kommunens projektplan för samhällsbyggnadsprojekt, vilken anger riktlinjer för bostadsförsörjningen kommande treårsperiod.

Befolkningsprognos för en växande region och kommun

Vid årsskiftet 2011/2012 hade Huddinge kommun knappt 100 000 invånare. Det innebär att kommunen är fjortonde störst i riket sett till invånarantal och näst störst i länet. Befolkningen i Stockholms län uppgick samtidigt till knappt 2,1 miljoner invånare. De senaste 20 åren har befolkningen i kommunen ökat med knappt 34 procent jämfört med drygt 26 procent i länet.

Enligt RUFSS 2010 beräknas länets befolkning uppgå till mellan 2,3 miljoner och 2,5 miljoner år 2030. Enligt en reviderad länsprognos förväntas befolkningen öka till drygt 2,4 upp till ungefär 2,6 miljoner invånare år 2030 vilket innebär en befolkningsökning på ungefär 16-25 procent.

Enligt befolkningsprognosen med ett förväntat byggande på 600 bostäder per år blir befolkningsökningen 44 procent vilket ger en befolkning på nästan 143 000 invånare. De grupper som ökar minst är barn i förskoleålder, barn som ska gå förskoleklass samt barn i 7-9 års ålder. Den grupp barn som förväntas öka mest är de i åldern 13-15 år. De äldre väntas öka relativt kraftigt och allra mest väntas gruppen 80 år och äldre öka.

Färre ska försörja fler

Eftersom antalet äldre förväntas öka kraftigt kommer det att påverka kommunens försörjningskvot negativt det vill säga färre personer ska försörja fler. 2011 var försörjningskvoten i Huddinge 0,67, det vill säga varje person i arbetsför ålder ska försörja sig själv och 0,67 personer till. År 2030 väntas

försörjningskvoten bli 0,71 om befolkningen utvecklas enligt befolkningsprognosen. I länet var kvoten 0,65 år 2011. Förutsatt en utveckling enligt det reviderade högscenariot bli kvoten 0,71 år 2030 även i länet. Huddinge kommun har en ung befolkning vilket syns i försörjningskvoten.

Befintliga bostäder

I Huddinge kommun finns en blandad bebyggelse som dock skiljer sig kraftigt åt mellan kommundelarna, se tabell 1. 44 procent av det totala bostadsbeståndet utgörs av småhus medan resten är flerbostadshus. Av alla bostäder i kommunen är 33 procent hyresrätter, 25 procent bostadsrätter och 41 procent äganderätter. Sjödalen-Fullersta och Trångsund har jämnast fördelning av småhus och lägenheter mätt på kommundelnivå. Upplåtelseformer behöver dock vara jämt fördelade på avsevärt mindre geografiska områden än kommundelnivå för att positiva effekter ska uppnås.

HUDDINGE I REGIONEN

Genom sitt läge och storlek i länet är Huddinge kommun en viktig regional aktör som både påverkar och är beroende av andra kommuner och aktörer i omlandet. Större utvecklingsfrågor spänner över många kommuner och aktörer varav regionala arenor och samarbeten krävs så att administrativa gränser inte förhindrar en positiv utveckling. Huddinge kommun har därför för avsikt att vara en ledande och framträdande aktör i regionala frågor på länsnivå och i samarbeten på Södertörn. Därmed är Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen RUFSS 2010 och Södertörnsamarbetet mycket viktiga för Huddinge kommuns framtida attraktivitet och positiva utveckling.

De åtta kommunerna på Södertörn – Botkyrka, Nykvarn, Nynäshamn, Haninge, Huddinge, Salem, Södertälje, Tyresö – har en lång tradition av samarbete. Kommunerna gemensamt är en attraktiv del av Stockholmsregionen med cirka 450 000 invånare. Syftet med samverkan mellan de åtta Södertörnskommunerna är att stärka den kommunala och regionala utvecklingen som gynnar Södertörn och dess kommuner.

Inom översiktsplanens område är även samarbetena i Tyresåns vattenvårdsförbund och Mälarens vattenvårdsförbund värda att nämna där det sker ett regionalt samarbete kring vattenfrågor.

Tabell 1. Bostadsbeståndet, Huddinge kommun 2010

Kommundelsområde	Antal	Småhus		Hyresrätt		Bostadsrätt		Äganderätt	
		Andel	Fler-bostadshus Andel	Andel	Andel	Andel	Andel	Andel	Andel
Flemingsberg	6 435	15	85	59	28	14			
Segeltorp	4 207	78	22	4	21	74			
Sjödalen-Fullersta	9 330	49	51	24	29	46			
Skogås	5 572	38	62	37	31	32			
Stuvsta-Snättringe	5 955	74	26	9	20	71			
Trångsund	4 225	51	49	28	22	50			
Vårby	4 264	6	94	78	20	2			
Kommunen totalt	39 988	44	56	33	25	41			

Riktlinjer för allmänna intressen

Allmänna intressen är de intressen som i princip angår alla i kommunen eller regionen. Enskilda intressen är till exempel den privata markägarens intresse att exploatera sin mark på ett visst sätt. Kommunens översiktsplan ska endast behandla och sammanväga allmänna intressen. Det är först i arbetet med detaljplaner eller områdesbestämmelser som de enskilda intressena kommer in och där markägare och direkt berörda hyresgäster är sakägare med rättigheter.

Detta kapitel redovisar inriktning inom olika områden som inte är knutna till något specifikt geografiskt område. Frågor som handlar om hur kommunen ska utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt för att ge förutsättningar för ett bra vardagsliv med närhet till service, med fler arbetsplatser och med minskade utsläpp av växthusgaser. Vissa intressen är så ”allmänna” att de blir regionala eller till och med riksintressen vilket redovisas i kapitel Regionala och statliga intressen.

BEBYGGELSEUTVECKLING FÖR ÖKAD SAMMANHÅLLNING

Funktionsblandning och hög exploatering för levande stadsmiljöer

Funktionsblandning leder till levande stadsmiljöer där samhället lever såväl på dagen som på kvällen vilket i sin tur leder till en ökad trygghet. Blandningen medför även att fler får möjlighet att gå eller cykla till affärer, kommunal service och i vissa fall även arbetsplatsen så att ett mer hållbart resande uppnås. Det är positivt om blandningen kan vara på så lokal nivå som möjligt där den minsta geografiska nivån är blandning i en och samma byggnad till exempel bostäder och handel i bottenplan eller bostäder och kommunal service.

För att få till levande stadsmiljöer, utveckla högkvalitativa parker, bevara de större naturområdena och prioritera gång, cykel och kollektivtrafik är det viktigt att det är en hög exploatering i goda kollektivtrafiklägen vilka i huvudsak är runt spårstationerna men även till viss del längs kollektivtrafikstråken, se markanvändningskartan. Detta då det finns tydliga samband mellan hur mycket service det finns i ett område och hur många som bor och arbetar i området. Sambanden är även tydliga gällande hur långt man reser och med vilket färdmedel och hur bra kollektivtrafiken är. Förtätning av befintliga områden kan medföra att grönytor tas i anspråk. Detta ska i så fall kompenseras genom att kvaliteten på kvarvarande grönområdena höjs.

Blandad bebyggelse för livets olika skeden

Olika bostadstyper efterfrågas i olika skeden av livet. Beroende på hur livssituationen ser ut och de ekonomiska förutsättningarna är efterfrågan man olika bostadstyper och storlekar. Blandade bostadstyper med äganderätt (villor, radhus och ägarlägenheter), bostadsrätter och hyresrätter i olika storlek och prisklasser gör att man kan bo kvar i området oberoende av livssituation: om man

RIKTLINJER

- Funktionsblandning av bostäder, service och arbetsplatser ska eftersträvas i alla områden.
- Vid planläggning ska det alltid provas ifall det är möjligt att få in funktioner som är underrepresenterade i området. Särskilt viktigt är det att få in service och arbetsplatser i området som domineras av bostäder för att dessa områden ska bli mer levande och attraktiva.
- I varje kommunal delområde ska det eftersträvas att den bostadstyp och upplåtelseform som är underrepresenterad tillskapas så att fördelningen mellan upplåtelseformerna blir mer jämn. I mycket goda kollektivtrafiklägen ska dock alltid en hög exploateringsgrad eftersträvas varav exploatering i huvudsak ska utgöras av en blandning av flerbostadshus med blandade upplåtelseformer.
- Särskilda satsningar ska göras i områden med lägre attraktivitet för att skapa jämlika levnadsvillkor och stärkt sammanhållning.
- Samtliga kommunens delar knyts samman med omkringliggande områden via bebyggelse, mötesplatser, infrastruktur eller rekreativstråk.

får fler barn, de ekonomiska förutsättningarna ändras, vid separation eller att man önskar flytta från villan när man blir gammal. Det möjliggör även att individer kan göra en bostadskarriär i sitt område. Detta är positivt för de individer som önskar bo kvar i sitt område under en längre tid och det leder även till stabilare och tryggare områden då omflyttningen minskar.

Idag är flera områden i kommunen ensidigt sammansatta avseende hustyper och upplåtelseformer och denna ensidighet är en av grundförutsättningarna för segregation med följderna att livschanserna blir olika. Idag ökar den socioekonomiska segregationen mellan kommunens olika bostadsområden. För att bryta denna trend men även för att erhålla positiva effekter krävs det en ökad blandning av lägenheter med olika storlek, pris, kvalitet och upplåtelseform inom alla bostadsområden.

Vid förändringar ska man respektera den befintliga bebyggelsens värde och en utgångspunkt är att allt nytt ska höja kvaliteten och förbättra boendemiljön i hela området inte bara i den nya delen. En del i detta är att ha en hög arkitektonisk ambition vid nybyggnation och satsa på offentlig konst. Om karaktären på området är viktig att bevara kan lösningar bestå i nya former av flerbostadshus som smälter in i villaområden likväl som att skapa större lägenheter genom att slå ihop mindre lägenheter i hyreshusområden. Ombildningar av hyresrätter kan också vara en väg att gå för att få fler bostadsrätter i områden som domineras av hyresrätter. Små men genomtänkta förändringar kan ha stor effekt.

Knyta samman områden för ökad sammanhållning

Flera av kommunens områden hänger inte samman med varandra, de är byggda som enklaver. Områdena är särskiljda varandra av olika barriärer som infrastruktur, topografi och bebyggelsens utformning. Enklaverna har ofta ensidiga funktioner och upplåtelseformer. För att stärka sammanhållningen och skapa ett attraktivare samhälle behöver olika områden knytas samman vilket kan göras via bebyggelse, mötesplatser, infrastruktur och rekreationsstråk.

Särskilda satsningar på vissa bostadsområden

Skillnaderna är stora mellan de olika kommundelarna (Flemingsberg, Skogås, Trångsund, Segeltorp, Snättringe-Stuvsta, Sjödalen-Fullersta och Vårby) och inom respektive kommundel gällande områdets attraktivitet liksom för förvärvsarbete, skolors resultat, valdeltagande och upplevd hälsa. Särskilda satsningar är nödvändiga och planeras för områden som behöver stärka sin attraktivitet. Fysiska insatser behöver göras i samverkan med sociala insatser så att områdena liksom invånarna stärks. Insatser bör då inriktas på såväl lång som kort sikt med tydlig delaktighet för de boende. Satsningar ska göras parallellt och i samklang med insatser i ordinarie kommunal verksamhet för att skapa likvärdig kommunal service och jämlika levnadsvillkor utifrån ett geografiskt områdesperspektiv.

FOTO THOMAS HENRIKSON

Olika bostadstyper efterfrågas i olika skeden av livet. Beroende på hur livssituationen ser ut och de ekonomiska förutsättningarna är efterfrågan på olika bostadstyper och storlekar

DET GODA VARDAGSLIVET

Huddinge har en unik möjlighet att kombinera levande stadsmiljöer med stora orörda naturområden. Dessa kvaliteter ska värnas och utvecklas så att de som bor och verkar i kommunen såväl idag som imorgon kan ha ett bra vardagsliv.

Social hållbarhet och jämlikhet för alla

Social hållbarhet innebär att bygga upp ett långsiktigt och stabilt samhälle med jämlika och goda levnadsförhållanden. Miljöer ska fungera för alla människor oavsett kön, ålder, religion, socioekonomisk bakgrund, etnicitet, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Jämlikhet handlar om att alla människor ska få del av välfärden i form av utbildning, arbete, bostad, vård och omsorg samt möjligheter att delta i kultur- och samhällsliv. Arbetet för människors lika värde innebär att möjliggöra för alla individers livschanser samt att ta bort hinder och barriärer och alla former av diskriminering. Ett jämlikt samhälle är även ett jämställt samhälle vilket är en mycket viktig del för att uppnå en social hållbarhet. Särskilt fokus ska läggas på att tillgängliggöra offentliga miljöer för personer med funktionsnedsättningar.

Trygghet

En trygg stadsmiljö värderas högt och målet är att det ska genomsyra all stadsplanering. Miljöer som bidrar till otrygghet är bland annat trafikleder som skapar barriärer, gångtunnlar där människor är rädda för att bli överfallna samt folktomma stråk och skymda bakgårdar. Trygghetsarbetet handlar på många sätt om att stärka tryggheten i närområdet och att skapa befolkade offentliga stråk och miljöer. En lämplig fysisk utformning av staden ger överskådlighet, befolkade offentliga rum och urbana stråk som bidrar till att förebygga brott och minska känslan av otrygghet. Gatumiljön och det offentliga rummet utformas för god tillgänglighet för alla individer.

Kommunal service för ett bra vardagsliv

Hög kvalitet på kommunal service i form av förskolor, skolor, idrotts- och kulturanläggningar, äldreboenden, vårdcentraler

etcetera är avgörande för att kommunens attraktivitet ska vara god och för att skapa förutsättningar för ett bra och välfungerande vardagsliv för samtliga kommuninvånare. Kommunal service samlokaliseras med fördel med kommersiell service då det skapar förutsättningar för levande lokala centrum. Det ska även eftersträvas att offentlig service läggs i närhet av kollektivtrafik då det underlättar i vardagen. Miljöerna kring kommunal service ska vara trafiksäkra och trygga.

För att nyttja kommunala lokaler på ett så ekonomiskt bra sätt som möjligt, men även för att skapa liv och rörelse över större delen av dygnet, bör där så är möjligt olika verksamheter och funktioner blandas i samma byggnad. Lokalerna utformas flexibelt så att de över tiden kan användas för olika behov och funktioner då åldersstrukturen ändras i ett område. I tätbebyggda områden läggs med fördel förskolor i flerbostadshusens bottenplan. Goda utemiljöer är viktigt att tillskapa för förskolor och skolor. Utemiljöer som utformas så att de blir delar av den offentliga miljön.

Kommunen kommer att förtätas fram till 2030. Behovet av tillkommande kommunal service (skolor, idrotts- och kulturanläggningar och äldreboenden) har kartlagts utifrån befolkningsprognosen till 2030. Ytor för detta behov har reserverats på markanvändningskartan och i strukturplanerna. En befolkningsprognos på så lång sikt omfattar stora osäkerheter och behovet av kommunal service behöver arligen studeras i detalj av respektive nämnd. Huvudman för kommunal service kan vara såväl kommunen som privata aktörer.

Kultur och fysisk aktivitet för ett bra vardagsliv

Vi rör oss allt mindre och mindre. Samtidigt ökar kunskapen om betydelsen av fysisk aktivitet för folkhälsan. Möjligheten att gå, cykla, skejta, leka, springa eller på annat sätt röra sig till vardags påverkas av bebyggelsens struktur, innehåll och utformning och det är därför viktigt att samhället utvecklas så att det stimulerar till fysisk aktivitet i vardagen.

RIKTLINJER

- Otrygga miljöer bör åtgärdas och offentliga miljöer ska vara tillgängliga för alla.
- Offentlig service lokaliseras helst i anslutning till kollektivtrafikstarka lägen och om möjligt sker en samlokalisering med kommersiell service.
- Kommunala lokaler utformas flexibelt så att de över tiden kan användas för olika behov och funktioner och olika verksamheter samlokaliseras där så är möjligt.
- Samhället ska utformas så att fysisk aktivitet stimuleras och i varje område ska det finnas ytor för närrekreation och spontanidrott.
- Medborgardialoger ska vända sig till alla grupper i samhället med särskilda insatser för att fånga upp barns behov.
- I alla samhällsbyggnadsprojekt beaktas hur miljön kan utformas så att den blir trygg för samtliga individer och befintliga otrygga miljöer åtgärdas där så är möjligt.
- Alla områden ska ha en god tillgång på attraktiva mötesplatser och utformas så att sammanhållningen kan öka.

Huddinge har en unik möjlighet att kombinera levande stadsmiljöer med stora orörda naturområden.

En god bebyggd miljö som stimulerar till fysisk aktivitet i vardagen bidrar förutom till bättre folkhälsa också till ett myllrande stadsliv, ökad trygghet, ökad rörelsefrihet, minskat buller och utsläpp samt minskade kostnader för transportinfrastrukturen. Miljöer som stödjer fysisk aktivitet skapar attraktivare städer. Genom att ta hänsyn till människors olika behov kan den fysiska planeringen bidra till att utjämna hälsoskillnader och skapa förutsättningar för en god hälsa för hela befolkningen.

Grönområden, parker och rekreations- och friluftsområden är mycket viktiga för vardagsmotionen för att stimulera till promenader, löprundor eller ett aktivt friluftsliv. För att stimulera till fysisk aktivitet måste det tätortsnära landskapet dock vara tillgängligt och rymma många olika aktiviteter som vänder sig till alla kommuninvånare. Det behöver finnas utrymme för spontan idrott och motion som en naturlig del i samtliga områden.

Det är viktigt att det finns kulturella verksamheter i hela kommunen men särskilt angeläget är det i de regionala stadskärnorna Flemingsberg och Kungens kurva där det behöver finnas kulturella verksamheter där människor från olika delar av kommunen, regionen och landet kan mötas och ha gemensamma upplevelser.

Barns rättigheter

Barns rättigheter ska beaktas i samhällets alla verksamheter. Barns och ungdomars närmiljö ska vara säker, trygg och hälsosam, men det är också viktigt att miljön erbjuder stimulans och goda möjligheter för lek, umgänge och sociala möten. Barns hälsa och livskvalitet påverkas positivt av fysiska miljöer som motverkar socioekonomisk segregation och med närhet till platser som stimulerar fysisk aktivitet.

Mötesplatser

För attraktiva och levande stadsmiljöer måste det finnas utrymme för möten mellan människor så som parker, idrotts-

platser, centrumanläggningar, caféer, biblioteksverksamhet och fritidsgårdar. Möjligheter till ett aktivt kulturliv både som utövare och konsument är en sammanhållande länk mellan olika individer och ökar den sociala sammanhållningen.

För att utveckla den sociala sammanhållningen är det viktigt att skapa utbyte och kontakt mellan olika grupper av människor. Det sociala kapitalet, som handlar om tillit och nätverk mellan människor, kan stärkas genom tillgång till väl utformade mötesplatser. Mötesplatser behöver utvecklas för att bli mer tillgängliga för alla grupper och för att bidra till möten mellan olika typer av människor med till exempel olika åldrar, intressen och bostadsorter.

För att mötesplatserna ska tilltala och fungera för alla krävs det mötesplatser av olika karaktär, både för långvariga kontakter i grannskapet och i arbetslivet, och för korta möten till exempel på en restaurang eller på ett bibliotek. Även ytliga kontakter och möten mellan människor bidrar till att utveckla tilliten och acceptansen för det som är annorlunda.

För att stimulera till fysisk aktivitet måste den tätortsnära naturen vara tillgänglig och rymma många olika aktiviteter som vänder sig till alla kommuninvånare.

FLER ARBETSPLATSER INOM TJÄNSTE- OCH KUNSKAPSSEKTORN

Tillväxten i Stockholms län och därmed Huddinge är en nationell angelägenhet eftersom en stor andel av Sveriges BNP skapas i regionen. Likväl finns en regional obalans när det gäller arbetstillfällena i länet, där majoriteten av dessa finns i Stockholm stad eller i norrort. Huddinge kommun ska bidra till att jämna ut denna obalans genom att skapa förutsättningar för 22 500 nya arbetstillfällena. Då uppnås en kvot där antalet arbetstillfällena i relation till antalet förvärvsarbete i Huddinge blir 1,0, det vill säga för varje förvärvsarbete existerar ett arbetstillfälle. Idag är kvoten 0,91 arbetstillfällena per förvärvsarbete i Huddinge kommun. Antalet tillkommande arbetstillfällena baseras på översiktsplanens befolkningsprognos, siffran kan bli såväl högre som lägre beroende på hur fort kommunen växer.

Sedan i mitten av 1990-talet har tjänstesektorn varit en av de mest expansiva branscherna i Huddinge. Tjänsteföretagen, särskilt de kunskapsintensiva, har höga krav på sin lokalisering och vill etablera sig i funktionsblandade stadsmiljöer, så kallade kreativa miljöer, och med närhet till spårbunden kollektivtrafik. Av marknadsskäl är kontorsetableringar i närtid främst aktuellt i Huddinge centrum och Flemingsberg. Kungens kurvas förutsättningar för kunskapsintensivt näringsliv kommer att stärkas över tid genom Spårväg syd. I Kungens kurva är det utvecklingen inom handel och upplevelser som kan driva tillväxten i området de närmaste åren men området bör även kompletteras med andra verksamheter och bostäder.

Huddinge centrum utvecklas genom en förtätning med fokus på framförallt kontor och bostäder. Flemingsberg har störst potential gällande kunskapsintensivt näringsliv, tack vare ett stort utrymme för tillväxt och en närhet till högre utbildning och Karolinska universitetssjukhuset. En förutsättning för en sådan utveckling är dock att mer service, handel och restauranger etableras i området.

FOTO THOMAS HENRIKSSON

Ett diversifierat näringsliv

Även om majoriteten av de framtida arbetsplatserna kommer att finnas inom tjänste- och kunskapssektorn, är detta inte de enda branscherna som växer, vilket är positivt då det lokala näringslivet blir mindre sårbart och konjunkturkänsligt. Sysselsättningsgraden och arbetslösheten i kommunen påverkas också positivt, då olika typer av arbetstillfällena behövs till kommunens relativt heterogena befolkning. Handeln blir särskilt

Tjänsteföretagen, särskilt de kunskapsintensiva, har höga krav på sin lokalisering och vill etablera sig i funktionsblandade stadsmiljöer, så kallade kreativa miljöer, och med närhet till spårbunden kollektivtrafik.

RIKTLINJER

- Förutsättningar ska skapas för att garantera utvecklingen av verksamheter inom tjänste- och kunskapssektorn. En beredskap ifråga om mark och lokaler ska finnas i lämpliga lägen.
- Det befintliga näringslivet ges möjligt att växa i kommunen för att säkerställa att fler och olika typer av arbetstillfällen existerar för att kunna erbjuda förvärvsarbete till en heterogen befolkning.
- Kommunen strävar efter att uppnå en kvot där antalet arbetstillfällen i relation till antalet förvärvsarbetande Huddingebor är 1,0.
- Verksamheter med inriktning på tjänste- och kunskapssektorn samt kommersiell service ska prövas vid planläggning i områden som saknar ett kommersiellt utbud, särskilt i anslutning till huvudkollektivtrafikstråk.
- Varje förfrågan om en ny handelsetablering ska prövas i enlighet med Huddinge kommuns handelspolicy och beslut om nya handelsetableringar ska föregås av en handelskonsekvensanalys.

viktig eftersom branschen anställer många personer med svag eller ingen förankring på arbetsmarknaden, såsom ungdomar. Det betyder att det är viktigt med en fortsatt positiv handelsutveckling i Kungens kurva och framförallt utvecklingen av lokala centrum. En funktionsblandning där service och handel är en central del, höjer attraktiviteten för bostadsområden och framförallt tjänstesektorn. Det är därför viktigt med en utveckling som främjar arbetsplatser av olika typer i kombination med bostäder.

Befintliga verksamhetsområden

I Huddinge kommun finns många renodlade verksamhetsområden med olika karaktär. Riktlinjer för utvecklingen av respektive verksamhetsområde är under utarbetande och kommer att ta hänsyn till varje områdes unika förutsättningar. Dessa riktlinjer ska vara en utgångspunkt för den närmare planeringen för respektive område.

Kraften i småföretag

Många av företagen i Huddinge har färre än fem anställda och det företagstätaste området i kommunen är bandet Segeltorp-Snättringe-Stuvsta. De mindre företagen kommer även fortsättningsvis att vara dominerande i kommunen, vilket betyder att det krävs strategier för att ta tillvara på denna resurs.

Centralt i detta fall blir de framtida kollektivtrafikstråken (se markanvändningskartan), där en förtätning av bostäder samtidigt bör ta hänsyn till behovet av verksamhetslokaler. Utöver lokal handel kan det vara tjänsteföretag såsom olika typer av konsulter eller serviceverksamheter. Cirka 700 nya företag startas årligen i Huddinge kommun. Det är en viktig utveckling som kommunen stöttar genom olika insatser.

FOTO: THOMAS STRID

ATTRAKTIVA PARKER OCH STORA STRÖVOMRÅDEN

Attraktiva parker

En viktig beståndsdel i den goda staden är högkvalitativa parker. En förutsättning för förtätning är att god tillgång till park- och grönområden kan skapas. Parkerna ska fungera som stimulerande mötesplatser och upplevelserika sociala rum. Parkerna ingår även som en mycket viktig del i Huddinge kommuns grönstruktur.

Stor andel av Huddinges grönområden består av natur och en förhållandevis liten del är anlagd park. Det finns behov av en ökad satsning på parkernas utveckling. Vackra parkmiljöer bidrar till att skapa en attraktiv kommun att bo och arbeta i. Barnperspektivet är av stor vikt när det gäller parkers betydelse både gällande utformning och hur långt det är att ta sig till en park. Även äldre och funktionshindrade har stort behov av parker i sin närmiljö då de kan ha svårt att röra sig.

Minst en större park, stadspark, ska finnas i varje kommunedel som en av områdets naturliga samlingspunkter. Det finns behov av anlagda parker i Huddinge med vackra blomsterplanteringar, sittplatser, gräsytor, aktiviteter, rekreativsmöjligheter och inslag av konst. Vid utformning av parkerna läggs särskilt fokus på barn och ungdomars behov. Vissa parker kan ha inslag av naturpark med rikt djur- och växtliv, gärna kombinerat med dagvattendammar. De viktigaste stadsparkerna idag innefattar bland annat Skeppsmyreparken (Stuvsta), Sjödalsparken (Sjödalen), Rådsparken (Sjödalen), Fullerstaparken (Fullersta), Nytorps mosse (Trångsund) och Vårbyparken (Vårby). De har sinsemellan olika karaktär och denna karaktär bör ytterligare renodlas. Visionen för kommunens större parker är att de ska ha ett rikt innehåll och egen karaktär. Idag saknas det stadspark i Skogås, Flemingsberg och Segeltorp. Utöver stadsparkerna bör det även finnas ett flertal mindre närparker i områdena, med till exempel lekplatser, planteringar, gräsytor och sittplatser.

RIKTLINJER

- De parkområdena som pekas ut på markanvändningskartan och i strukturanplanerna bevaras och utvecklas till högkvalitativa parker som kännetecknas av hög kvalitet, tillgänglighet och variation.
- En större multifunktionell stadspark med egen identitet ska finnas i varje kommunedel. Parken ska fungera som mötesplats för boende i området och vara tilltalande för människor i alla åldrar.
- Avståndet till närmsta lekplats bör inte överstiga 500 meter från sin bostad.

RIKTLINJER

- I möjligaste mån tillgängliggörs samtliga grönområden.
- De områden som är markerade som bevarandeområden på markanvändningskartan bevaras.
- De gröna kilarna värnas, vilket innebär att åtgärder som splittrar och skapar barriärer inom dem i möjligaste mån ska undvikas. Vid befintliga barriärer och svaga avsnitt behöver åtgärder vidtas som stärker sambanden.
- Utredning genomförs gällande om och i sådant fall hur sambandet mellan Bornsjökilen och Hanvedenkilen kan värnas och stärkas.
- Från bostaden bör det vara max 300 meter till ett grönområde eller park och max 800 meter till ett större grönområde.
- Större opåverkade och/eller tysta områdena ska beaktas så att deras värden inte påverkas negativt.
- De strategiskt viktigaste delarna av grönsstrukturen bevaras. För närvarande pågår arbete med skydd genom naturreservatsbildning av Lissmadalgången och Flottsbroområdet. Andra viktiga områden att bevara är: Drevvikens strandområden, Sörskogen, Källbrinksskogen, Vårbystranden, Kynäsberget, Öran, Rudträsket och Kvarnsjön.
- Obebyggda stränder bevaras och bör i möjligaste mån tillgängliggöras.

Friluftsliv och stora grönområden

Kunskapen om Huddinges natur är mycket god. All kunskap om Huddinges grönsstruktur finns översiktligt samlad i ett planeringsunderlag ”Huddinges natur” som uppdaterats inför denna översiktsplan. ”Huddinges natur” behandlar Huddinges övergripande grönsstruktur som en del i regionen samt var de mest värdefulla naturmiljöerna finns. Både aspekten biologisk mångfald och rörligt friluftsliv redovisas.

Naturens stora värden och variation

Huddinges natur är ur ett riksperspektiv ovanligt varierad. Här finns odlingslandskap, skogar och våtmarker med mycket höga naturvärden. Några områden har till och med utpekats av EU som viktiga bevarandeområden, det vill säga Natura 2000-områden, och nyckelbiotopsinventeringen har visat att Huddinge har en mycket stor andel skyddsvärda skogar. Bland annat finns här länets enskilt största nyckelbiotop vilken är belägen i Paradisets naturreservat. Nyckelbiotoper är biologiskt särskilt rika skogsobjekt som utpekats av Skogsstyrelsen.

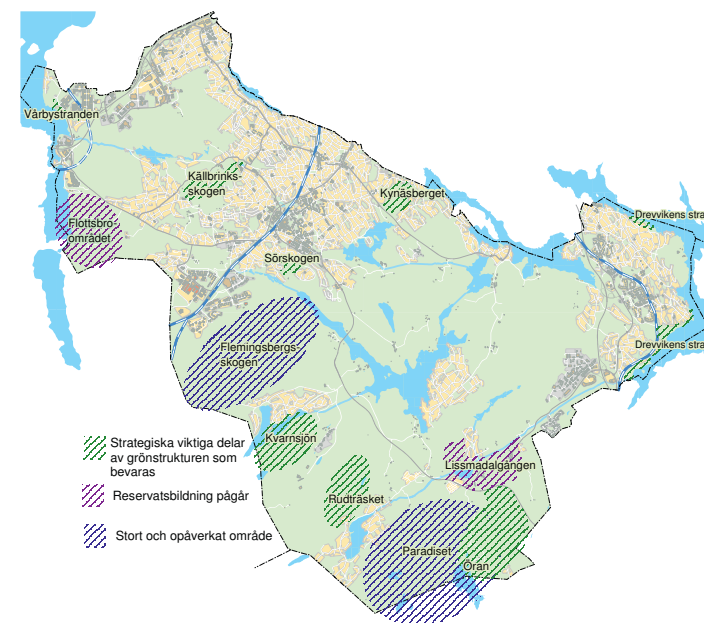
Så mycket som en tredjedel av kommunens yta består av naturreservat vilket medför att en stor del av de skyddsvärda skogarna har ett långsiktigt skydd. Trots detta finns det skyddsvärda skogar och sjöar som inte omfattas av naturreservat. Tre är viktiga tätortsnära områden: Drevvikens strandområden, Sörskogen och Källbrinksskogen. Inom Bornsjökilen gäller det Flottsbroområdet (naturreservatsbildning pågår) och Vårbystranden. Inom Hanvedenkilen gäller det: Lissmadalgången (naturreservatsbildning pågår), Kynäsberget, Öran, Rudträsket, och Kvarnsjön (Gladö). Stora opåverkade grönområden och strategiska viktiga delar av grönsstrukturen som ska bevaras framgår av Figur 1 nedan.

Den viktigaste frågan när det gäller bevarande av den biologiska mångfalden i odlingslandskapet är vilken möjlighet som finns att ha kvar aktiva jordbruksföretag. Ofta är bristen på betesdjur den viktigaste naturvårdsfrågan vilket innebär att åtgärder som ökar antalet nötboskap och får indirekt

gynnar bevarandearbetet med den biologiska mångfalden. Av skyddsvärda odlingslandskap är det bara Lissmadalgången som saknar ett långsiktigt skydd, men här pågår arbete med inrättande av naturreservat.

Friluftsliv och sammanhängande grönområden

Huddinge berörs av regionens övergripande grönsstruktur: Hanvedenkilen och Bornsjökilen. Dessa områden innehåller viktiga områden för rekreation samt för den biologiska mångfalden. Skötseln av de större sammanhängande grönområdena ska ske så att både de biologiska och friluftsmässiga kvaliteterna bevaras och utvecklas. I än större grad än idag ska de större naturområdena tillgängliggöras bland annat genom gångvägar, motionsanläggningar, skidspår, skridskoåkning, bergsklättring, strandpromenader och annat som gör att kommun- och regioninvånarna kan nyttja den stora resurs

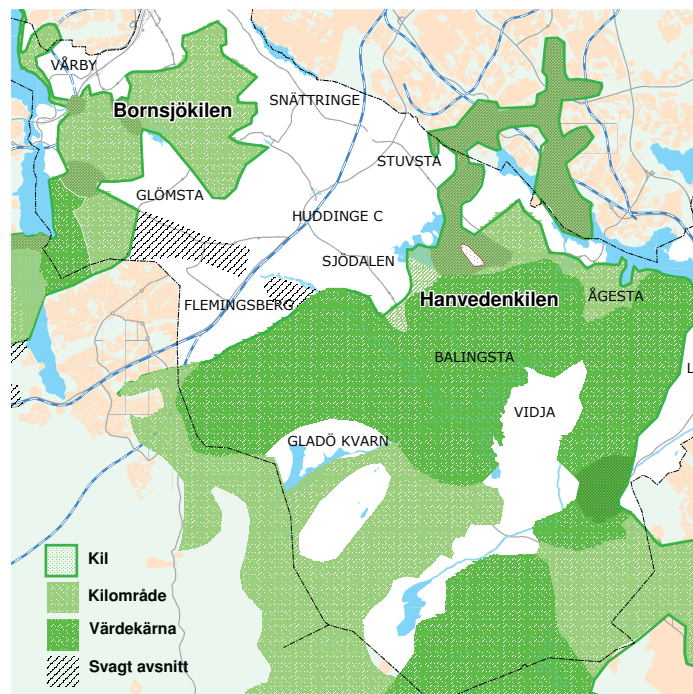
Figur 1. Stora opåverkade grönområden och strategiska viktiga delar av grönsstrukturen som bevaras.

som naturen utgör. Naturens kvaliteter ska även nyttjas för att attrahera fler turister till kommunen. Att vistas i natur har stor positiv påverkan på både psykisk och fysisk hälsa. Idag är det dock stora skillnader mellan olika befolkningsgruppers nyttjande av naturen och insatser för att locka ut fler i naturen bör göras.

Grönområden påverkas från flera håll: bebyggelse, teknisk infrastruktur, avverkning, förändrad skötsel etcetera. En helhetsbedömning av samspelet mellan grönområden och den bebyggda miljön är därför av stor betydelse för arbetet med säkerställandet av attraktiva större naturområden. För att bevara de större grönområdena ska exploatering i första hand ske i anslutning till befintliga områden i goda infrastruktur- och kollektivtrafiklägen.

Stora opåverkade och tysta områden

Hanvedenområdet är ett större sammanhängande grönområde som är förhållandevis opåverkat från exploateringar relaterat till länet. Inom det området finns fyra biologiska kärnområden som är viktiga för den biologiska mångfalden; Flemingsbergsskogen, Paradisets naturreservat (mellan Ådran och Haningeleden i öster), Ormlångenområdet och Ågesta friluftsområde. Av dessa fyra är Flemingsbergsskogen och Paradisets naturreservat de minst påverkade delarna. Dessa två delområden är också de sista områdena i Huddinge som är i stort sett fria från buller. Hanvedenområdet har också stor betydelse för de ekologiska funktionerna i regionens övergripande grönstruktur och ingår i ett område av riksintresse för det rörliga friluftslivet. Friluftsvärdet förstärks med anledning av att området ligger inom en tätbefolkad region. Figur 2 nedan visar Huddinges del i den regionala grönstrukturen. Varje kil byggs upp av natur-, kulturvetenskapliga och sociala värden. Värdekärnor är områden där två eller flera av dessa värden sammanfaller. De biologiska kärnområden, nämnda ovan, utgör delar av värdekärnorna.

Figur 2. Redovisning av Huddinges del i den regionala grönstrukturen utarbetad av RTK (Regionplane- och trafikkontoret, nuvarande TMR).

Ett område som klassats som stort och opåverkat har ett ekosystem med djur och växtliv som är i stort sett intakt för arter som kräver just stora opåverkade områden för sin existens. Hanvedenområdet ligger idag storleks- och påverkansmässigt precis på gränsen för att kallas för ett stort och opåverkat område. Detta innebär att även om dess areal skulle minska endast marginellt skulle detta påverka de ekologiska funktionerna negativt.

RIKTLINJER

- De ekologiskt särskilt känsliga områdena (ESKO) ska beaktas så att åtgärder som skadar områdets specifika känslighet undviks.

RIKTLINJER

- Framtagna riktlinjer för ekologisk kompensation används vid framtagande av Projektplan för samhällsbyggnadsprojekt, detaljplaner och exploateringsavtal.
- Vid exploatering ska det alltid eftersträvas en hög grönytefaktor.

Ekologiskt särskilt känsliga områden

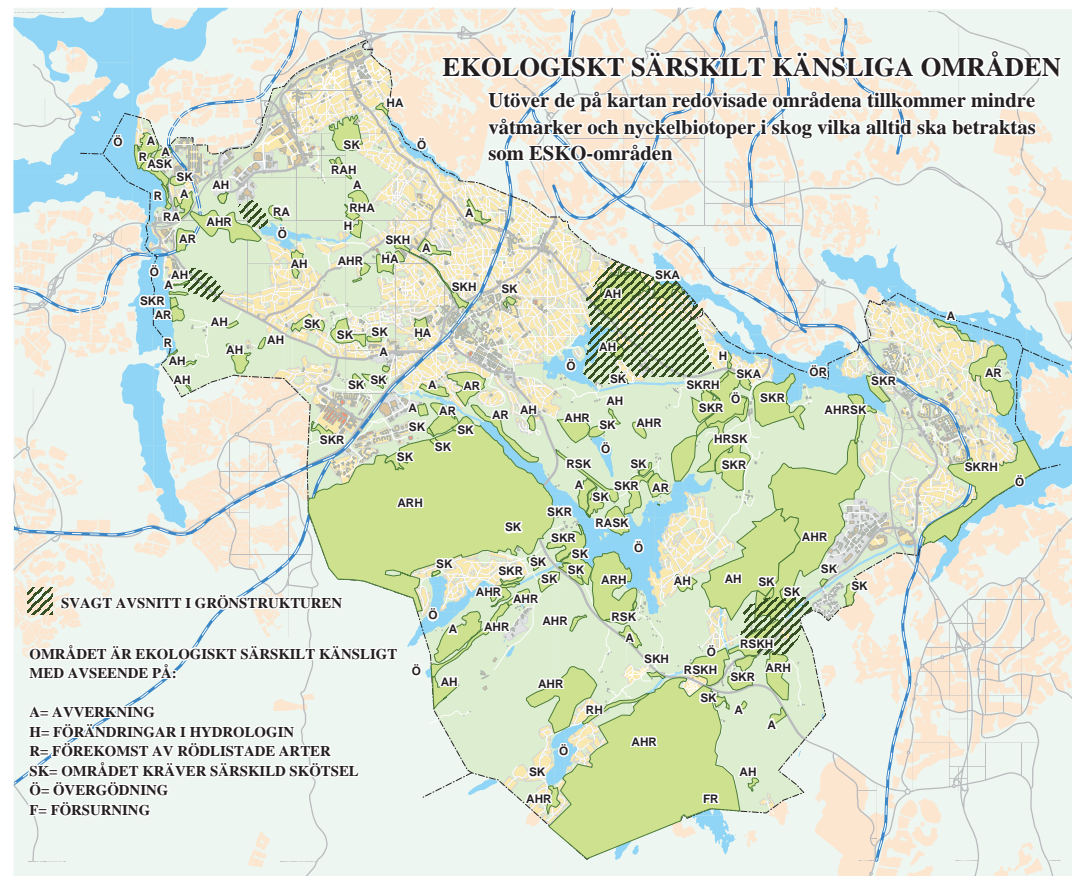
Enligt miljöbalken ska varje kommun definiera de områden som är ekologiskt särskilt känsliga. Att ett område klassas som ekologiskt särskilt känsligt innebär att det har ett ekosystem som lätt kan förändras negativt med avseende på en viss störning. Förekomster av sällsynta djur och växter (rödlistade arter) fungerar ofta som indikatorer på särskilt känsliga naturområden. Figur 3 visar ekologiskt särskilt känsliga områden.

Ekologisk kompensation

Ekologisk kompensation innebär att ekologiska kompensationsåtgärder tillämpas när olika typer av grönområden tas i anspråk i samband med bebyggelseplanering. Syftet är att säkerställa tillgång till värdefulla natur- och rekreationsområden samtidigt som kommunens tätorter växer.

Vid ekologisk kompensation används de tre stegen undvika-minimera-kompensera, där fokus ligger på olika steg beroende på var i planeringsprocessen man befinner sig. I översiktsplaneringsskedet ligger fokus främst på steget undvika. Exploatering av orörda grönområden undviks genom att nybebyggelse framför allt sker i centrala områden, på redan exploaterad mark och genom en hög exploateringsgrad.

De intrång som ändå görs kompenseras genom att större sammanhängande grönområden bevaras, tillgängliggörs och

Figur 3. Ekologiskt särskilt känsliga områden.

aktiveras. Parker utvecklas som utöver dess sociala funktion även är viktiga ur naturhänseende. Sjöarnas vattenkvalitet ska förbättras genom dagvattenåtgärder och även sjöarna ska tillgängliggöras så att människor kan ta del av dem.

Det är viktigt att den exploatering som sker görs på ett sådant sätt att den innehåller många gröna kvaliteter som bidrar till trevliga livsmiljöer men även för den biologiska mångfalden, ta hand om dagvatten och delvis som temperatursänkare vid värmeböljor.

MINSKAD KLIMATPÅVERKAN SAMT KLIMATANPASSNING

För att begränsa klimatförändringarna är det avgörande att utsläppen av växthusgaser minskas radikalt. Klimatförändringarna är dock redan ett faktum och även om utsläppen upphörde nu kommer jordens medeltemperatur att stiga. Detta skapar behov av anpassning till det nya klimatet.

Minskad klimatpåverkan

Jordens medeltemperatur stiger. FN:s vetenskapliga panel i klimatfrågan, Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), skriver att om temperaturökningen ska begränsas till mellan 2 och 2,4 °C måste sannolikt utsläppen av växthusgaser minska med 50-85 % till 2050. Större temperaturökningar skulle troligen få katastrofala följder.

Kommunens Klimat- och energiplan visar att transportsektorn står för drygt 50 procent av alla växthusgasutsläpp inom Huddinge kommun. De två andra större utsläppssektorer är energiförsörjning och avfall och avlopp som står för ungefär 20 procent vardera. För att minska växthusgasutsläppen behöver alltså insatser göras inom dessa områden och särskilt inom transportsektorn. För att minska utsläppen från transportsektorn på lång sikt är åtgärder inom samhällsplanering, ekonomiska styrmedel, ny teknik och beteendeförändringar viktiga. Alla områden och insatser är viktiga och inget av områdena klarar självt av att minska utsläppen av växthusgaser i tillräckligt stor omfattning.

Transportbehovet bestäms i hög grad av avståndet mellan bostäder, arbetsplatser och service. Val av färdmedel bestäms i hög grad av tillgång till god kollektivtrafik och tillgång till gena och trygga gång- och cykelvägar. Täthet, hög exploateringsgrad, vid kollektivtrafikknutpunkter ska eftersträvas då det leder till minskade växthusgasutsläpp. Detta då fler åker kollektivt och fler kan gå och cykla till sina målpunkter då den ökade tätheten ger ökat underlag för mer lokal service och handel. Attraktiva boendemiljöer med bland annat rekreativmöjligheter och väl utvecklade mötesplatser kan bidra till att minska fritidsresandet.

Det effektivaste sättet att minska utsläppen från transportsektorn är att i första hand minska behovet av att resa, i andra hand välja hållbara transportmedel så som gång, cykel och kollektivtrafik och i tredje hand välja ett energieffektivt fordon med bränslen med låga växthusgasutsläpp. De första två stegen löses bland annat genom täta funktionsblandade miljöer i goda kollektivtrafiklägen. Det sista steget handlar mycket om ekonomiska styrmedel men även om att bygga ut infrastrukturen för förnyelsebara bränslen.

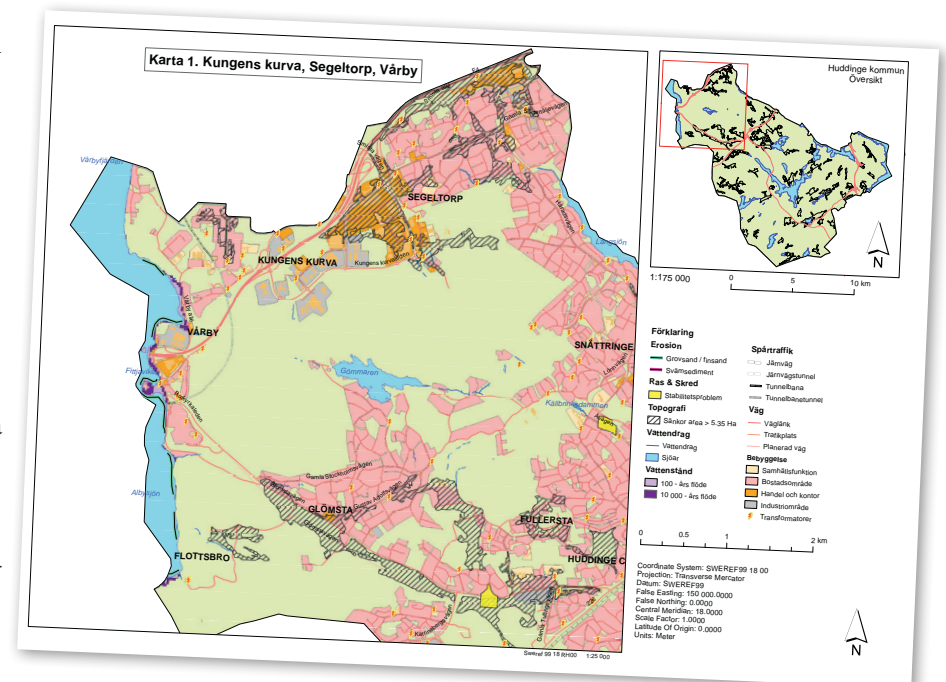
Täthet tar tillvara på de investeringar i infrastruktur som gjorts och möjliggör även investeringar i klimateffektiva lösningar så som fjärrvärme. Vid nyexploatering bör man dock i första hand säkerställa att bebyggelsen använder så lite energi som möjligt och i andra hand säkerställa att vald energikälla medför så liten miljöpåverkan som möjligt.

Klimatanpassning

Klimatförändringarna ställer krav på klimatanpassning då Sverige och Huddinge kommer att bli blötare och varmare. Lokala häftiga regn som förekommer mest på sommarhalvåret förväntas öka i intensitet. Översvämningar väntas drabba bebyggelse och infrastruktur. Kraftig nederbörd och ökade flöden i vattendrag, liksom höjda och varierande grundvattnivåer, ökar risken för ras och skred. Den översiktliga klimat- och sårbarhetsutredningen som genomförts för Huddinge kommun visar på potentiella riskområden för översvämning och riskområden för skred och erosion. Figur 4 visar ett utsnitt ur kommunens klimat- och sårbarhetsanalys.

RIKTLINJER

- Täthet, hög exploatering och funktionsblandning eftersträvas i goda kollektivtrafiklägen.
- Vid nyexploatering eftersträvas i första hand att bebyggelsen använder så lite energi som möjligt och i andra hand att vald energikälla medför så lite miljöpåverkan som möjligt.
- Vid nyexploatering ska det belysas vilka eventuella klimatanpassningsåtgärder som behöver genomföras.

Figur 4. Utsnitt ur kommunens klimat- och sårbarhetsanalys som visar på potentiella riskområden för översvämningar och riskområden för skred och erosion.

För att hantera det ändrade klimatet med ökande nederbörd behöver det arbetas aktivt med fördröjning av vatten i såväl nybyggnationsområden som befintliga områden. Detta för att minimera översvämningssamproblematik och för att vattenkvaliteten ska vara god. Redan idag har flera sjöar höga halter av näringsämnen. Insatser kan spänna från större dagvattenanläggningar, öppna upp dagvattenledning, mindre dammar i bebyggelsen, gröna tak och minska andelen hårdgjord yta, mer om dagvatten finns i kapitel Dagvatten sidan 25. Generellt är det bra med grönska då det även har fördelen att det ger skugga och till viss del sänker temperaturen lokalt vilket är viktigt vid framtida värmeböljor. Vattenåtgärder ska utformas på ett sådant sätt att det bidrar till en positiv stadsmiljö.

FOTO THOMAS STRID

Våtmark kan fördröja och rena vatten. De är också hem och matförråd för många växter och djur.

VATTEN ÄR EN GRUNDFÖRUTSÄTTNING

Vattendirektivet

EU:s gemensamma regelverk – vattendirektivet – ska säkra en god vattenkvalitet i Europas yt- och grundvatten. Nu finns en helhetssyn på vattnet där avrinningsområden och inte administrativa gränser är utgångspunkt för arbetet. Det finns fastställda miljökvalitetsnormer (MKN) för alla sjöar, vattendrag, kust- och grundvatten, som är tillräckligt stora för att omfattas av vattendirektivet och dessa vattenområden kallas formellt för vattenförekomster.

Miljökvalitetsnormerna är juridiskt bindande. Målet är att alla Sveriges vattenförekomster ska ha uppnått minst god vattenstatus år 2015 och att inget vattens status ska försämrats. I de fall detta inte är möjligt av olika skäl kan tiden förskjutas som längst 2027. Miljökvalitetsnormerna omfattar ekologisk och kemisk ytvattenstatus samt kemisk och kvantitativ grundvattenstatus. För Tyresåns sjösystem finns det ett åtgärdsprogram framtaget som visar vad kommuner och myndigheter behöver göra för att uppnå miljökvalitetsnormerna.

Den ekologiska statusen bedöms på en femgradig skala: hög, god, måttlig, otillfredsställande och dålig medan kemisk ytvattenstatus har två klasser: god eller uppnår ej god. Av Huddinges vattenförekomster är de tre sjöar som i dagsläget endast uppnår måttlig ekologisk status, men har god kemisk ytvattenstatus. Sjöarna är Drevviken, Magelungen och Orången. Vattendirektivet anger att sjöarna ska nå en god ekologisk status till år 2021. Föreslagna åtgärder för sjöarna är bland annat dagvattenrening, återskapande av våtmarker, anslutning av enskilda avlopp till kommunalt nät och inventering och tillsyn av enskilda avlopp. Se åtgärdsprogram för Tyresån för vilka åtgärder som bör genomföras.

Sjöar och vattendrag

Huddinge kommun är en sjö- och vattenrik kommun, med 22 sjöar och många vattendrag och våtmarker. I kommunens södra del finns det höglänta sjöar som hör till de äldsta i

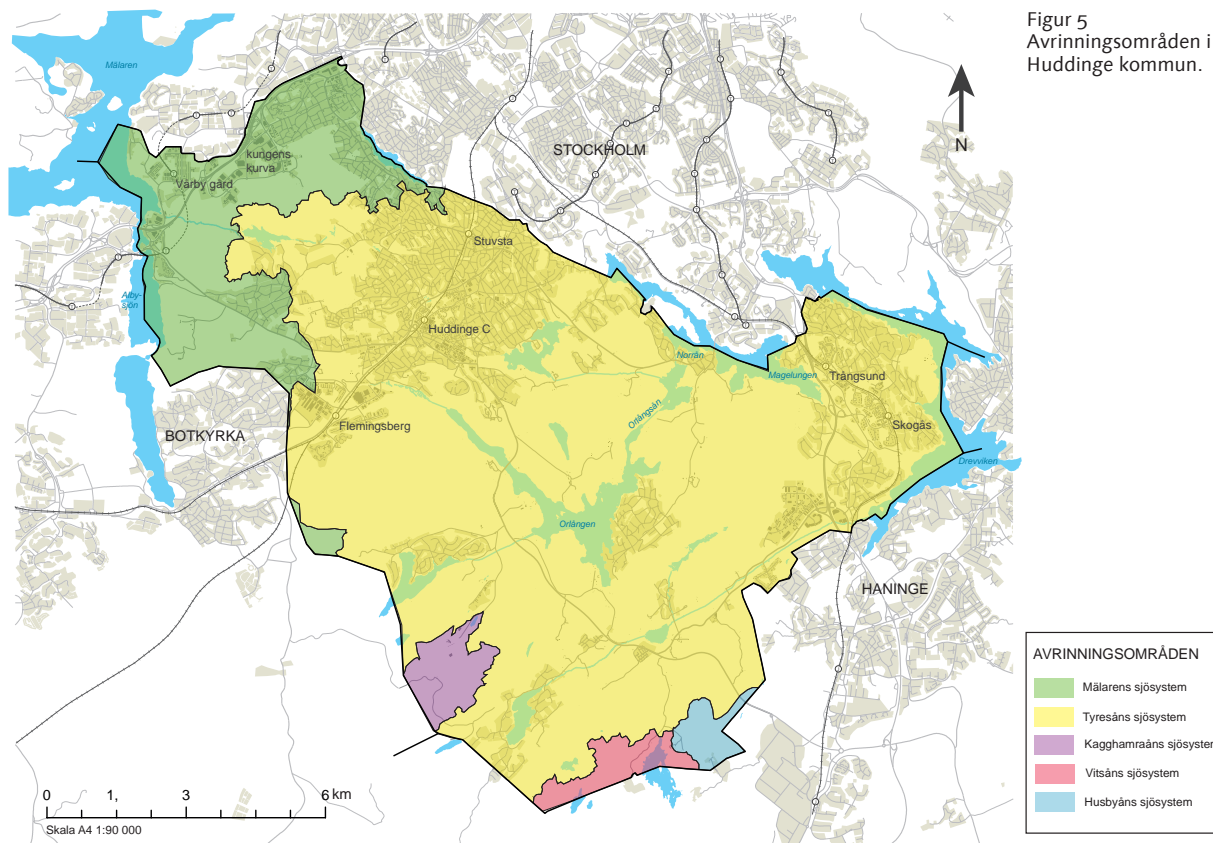
Stockholms län. Kommunens vattenområden hör till fem olika huvudavrinningsområden eller sjösystem: Mälarens, Tyresåns, Kagghamraåns, Vitsåns och Husbyåns, se Figur 5. Större delen av Huddinge kommun och därmed de flesta av kommunens vattenområden ligger inom Tyresåns sjösystem. Så småningom rinner allt vatten från kommunen ut i Östersjön. Samverkan kring vattenvårdsfrågor med grannkommuner och andra aktörer sker bland annat inom Tyresåns respektive Mälarens vattenvårdsförbund.

Alltför många av kommunens sjöar är övergödda. Hit hör Långsjön i Segeltorp, inom Mälarens avrinningsområde, samt Trehörningen i Sjödalen, Orlången, Magelungen och Drevviken inom Tyresåns sjösystem. Trehörningen och Orlången är Huddinges mest övergödda sjöar och de påverkar alla vattenområden nedströms negativt. Näringshalterna i de sistnämnda sjöarna behöver mer än halveras, vilket innebär att utsläppsbegränsande åtgärder behöver vidtas omgående både i befintlig verksamhet och vid tillkommande exploateringar inom sjöarnas tillrinningsområden.

Sjöar, såsom Gömmaren och Ådran, vilka omges av bebyggelse med enskilda avlopp, är fortfarande näringsfattiga, men riskerar att bli övergödda om avloppslösningarna inte är tillfredsställande. Det finns också flera sjöar, främst skogssjöar, som är näringsfattiga och vid god hälsa.

Sumpskogar, mossar, kärr, fuktängar, mader och strandmiljöer är exempel på våtmarker. De har vattennivån under en stor del av året stående nära, i eller strax över markytan. Sommartid kan en del uppfattas som torra, men typen av växtlighet är då vägledande. Tidigare har sjöar sänkts och våtmarker dränerats i stor omfattning för att vinna mark, bland annat för jordbruk, skogsbruk och exploateringar.

Våtmarker har dock en förmåga att fördröja och rena vatten. De är också hem och matförråd för många växter och djur. Förmågan att magasinera vatten och utjämna flöden är allt

viktigare också i och med att vi går mot torrare somrar och ökade tillfällena med stora regnmängder. De kvarvarande våtmarkerna är viktiga att bevara och därför är det inte tillåtet att avvattna eller fylla ut våtmarker. Detta markavvattningsförbud gäller i hela Stockholms län. Vid särskilda skäl har Länsstyrelsen möjlighet att meddela dispens. Utgångspunkten är att betrakta våtmarkerna som en resurs och i första hand bevara de våtmarker vi har kvar men även utveckla befintliga våtmarker och återskapa de våtmarker som tidigare har dränerats.

Figur 6. Exempel på dagvattenanläggning som bidrar till en attraktivare stadsmiljö och bättre vattenkvalité. Källa: WSP.

Huddinges sjöar är känsliga

Nästan alla Huddinges sjöar är ekologiskt särskilt känsliga. De idag näringsrika sjöarna Långsjön i Segeltorp, Trehörningen i Södalen, Ormlången, Magelungen och Drevviken är ekologiskt särskilt känsliga med avseende på övergödning och närsalttillförseln måste minskas. Här är det särskilt viktigt att arbeta med att minska näringsämnen i dagvattnet, genom dels förebyggande arbete och dels aktiva reningsåtgärder och bortkoppling av utsläpp från avloppsledningar (bräddning av spillvatten).

Sjöar som riskerar att bli övergödda är Gömmaren, Kvarnsjön vid Gladö och Ådran. Dessa påverkas av intilliggande omvandlingsområden, där det finns bristfälliga enskilda avlopp. Vid tillståndsgivning krävs hög skyddsnivå, vilket innebär vanligen sluten tank för vattenklosetten och infiltrationsanläggning för bad-, disk- och tvättvattnet. Vid utbyggnad av kommunalt vatten- och avlopp är det viktigt att se till att utsläpp inte sker från pumpstationer och att dagvattnet hanteras på ett miljöriktigt sätt.

Grundvatten

Grundvattnet rinner så småningom ut i alla sjöar, vattendrag och våtmarker. Det är därför en viktig utgångspunkt att se till så att grundvattnet inte förorenas. Grundvattnet används som dricksvatten i de delar av kommunen där de boende är hänvisade till egna brunnar.

Huddinge kommun berörs i västra delen av utkanterna av en grundvattenförekomst, Tullingeåsen – Ekebyhov. Riksten. Tullingeåsen löper främst inom Botkyrka kommun och är en viktig dricksvattentäkt. Denna vattenförekomst har god kvantitativ och kemisk grundvattenstatus. Förekomsten bedöms uppnå god kvantitativ status 2015, men löper risk att inte uppfylla god kemisk status år 2015. Huddinge kommun behöver beakta grundvattenförekomsten, så att den bland annat inte förorenas.

En större grundvattentäkt finns vid Vårby källa som innehas och nyttjas av Spendrups bryggeri.

Dagvatten

Med dagvatten avses ytavrinnande regn- och smältvatten från hårdgjorda ytor som når recipient, en så kallad mottagare för föroreningar (sjö, vattendrag och hav) eller reningsverk via genomsläpplig mark, diken och/eller VA-anläggning.

Utbyggnaden av nya bebyggelseområden och förtätning av befintliga områden gör att mängden hårdgjorda ytor ständigt ökar. När naturmark exploateras ändras regnvattnets naturliga avrinning. Den naturliga infiltrationen i marken minskar och en större del av nederbörds mängderna bildar dagvatten i stället för att transporteras till grundvattnet. Förändringen innebär att dagvattenvolymer ökar. Dessutom förväntas nederbörds mängderna öka på grund av klimatförändringar. Den ökade mängden dagvatten ökar risken för överbelastning av dagvattensystem och därmed risken för översvämningar. Dagvatten orsakar också spridning av föroreningar från mark och byggnader till grundvatten, sjöar, vattendrag och kustvatten.

Från tätortsbebyggelsen i Huddinge avleds dagvatten idag i huvudsak via separata dagvattenledningar direkt till sjöar och vattendrag, vilket medför en spridning av bland annat tungmetaller och näringsämnen. Dagvatten bör omhändertas lokalt och antingen infiltreras ner i marken direkt eller fördröjas i magasin innan det leds till ledningsnätet. Att ta hand om dagvattnet i anslutning till den plats det uppstår ger fördelar, miljömässiga såväl som ekonomiska. Detta kan göras bland annat genom att minska andelen hårdgjorda ytor, genomsläppliga material, öppna upp dagvattenledningar, dammar, mer grönska och gröna tak.

Genom att synliggöra dagvattnet kan biologiska, estetiska och pedagogiska värden tillföras den urbana miljön samtidigt som en rening av dagvattnet sker och systemet, förutsatt rätt utformat, blir mindre sårbart i händelse av extrema nederbördstillfällen.

Dricksvatten

De flesta av kommunens invånare får sitt dricksvatten från Mälaren, via det kommunala ledningsnätet. Huddinge kommun har inget eget vattenverk, utan vattnet levereras av Stockholm Vatten AB från Norsborgs reningsverk i Botkyrka kommun. Bornsjön, i Botkyrka och Salems kommuner, utgör reservvattentäkt.

I de delar av kommunen där det saknas kommunalt ledningsnät är man hänvisad till bergborrade eller grävda brunnar. I kommunen finns ett stort antal enskilda brunnar. Gemensamma anläggningar för flera hushåll finns i Ekedal, Granby, Lissma-Kvarntorp och i en del av Vidja.

Mälaren inom Stockholms län har ett vattenskyddsområde, Östra Mälaren, för att skydda sjön som dricksvattentäkt. Inom Huddinge kommun omfattas den delen som ligger inom Mälarens avrinningsområde, se Figur 5. Vårby, Kungens kurva, Segeltorp, Masmö, Flottsbro och Glömstadalen hör till de områden som har särskilda föreskrifter som reglerar olika åtgärder, både på land och i vattnet.

Det är viktigt för både Huddinge kommun och regionen att långsiktigt säkerställa Mälaren som dricksvattentäkt och även att det finns tillgång till reservvatten. Det är avgörande med en regional samverkan i denna fråga där Mälarens vattenvårdsförbund är en viktig arena. Huddinge behöver också minska sin påverkan via bland annat dagvatten och enskilda avlopp.

Avloppsvatten

Den största delen av det kommunala avloppet i Huddinge går idag till Henriksdals reningsverk (Stockholm Vatten AB). Den andra delen av avloppsvattnet från bland annat Kungens kurva går till Himmerfjärdsverket (SYVAB).

I Huddinge finns det många fritidshus- och omvandlingsområden som saknar kommunalt vatten och avlopp. Dessa områden är hänvisade till enskilda avloppssystem, varifrån diffusa

utsläpp sker till omgivningen. Allt fler fritidshus omvandlas till permanent boende, men fritidshusområdenas enskilda vatten- och avloppssystem är inte dimensionerade för de krav som ställs vid ett permanent boende. Permanteringen av fritidshusområdena medför ökade utsläpp till vattendrag och sjöar och risken för förorening av dricksvattenbrunnar ökar.

Strandskydd

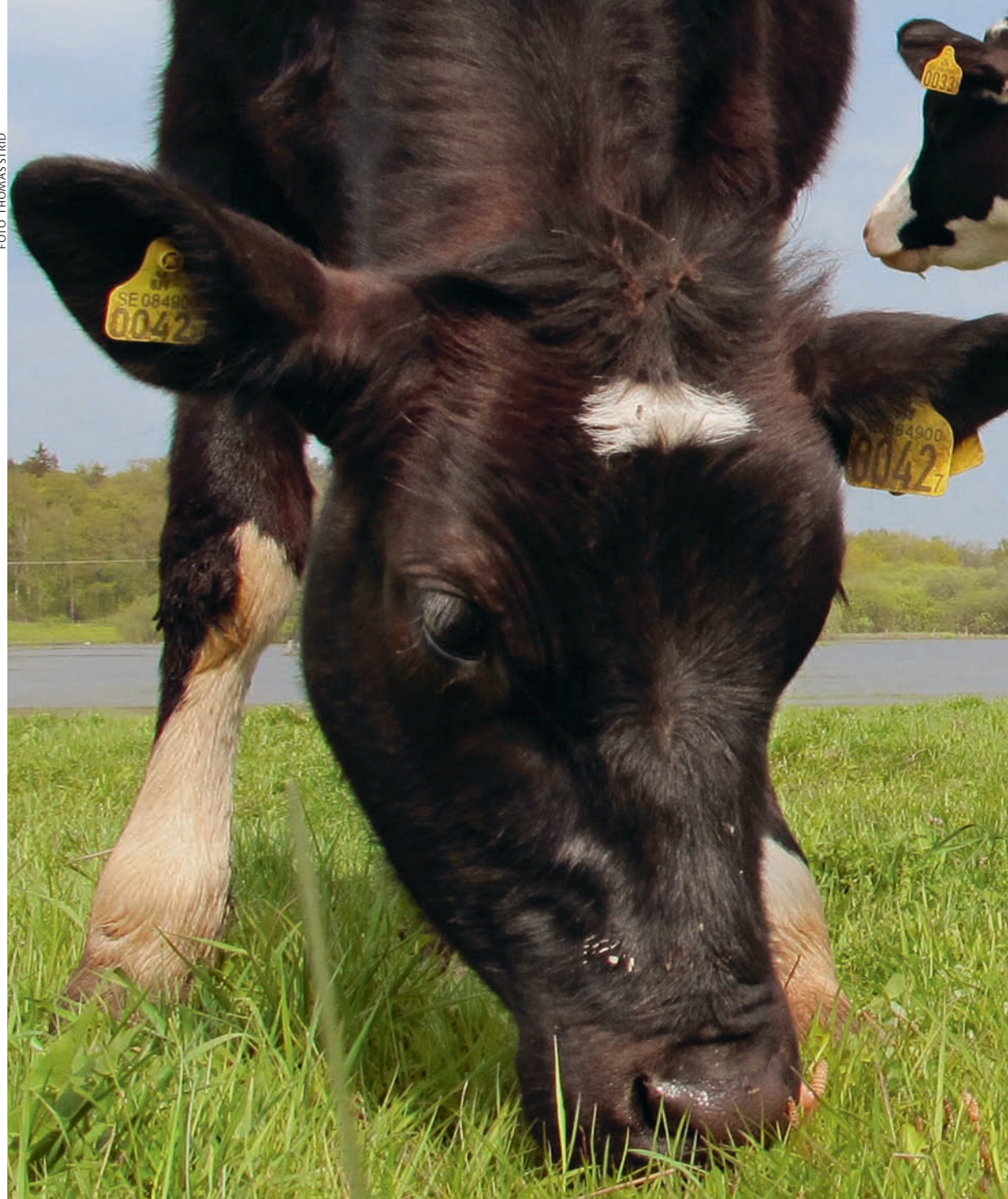
Strandskyddet finns för att långsiktigt bevara allemansrätten vid vatten samt att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet i strandområdet. Strandskyddslagstiftning innebär att kommunen har fått huvudansvar och att grunderna för att ge dispens har preciserats samt att Länsstyrelsen ska granska samtliga kommunala dispensbeslut och överpröva vid behov. Det är också Länsstyrelsen som beslutar om dispenser i områden med statliga intressen. I vissa fall, om det finns så kallade särskilda skäl, kan dispens från strandskyddet medges om åtgärden inte avhåller allmänheten från strandområden eller väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter. Det är möjligt att upphäva strandskyddet helt eller delvis inom detaljplan om det finns ett särskilt skäl och om strandskyddets syften beaktas i planeringen.

Strandskyddet omfattar generellt 100 meter från strandlinjen både på land och i vatten och gäller längs vattendrag, hav och sjöar i Sverige. I särskilt värdefulla områden kan det generella strandskyddet utvidgas till 300 meter. Länsstyrelsen ska senast 2014 göra en översyn av områden där strandskyddet idag är utökat till 300 meter.

Vissa stränder inom Huddinge kommun saknar helt strandskydd, då detta tagits bort i samband med tidigare planläggning.

RIKTLINJER

- Åtgärder görs i enlighet med åtgärdsprogrammet för Tyresås sjösystem så att miljö kvalitetsnormerna uppnås.
- VA-planen ses över och därefter byggs vatten och avlopp ut i enlighet med planen.
- Mälaren ska värnas som dricksvattentäkt och de åtgärder som krävs för att säkerställa en uthållig vattenförsörjning genomförs.
- Dagvatten bör i möjligaste mån omhändertas lokalt och antingen infiltreras ner i marken direkt eller fördröjas i magasin innan det leds till ledningsnätet i enlighet med kommunens Dagvattenstrategi.
- Stränder bör i möjligaste mån tillgängliggöras med strandpromenader och gångstråk och där strandskydd saknas införs det i lämplig utsträckning när dessa detaljplaner ändras.
- Påverkan på Östersjön via sjöar och spillvattenhantering ska minimeras.
- Uttagen av grundvatten ska inte vara större än vad som hinner nybildas och statusen får inte försämrats.
- Befintliga våtmarker skall i första hand bevaras och där brist på våtmarker/dagvattenanläggning finns bör nya återskapas.

KULTURLANDSKAP OCH MARK FÖR JORD- OCH SKOGSBRUK

Kulturhistoria

De högre delarna av Huddinge och Södertörn bildades på 7000-talet f Kr och var då en skärgård bebodd av människor som levde huvudsakligen på jakt och fiske. De första spåren av mänsklig aktivitet i länet finns på gränsen mot Haninge, i Hanveden, som har landets största och tätaste koncentration av boplatser från äldre stenåldern. Det finns även stenåldersfyndigheter på andra platser i kommunen som vid Vårby gård och Gladö. Miljöerna med stenåldersfyndigheter är av Stockholms läns museum utpekade som särskilt intressanta och bevaransvärda.

Rika fyndigheter från järnåldern och framåt finns framförallt i Vårby och Glömstadalen med närliggande områden. Sammanlagt finns åtta fornborgar från järnåldern bevarade i Huddinge. I Vårby gård finns ett gravfält där fyndigheter från vikingatiden har gjorts. Under 1800-talet bestod Huddinge av ett antal storgårdar som låg i anslutning till de bördiga dalgångarna och som idag fortfarande lever kvar i ortnamnen i kommunen. Störst var Vårby säteri som under sin storhetstid sträckte sig från Botkyrka ända till Brännkyrka.

Utvecklingen efter 1800-talets mitt har präglats av utbyggnaden av den västra stambanan mellan Stockholm och Södertälje och senare Nynäsbanan. Marken invid stationerna köptes upp och styckades av som en del av egnahemsrörelserna. Dessa blev sedan egenstyrda municipalsamhällen under 1920-talet och präglar Huddinges struktur än idag med stora sammanhängande villaområden i norra delen av kommunen.

Från 1950-talet och framåt har Huddinge haft en stark befolkningstillväxt och därmed även en kraftig ökning av bostäder. Från 1940-talet byggdes flerbostadshus i kommunens regi och först från slutet av 1950-talet började privata byggföretag i större utsträckning att bygga i Huddinge. Under början av 1960-talet byggdes bland annat ett nytt centrum vid Huddinge

Figur 7. Utpekade kulturmiljöområden markerat med lila.

station och delar av Skogås ut. Mellan åren 1960 och 1974 byggdes 14 000 lägenheter i flerbostadshus i Huddinge, många som ett led i den rikspolitiska satsningen Miljonprogrammet. Under 1970-talet växte flera radhusområden fram i Huddinge medan 1980- och 1990-talet främst innebar en utveckling av flerbostadshus i centrumnära lägen och en förtätning med villor i befintlig villaområden.

utpekade kulturmiljöområdena finns.

Kulturmiljöinventeringen är förhållandevis schematisk och övergripande. En fördjupad studie behöver göras för att identifiera de värdefullaste kulturmiljöerna så att de kan bevaras när kommunen förtätas. Utifrån denna översyn utvecklas inriktningen kring kulturmiljöer i kommande arbete med översiktsplanen.

Kulturmiljö

Stockholms läns museum tog 1986 fram en kulturmiljöinventering som skulle identifierade och klassificerade kulturhistoriskt viktiga och tidstypiska kulturlandskap, bebyggelsemiljöer och byggnader. Utifrån inventeringen angavs riktlinjer för framtida planering och bygglovgivning i områdena.

En reviderad kulturmiljöinventering togs fram av Stockholms läns museum 2003. Inventeringen ger kunskap om de utpekade områdena men även riktlinjer för hur de ska hanteras i planläggningen såväl som enskild bygglovhantering. Utöver kulturhistoriskt intressanta områden finns en rad enskilda byggnader utpekade med beskrivningar. De flesta är från 1960-talet och framåt. Figur 7 nedan visar vart de

RIKTLINJER

- Vid planläggning eller bygglovgivning inom eller i anslutning till de områden som är utpekade av Stockholms läns museum som intressanta kulturmiljöer, ska kulturmiljöinventeringen vara ett underlag.
- Vid planläggning eller bygglovgivning inom eller i anslutning till de enskilda byggnader som är utpekade av Stockholms läns museum som intressanta ur kulturmiljöhänsyn, ska kulturmiljöinventeringen vara ett underlag.
- Vid konflikt mellan att bevara och att utveckla vid planeringen inom kulturhistoriskt intressanta områden ska de platsspecifika kvaliteterna i kulturmiljöinventeringen förtydligas och fungera som riktlinjer.
- Kunskapen om Huddinges långa historia är viktig för ett identitetsskapande och därför bör kunskapen om Huddinges historia föras ut på ett tydligare sätt.
- En översyn av kulturmiljöinventeringen görs för att identifiera de värdefullaste kulturmiljöerna så att de kan bevaras.

RIKTLINJER

- Styra mot ett uthålligt och ekologiskt jordbruk på kommunens mark och verka för det på icke kommunalägd mark.
- Bevara och utveckla kulturlandskapets värden avseende natur, kultur och friluftsliv.
- Jordbruksmark bör ej bebyggas.
- Skydda och vårda odlingslandskap med fornlämningar och gamla gårdsbildningar.

Värdefull jordbruksmark

I en tät region, som Huddinge ingår i, är inte livsmedelsproduktionen förstahandsmotivet till bevarande av jordbruksmarken. Huvudmotivet är istället bevarandet av det öppna kulturlandskapet och de livsmiljöer som utvecklats under en lång kontinuitet av jordbruk som en levande del av vårt kulturarv. I kommunen finns idag 22 gårdar som bedriver någon form av jordbruk. Dessutom finns ytterligare drygt 20 mindre gårdar som sköter några enstaka hektar med nötdjur, får och/eller hästar.

Stora delar av Huddinges jordbruksmark ligger inom områden som är av riksintresse för rörligt friluftsliv. Även det mesta av övriga delar av jordbruksmarken har stora natur- och kulturvärden där jordbruken har en avgörande betydelse för deras värdens upprätthållande. Till detta kommer att närheten till ett odlingslandskap med rötter i historien kan bidra till att ge människan en god livskvalitet.

En garanti för att landskapet hålls öppet och levande är att jordbruksföretagen är lönsamma. För flera av Huddinges jordbruksföretag ökar behovet av odlingsmark inte minst när produktion ska ställas om till ekologisk odling. För till exempel mjölkgårdarna innebär omställning till KRAV-produktion att man behöver större odlingsareal för att kunna producera tillräcklig mängd foder till djuren.

Ekologisk jordbruksproduktion är en viktig faktor för att skapa ett hållbart samhälle, ett landskap med rik biologisk mångfald, samt ur vattenvårdshänseende. I en eventuell framtida kris-situation kan också odlingsmarken bli viktig.

Huddinges skogar

Rekreationsintresset och naturvärden är viktigare än skogsproduktion i en storstadsregion som Huddinge ingår i. All skogsmark i Huddinge ska också betraktas som tätortsnära och normalt skogsbruk är därför ej möjligt. Eventuella skogsåtgärder på kommunägd mark ska därför endast göras på sådant

RIKTLINJER

- Tillgodose behovet av promenad- och strövvänlig skog
- Bevara, men även utveckla skogsmarkens värden avseende friluftsliv och kulturmiljö.

sätt att friluftslivets, natur- och kulturmiljövårdens intressen istället gynnas. Skogar med höga värden ur friluftsliv- och naturvårdssynpunkt ska vid behov skyddas långsiktigt.

I Huddinge finns ungefär 6500 hektar skog. En stor del av skogarna ligger inom regionens övergripande grönstruktur (Bornsökilen och Hanvedenkilen), och i flera fall även inom riksintresse för rörligt friluftsliv eller naturreservat. Huddinge kommun äger huvuddelen skogen. Detta gör att de allmänna intressena natur, kultur och friluftsliv har stor möjlighet att få en framskjuten roll.

GÅNG, CYKEL OCH KOLLEKTIVTRAFIK I FOKUS

Huddinge kommuns vision för transportsystemet är att det ska vara långsiktigt hållbart samt tillgängligt, tryggt och säkert samt stödja en utveckling av attraktiva och hållbara livsmiljöer. Detta ska åstadkommas genom att prioritera gång-, cykel- och kollektivtrafik.

Samhällsplaneringen ska utgå från att förbättra tillgängligheten till de verksamheter och utbud kommuninvånarna vill och behöver ta del av för att ha ett välfungerande vardagsliv. Det ska vara täta och funktionsblandade miljöer som möjliggör korta resor där många ärenden till förskolan, skolan, butiker, kulturutbud etcetera kan göras till fots eller med cykel. Detta minskar transportbehovet och skapar attraktiva livsmiljöer.

Klimat-, miljöpåverkan och hälsa

Trafikens miljö- och klimatpåverkan är väl känd och bilen kan inte längre gälla som planeringsnorm i tätbebyggda miljöer utan planeringen måste istället utgå från gång, cykel och kollektivtrafik. Bilen kommer dock ha en oersättlig funktion i vissa sammanhang och ska då användas när den ger bäst nytta. För att klara uppställda miljö- och klimatmål krävs en omfattande teknisk utveckling men det räcker inte hela vägen, bilanvändningen måste också minska för att nå målen. Minskad bilanvändning leder även till minskade partikel- och bullernivåer och har positiv inverkan på människors hälsa och förbättrar trafiksäkerheten.

Tillgänglighet

Tillgänglighet är något som gynnar alla trafikantgrupper och gör transportsystemet mer jämlikt och tillgängligt. Oavsett ålder, kön eller funktionsnedsättning så ska transportsystemet kunna erbjuda tillgång till de funktioner som individen behöver för att klara sitt dagliga liv.

Gång och cykel, transportslag att räkna med

Gång och cykel är inte bara två transportslag med låg miljöpåverkan, de är även jämställda transportslag. I Huddinge kommun ska gång och cykel vara det naturliga transportslaget för kortare resor vilket bland annat kräver att cykelnätet byggs ut och förbättras, fler cykelparkeringar och insatser för att möjliggöra cykling året om. Bra gång- och cykelvägar till spårtrafik möjliggör att dessa trafikslag enkelt kan kombineras. Det regionala cykelnätet ska möjliggöra arbetspendling på korta och längre sträckor i och igenom kommunen.

Det regionala cykelnätet är i huvudsak utbyggt. Nätet behöver dock kompletteras med vissa länkar och brister i detaljutförningen medför att det inte är möjligt att cykla snabbt och bekvämt i hela nätet. En översyn pågår av det regionala cykelnätet.

RIKTLINJER

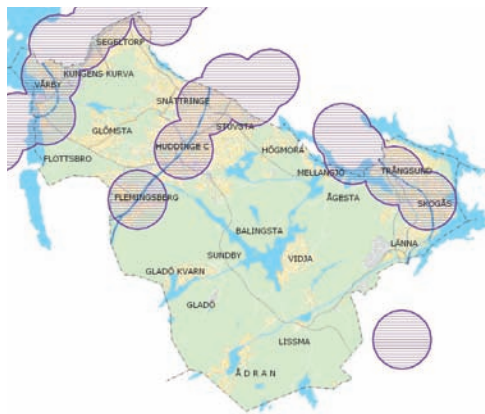
- Kommunen ska aktivt planera för att öka andelen kollektiv-, cykel- och gångresor genom att bygga där kollektivtrafikens turtäthet främjas.

RIKTLINJER

- Prioritering av åtgärder för att skapa ett heltäckande och gent gång- och cykelnät klagörs och genomförs i kommunens gångplan (ska tas fram) samt cykelplan.

RIKTLINJER

- De identifierade kollektivtrafikstråken ges prioritet för att säkra kollektivtrafikens framkomlighet.
- Kommunen ska verka för att Spårväg syd ska bli verklighet bland annat genom att säkra ett spårreservat, utrymme för depå samt aktivt medverka för utbyggnaden av strategiskt viktiga länkar så som Drottningrakan.
- Kommunen ska arbeta aktivt med säkerheten för alla trafikanter bl.a. genom att skapa säkra skolvägar och att ett trafiksäkerhetsprogram tas fram.

Figur 8. Områden som ligger inom 1200 meter från en spårstation.

Successiva förbättringar bör ske inom det regionala cykelnätet. Ansvaret för sådana förbättringar är delat mellan stat och kommuner. Nätet bör vara gent och ges en trafiksäker och attraktiv utformning. Det regionala cykelnätet har stor betydelse för längre cykelresor. För en attraktiv och säker cykeltrafik i regionen måste de regionala cykelvägarna kompletteras med ett trafiksäkert lokalt gång- och cykelvägnät.

Kollektivtrafik är stommen i framtidens transportsystem

I Huddinge kommun ska kollektivtrafiken vara utgångspunkten vid all planering och områden byggs ut där kollektivtrafikens turtäthet främjas. Personalintensiva arbetsplatser och bostäder nära spårbunden kollektivtrafik har bevisad effekt på minskad bilanvändning. Inom ett avstånd av ungefär 600 meter är effekterna som störst. Ett avstånd på ungefär 1200 meter kan dock anses som kollektivtrafknära för bostäder. Ungefär 68 procent av Huddinge kommuns invånare bor inom detta avstånd. Figur 8 visar områden som ligger inom 1200 meter från en spårstation. Den faktiska tillgängligheten till spårstationen beror på hur gen och tydlig kopplingen är till stationen eller om stora barriärer finns som försämrar eller till och med omöjliggör tillgången till spårstationen.

Bussarnas framkomlighet behöver prioriteras för minskade restider och öka kollektivtrafikens konkurrenskraft. Där det är framkomlighetsproblem behöver bussen egna körfält samt prioritet i korsningar där så är möjligt. De prioriterade busstråken framgår av markanvändningskartan och ska säkra framtida framkomlighet för busstrafik. Spårväg syd, se markanvändningskartan, i kombination med stärkt busstrafik är en förutsättning för att Södertörnskommunerna ska få bättre tillgänglighet till de regionala stadskärnorna.

Godstransporternas framkomlighet måste vara god för näringslivets konkurrenskraft. En ökad andel kollektivtrafik bidrar till att öka godstransporternas framkomlighet.

I Huddinge kommun ska kollektivtrafiken vara utgångspunkten vid all planering och områden byggs ut där kollektivtrafikens turtäthet främjas.

Årligen skadas och dödas många människor i trafikolyckor. Kommunen ska arbeta aktivt för en trygg och säker trafikmiljö där insatser krävs inom en rad områden. En ökad andel kollektivtrafik bidrar till förbättrad trafiksäkerhet.

Effektiv markanvändning kan skapa attraktiva offentliga rum

Gator och vägar är inte bara till för snabba transporter, de är också naturliga inslag i en levande och trygg miljö även om de ibland kan utgöra barriärer. Gatumiljön har en stor betydelse för det levande gatulivet och binder samman områden med varandra. För att minska behovet av att resa och för att underlätta vardagslivet behöver målpunkter lokaliseras på ett bra sätt exempelvis handel och kommunal service vid starka kollektivtrafikknutpunkter.

Parkering

Huddinge kommun har varierad bebyggelse och även i framtiden kommer bilen vara ett viktigt transportmedel. Biltrafik och bilparkering är dock ytkrävande. Ytkrävande bilparkering medför att mindre ytor finns för bostäder, service och arbetsplatser i attraktiva lägen. Tillgången till parkeringsplatser har även visat sig ha stor påverkan på valet av transportslag. Därför bör ekonomiska styrmedel för bilparkering, i kombination med att erbjuda konkurrenskraftiga färdmedelsalternativ, användas där konkurrensen om markanvändningen är särskilt stor.

Vissa av kommunens invånare har ett stort behov av infartsparkering för att transportera sig i regionen. Infartsparkering för bil fungerar som en viktig del i resandet för personer som bor i områden där kollektivtrafiken inte är väl utbyggd. Infartsparkering ska dock ha som främsta uppgift att minska bilanvändandet vilket inte alltid är fallet. Infartsparkeringar för bil kan behöva förläggas i garage eller omlokaliseras.

Infrastruktur

För att minska biltrafikens omfattning krävs en rejäl satsning och planering för kollektivtrafik. Vägnätet ska utformas för att på bästa sätt trygga kollektivtrafikens framkomlighet. Huddinge kommuns huvudvägnät är relativt väl utbyggt och nu genomförda respektive pågående projekt som Södertörnsleden, Masmolänken och Förbifart Stockholm kommer att stärka vägsambanden ytterligare.

Infartslederna mot Stockholm är idag kraftigt belastade med köbildning och kommer, även med nu pågående och planerade väginvesteringar, att vara kraftigt belastade under rusningstid år 2030. För att avlasta huvudvägarna krävs satsningar på gång-, cykel- och kollektivtrafiken så att dessa trafikslag tar en större andel trafikarbetet. Genom att satsa på framkomligheten för busstrafik säkras även räddningstjänstens behov av framkomlighet.

RIKTLINJER

- Parkeringsprogram med följande parkeringsplan ska tas fram. Genom att ta fram detta kan frågan tydliggöras och säkerställa att kommunens mark nyttjas på bästa sätt utan att äventyra transportsystemets funktion.
- I detaljplane- och bygglovsprocessen ska cykelparkering och bilparkering behandlas likvärdigt men vid utrymmesbrist prioriteras cykelparkering.

RIKTLINJER

- Verka för goda kommunikationer mellan de regionala stadskärnorna utpekade i RUF5 2010 samt planera för "resecentrum" i varje regional stadskärna.
- Verka för att de regionala och nationella infrastrukturobjekten genomförs.
- En trafikplan tas fram, utifrån trafikstrategin, för att säkerställa vilka objekt som ska prioriteras i det kommunala vägnätet och hur framkomligheten kan säkras.
- Verka för ökad kapacitet för spårbunden trafik.

I enlighet med översiktsplanens inriktning verkar kommunen för att de regionala infrastrukturprojekten genomförs. De objekt som nu identifierats i länsplanen och som direkt berör Huddinge är:

- Citybanan
- Spårväg syd
- E4 Förbifart Stockholm
- Länsväg 226 Förbifart Tullinge
- Länsväg 226 Planskilda trafikplatser Huddingevägen/Ågestavägen,
- Huddingevägen/Lännavägen och Huddingevägen/Rågsvedsvägen
- Länsväg 259 Södertörnsleden

I dessa projekt bör särskild vikt läggas på att minska barriärefekterna för gående, prioritera kollektivtrafik samt komplettera och effektivisera cykelstråken.

På flera av väglänkarna i kommunen som Häradsvägen och Storängsleden är det redan idag stundtals köbildningar vilka kommer öka i framtiden. På väglänkar som har kapacitetsbrist behöver studier göras om kapacitetshöjande åtgärder kan vidtas. Gång, cykel och kollektivtrafik är kapacitetsstarka färdmedel och insatser som gör att fler väljer dessa trafikslag ökar framkomligheten.

Eventuellt behov av ytterligare spår

Inom Huddinge kommun har Trafikverket lyft behovet av tre ytterligare spår i anslutning till Södra stambanan, från kommungränsen i söder till strax norr om Flemingsberg. Från norr om Flemingsberg och till kommungränsen i norr anser Trafikverket att det på lång sikt behövs två ytterligare spår det vill säga totalt sex spår på sträckan.

Två ytterligare spår kommer att medföra stor inverkan i form av barriärer, buller och intrång i enskildas fastigheter. Huddinge anser att spårtrafikens kapacitet, tillförlitlighet och robusthet är av avgörande betydelse för kommunen,

regionen och landet och att det därmed behöver finnas en beredskap för att möjliggöra ytterligare spår den dag det blir aktuellt. Intrången och de negativa konsekvenserna för kommuninvånarna får dock inte bli oacceptabla varav delar av sträckan högst sannolikt behöver läggas i tunnel. Det åligger Trafikverket att ta fram en grundlig redovisning av vilka konsekvenser och vinster ytterligare spår skulle medföra för Huddinge kommuns invånare. Trafikverket behöver även redovisa hur de negativa konsekvenserna kan minimeras där ett alternativ är att dra spåren i tunnel.

Gång, cykel och kollektivtrafik är kapacitetsstarka färdmedel och insatser som gör att fler väljer dessa trafikslag ökar framkomligheten.

FOTO THOMAS HENRIKSSON

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Byggnadsmaterial och kemikalier

Vid ny- och ombyggnad av bostäder eller lokaler där människor stadigvarande vistas är det viktigt att minimera skadliga emissioner från byggnadsmaterialen. Hänsyn bör också tas till materialens livscykel, hur miljöpåverkan ser ut under produktion, drift och destruktion. För byggande på kommunägd mark krävs miljöcertifiering och att inbyggda material dokumenteras.

Avfallshantering och återvinningscentraler

Kommunen äger tillsammans med Haninge, Botkyrka, Salem och Nynäshamn SRV Återvinning AB som har Sofielunds återvinningsanläggning i Gladö, Huddinge kommun. Anläggningen har nyligen utökats med förbehandlingsanläggning av matavfall och målet är att inom kort även komplettera med en anläggning för biogasproduktion. Kommunerna och SRV har en gemensam avfallsplan som omfattar mål och åtgärder fram till 2020 för att uppnå nationella mål för avfallshanteringen. Återanvändning och återvinning ska öka och utsorteringsgraden av avfallet har utökats. Utsortering av hushållens matavfall har kommit igång och ambitionen är att matavfallsinsamling och omhändertagande kraftigt ska öka.

Återvinningscentraler finns i dag i Trångsund och i Flemingsbergs industriområde. Återvinningscentralen i Skogås behöver utöka sitt utrymme och alternativ placering utreds. En ytterligare återvinningscentral kan komma att behövas i kommunen på sikt med en ökande befolkning.

Återvinningsstationer för förpackningsmaterial ska vara lätt tillgängliga för medborgarna. I nya detaljplaner ska behovet alltid övervägas. Utvecklingen mot ett ökat fastighetsnära insamlande av material bör följas och utvärderas.

Värmeförsörjning

Södertörn Fjärrvärme AB (SFAB) levererar både fjärrvärme och fjärrkyla till hushåll och företag i Huddinge, Botkyrka och Salem.

Fjärrvärmens produceras huvudsakligen i Igelsta av Söderenergi AB och till ungefär 90 procent av förnyelsebara bränslen. Andra anläggningar för värmeproduktion är bland annat Fittjaverket, Värtaverket, Hammarbyverket och Högdalenverket. Det sammankopplade systemet sträcker sig från Lidingö till Nykvarn. Söderenergi har även en reservanläggning i kommunen för fjärrvärmeproduktion, Huddinge Maskincentral. SFAB har en mindre anläggning för fjärrvärmeproduktion, Skogås värmeverk.

SRV Återvinning AB i samarbete med SFAB utvinnet metangas ur de äldsta deponierna och ifrån en mindre rötningsanläggning på Sofielund i Gladö. Gasen går i ledning till värmecentralen i Skogås där den används för att värma upp bostäder. Utöver fjärrvärme finns det en rad småskaliga lösningar som har en låg miljöpåverkan som bergvärme, markvärme, solvärme och pellets pannor. Kommunen ser positivt på dessa lösningar. Även om det kraftigt har minskat sker en del värmeförsörjning med direktverkande el och/eller olja. Kommunens ambition är att dessa värmekällor ska minska då de har en negativ miljöpåverkan.

Energieffektivisering

I enlighet med kommunens Klimat- och energiplan ska åtgärder vidtas för minskad energiförbrukning och utfasning av fossilbränslen. Här ingår bland annat energieffektivisering av kommunala lokaler, åtgärder inom transportsektorn och åtgärder för energieffektivt byggande.

Kommunen ställer höga krav på energieffektivitet när bostäder och lokaler ska byggas på kommunens mark. Riktlinjerna för byggande på kommunägd mark innebär att varma utrymmen ska ha ett klimatskal som är så effektivt att värmekälla inte behövs mer än för tappvarmvatten och spetsvärme årets kallaste dagar. Krav ställs även på miljöcertifiering.

Peak-oil och förnyelsebar energiproduktion

Oljeproduktionstoppen, även kallad peak-oil, kommer att inträffa

RIKTLINJER:

- Återanvändning och återvinning ska öka i enlighet med Avfallsplanen.
- Vid nyplanering bör gemensamma effektiva matavfallslösningar byggas.
- Återvinningsstationer för förpackningsmaterial och tidningar ska vara lätt tillgängliga för medborgarna.
- I enlighet med kommunens Klimat och energiplan ska åtgärder vidtas för minskad energiförbrukning och utfasning av fossilbränslen.
- Riktlinjerna för byggande på kommunägd mark innebär att varma utrymmen ska ha ett klimatskal som är så effektivt att värmekälla inte behövs mer än för tappvarmvatten och spetsvärme årets kallaste dagar. Krav ställs även på miljöcertifiering.
- Energiproduktion av såväl storskalig som småskalig förnyelsebar energi ska ges stor tyngd gentemot andra intressen.
- Vid planläggning beaktas kommunens breddbandsstrategi.

Kommunen ser positivt på småskalig förnyelsebar energiproduktion.

förr eller senare då olja är en ändlig resurs. Peak-oil är den tidpunkt då den maximala råoljaproduktionen är uppnådd, varefter den kommer att minska tills den hanterbara råoljan tagit slut. Då olja utgör en stor del av den globala energitillförseln är det avgörande för kommunens framtid att ett energisnålt samhälle planeras och att den förnyelsebara energiproduktionen ökar.

Vid Sofielund har SRV Återvinning anlagt en förbehandlingsanläggning för matavfall. Anläggningen kommer att kompletteras med en rötningsanläggning så att fordonsbiogas produceras vid Sofielund. Även kommunens gårdar med ladugårdsdrift bör kunna producera biogas.

En förstudie för vindkraftsetablering i Sofielund har tagits fram som visar att området skulle kunna rymma 10 vindkraftverk med en samlad effekt om cirka 20 MW. Vid en eventuell etablering av vindkraft i område behöver djupare studier göras för att klargöra eventuella ytterligare exkluderingsområden på grund av höga natur-, fågel- och kulturvärden.

Kommunen ser positivt på småskalig förnyelsebar energiproduktion som mindre vindkraftverk, solceller, solfångare, bergvärme, markvärme och pelletspannor.

Kraftledningar/Stockholms ström

Svenska Kraftnäts befintliga dubbla 220 kilovolt luftledning med sträckningen Ekudden–Högdalen kommer att byggas om till en enkel 400 kilovolt ledning. Mellan Södertälje och Flemingsberg finns en 70 kilovolt och en 220 kilovolt luftledning i samma ledningsgata. En av dessa ledningar kommer att avvecklas på en cirka 9 kilometer lång sträcka fram till Tullinge villastad. På återstående sträcka fram till Högdalen rivs Svenska Kraftnäts 220 kilovolt ledning. Vattenfalls befintliga 70 kilovolt luftledning på sträckan Tullinge villastad till Flemingsberg kommer att ersättas med en tre kilometer lång markkabel. Luftledningarna kan rivas först kring 2020. Vidare planerar Vattenfall en förstärkning av 70 kilovolt nätet genom en ny anslutning till stamnätsstationen vid Ekudden i Haninge kommun.

FOTO THOMAS HENRIKSSON

IT-infrastruktur

Kommunikation är en nödvändighet i ett modernt demokratiskt samhälle, både för att främja företagande, innovation och konkurrens men också för att den enskilde ska kunna nå och sprida information och utnyttja sin yttrandefrihet. I ett alltmer digitaliserat samhälle förändras de digitala tjänsterna

Trafikbuller är den miljöstörning som är vanligast förekommande i samhället och människors hälsa påverkas negativt av buller. Därför ska en så god ljudmiljö som möjligt med låga bullernivåer alltid eftersträvas (bilden visar bostadshus i Skogås).

ständig och nya tjänster växer fram vilket gör att efterfrågan på överföringskapacitet är stark. För att möta efterfrågan på bredband med hög kvalitet finns det behov av att kommunen tar hänsyn till detta i sitt planeringsarbete och underlättar för marknadens olika aktörer att ombesörja utbyggnaden av den digitala infrastrukturen.

SÄKRA LIVSMILJÖER

Bullerriktlinjer för bostäder

Trafikbuller är den miljöstörning som är vanligast förekommande i samhället och människors hälsa påverkas negativt av buller. Därför ska en så god ljudmiljö som möjligt med låga bullernivåer alltid eftersträvas och eventuella avsteg från bullerriktvärdena ska inte ske slentrianmässigt, utan skälen till avsteg ska tydligt motiveras.

En bullerkartläggning har gjorts som redovisar dygnsekvivalenta och maximala ljudnivåer från väg och spårtrafik inom Huddinge kommun. Bullernivåerna är som väntat högst längs de vägar med största trafikflöden så som E4/E20, väg 226 (Huddingevägen), väg 73 (Nynäsvägen), Glömstavägen och Häradsvägen samt längs med spårtrafiken. Kommunen kommer verka för att bullernivåerna ska minska och färre personer utsätts för höga bullernivåer.

Vid nybyggnad av bostäder i centrala och kollektivtrafiknära lägen kan det vara motiverat att göra avsteg från riksdagens riktvärden för trafikbuller vid husfasad utomhus. Gällande föreskrifter och Boverkets allmänna råd om buller ska följas.

I arbetet med översiktsplanen har strukturbilder tagits fram för ett antal centrala områden med närhet till kollektivtrafik. Avsteg bör huvudsakligen kunna ske i de centrala delarna av dessa områden, i de områden där fördjupade översiktsplaner tagits fram samt längs med kollektivtrafikstråk. Men även där avsteg kan prövas ska en så god ljudmiljö som möjligt eftersträvas.

Vid planering ska det tidigt avgöras om buller är ett problem och om avsteg från riktvärdena får tillämpas. Utifrån platsen och planerade bostäders förutsättningar ska relevanta konsekvenser beskrivas för att möjliggöra en bedömning av ljudmiljön.

RIKTLINJER:

- En så god ljudnivå som möjligt med låga bullernivåer ska alltid eftersträvas.
- Avsteg från riktvärden för trafikbuller kan göras:
 - Inom en radie på ungefär 600 meter från en spårstation. Inom områden med gena och välintegrerade gång och cykelstråk som knyter an till spårstation kan ett något större avstånd tillåtas.
 - I de regionala stadskärnorna Flemingsberg och Kungens kurva.
 - I de områden om klassas som inre och yttre stadskärna i strukturplanerna.
 - Längs befintliga kollektivtrafikstråk eller där ett kollektivtrafikstråk kan tillskapras med en högre exploatering.

Miljökvalitetsnormer för luft

För att skydda människors hälsa och miljön finns nationella miljökvalitetsnormer för utomhusluft. Förordningen (SFS 2010:477) omfattar gränsvärden för ämnena kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, bly, bensen, partiklar och ozon. Luftföroreningarna i Huddinge kommer främst från trafiken, E4/E20 och järnvägen. Miljökvalitetsnormer kommer att utredas vidare i senare planeringsskeden, bland annat ingår frågan i miljökonsekvensbeskrivningar för detaljplaner samt tillståndsprövningar. Luftvårdsförbundet i Stockholm och Uppsala län har kartlagt halterna för kvävedioxid, bensen, bens(a)pyren och partiklar i Huddinge.

De senaste mätningarna inför översiktsplanen visade att miljökvalitetsnormen för kvävedioxid inte överskrids inom Huddinge kommun. Längs med E20/E4 låg halterna strax under gränsvärdet men är låga i övriga kommunen. Halten av bensen och bens(a)pyren var då låga i hela Huddinge. Partikelhalten är generellt låg i Huddinge. Partikelhalten PM_{2,5} är låg i hela kommunen medan halten av PM₁₀ överskrids längs E20/E4 och är strax under gränsen längs järnvägen.

Översiktsplanen syftar till att minska trafikens totala miljöbelastning genom att öka de hållbara transporternas andel av resandet bland annat genom förtätning i goda kollektivtrafiklägen och funktionsblandning.

Markradon

Radon är en osynlig och luktfri radioaktiv gas. Om man utsätts för höga radonhalter under en längre tid ökar risken för lungcancer. Jordarter som utgör särskild radonrisk är exempelvis grovsand, grus och blockrik, grusig, sandig morän. Oavsett om det är hög eller låg risk för radon inom ett område går det inte att försäkra att det är radonfritt förrän mätningar har gjorts. Huddinge kommun uppmanar till mätningar och åtgärder vid höga radonvärden. Om det ska byggas på ett område med hög radonhalt bör byggnaderna byggas radonsäkert.

Markföroreningar

I områden med risk för markföroreningar bör en undersökning göras tidigt i planeringen för att klarlägga typ och mängd av eventuella föroreningar. Vid speciella förhållanden kan djupare analyser behöva göras. Som en del av behovsbedömning vid detaljplanering kontrolleras om risk för föroreningar föreligger inom planområdet. Flera aktiviteter kopplade till förorenade områden pågår inom kommunen. Det finns ett 30-tal äldre avfallsupplag (schaktmassor, byggavfall med mera) varav de flesta är nedlagda. Åtta av dessa har riskklassificerats, Österhagen, Jeriko och Hammardal bedömdes tillhöra riskklass 1–2 (mycket stor risk – stor risk). Det finns även flera objekt inom kommunen som är klassificerade enligt MIFO-modellen (Naturvårdsverkets metodik för inventering av förorenade områden). Kända och misstänkt förorenade områden finns registrerade i kommunens databas, vid behov kan information för specifika platser tas fram.

Elektromagnetiska fält

Ansvariga myndigheter i Sverige kan inte utesluta hälsoeffekter från magnetfält på lång sikt och har därför valt att rekommendera en viss försiktighet. Följande rekommendationer för samhällsplanering och byggande anges av myndigheterna, under förutsättning att det kan genomföras till rimliga kostnader:

- Sträva efter att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att människors exponering för magnetfält begränsas.
- Undvik att placera nya bostäder, skolor och förskolor nära elanläggningar som ger förhöjda magnetfält.
- Sträva efter att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer.

Av elsäkerhetsskäl är minsta tillåtna avstånd mellan luftburna kraftledningar och bebyggelse satt till tio meter.

Krisberedskap

En god krisberedskap är viktig och inom mark- och vattenanvändningsplaneringen är det viktigt att nödvändiga klimatanpassningsåtgärder vidtas. Åtgärder för en robust energiförsörjning behöver också vidtas där nedgrävning av elledningar är en åtgärd.

Transport av farligt gods

Huddinge kommun genomkorsas av leder, både väg och järnväg, som är rekommenderade för farligt gods. Som primära vägar för transporter med farligt gods rekommenderas E4/E20, Nynäsvägen och väg 259 (Haningeleden – Lännavägen – Glömstavägen). Huddingevägen rekommenderas som sekundär väg. Tågtransporter av farligt gods sker på stambanan genom Stuvsta – Huddinge C – Flemingsberg och på Nynäsbanan genom Trångsund – Skogås – Länna.

Huddinge kommuns bebyggelseutveckling har länge varit bunden till dessa leder och rekommendationerna i den föreslagna översiktsplanen är att även fortsättningsvis koncentrera bebyggelsen till befintlig infrastruktur, särskilt den spårbundna. Önskemål finns om utveckling nära de stora transportlederna samtidigt som riskavstånden från transporterna innebär ett hinder för utvecklingen. Det finns inga fastställda skyddsavstånd eller risknivåer men länsstyrelsens rekommendationer för skyddsavstånd ska beaktas i planeringen och riskanalyser tas fram där så krävs. Med en utveckling av de rekommenderade transportlederna kan riskavstånden även påverka befintlig bebyggelse då säkerhetsavstånden ökar.

I takt med att bebyggelsen förtätas ses transportlederna som hinder som behöver överbryggas. I de båda regionala stadskärnorna, Flemingsberg och Kungens kurva, och i Huddinge centrum har överdäckningar lyfts fram som möjliga lösningar för att minska befintliga barriärer och samtidigt skapa byggbar mark.

Mälaren används som dricksvattentäkt för bland andra Huddinge kommun. Bornsjön i Salem och Botkyrka fungerar

som reservvattentäkt. Vid en katastrof kan också Vårby källa och cirka 300 enskilda brunnar användas. Konflikt mellan befintliga grundvattentäkter och vägar för transport av farligt gods finns vid Vårby källa, Ekedal, Granby och Kvarntorp – Lissma.

En olycka vid sjötransport på Mälaren skulle påverka hela kommunens dricksvatten.

Verksamheter som medför risker för omgivningen

Det finns en rad verksamheter i Huddinge kommun som har skyddsavstånd som kan påverka befintlig och nyttillkommande bebyggelse. Dessa finns framförallt i kommunens industriområden. Men översiktsplanens inriktning om att eftersträva ett mer levande samhälle med goda livsmiljöer genom att blanda bostäder, arbetsplatser och service kan stå i konflikt med verksamhetsutövarens intressen. I många fall går skyddsavstånden att hantera genom att tidigt i planprocessen jobba med placering och utformning av tillkommande bebyggelse.

Det största skyddsavståndet inom kommunen, på 1000 meter, finns i Gladö industriområde och kan påverka närliggande bostäder i Gladö kvarn. För kommunens övriga industriområden som Trångsund, Länna, Storängen och delar av Kungens kurva gäller vanligen ett skyddsavstånd på 500 meter. För småindustriområden som till exempel delar av Kungens kurva eller Gräsvreten samt för vissa enskilda verksamheter gäller skyddsavstånd på 200 meter. Figur 9 visar industriverksamheter med riskavstånd på 400 meter eller mer. Även anläggningar som drivmedelsstationer har rekommenderade skyddsavstånd att beakta vid planläggning. För djurhållning och ridanläggningar finns inga klara riktlinjer men inom 500 meter bör ny bebyggelse tydligt motiveras. De olika rekommendationerna om skyddsavstånd finns samlade i Boverkets skrift "Bättre plats för arbete".

Figur 9. Industriverksamheter med riskavstånd på 400 meter eller mer. Avstånden markerat med röd skraffering.

RIKTLINJER

- Länsstyrelsens riktlinjer om när och hur riskutredningar ska tas fram vid bebyggelse nära riskkällor ska följas.
- Vid en utveckling av infrastruktur som medför en ökad risk för omgivningen ska riskutredningar tas fram.
- Fortsatta utredningar ska göras för de överdäckningar över transportleder för farligt gods som är föreslagna.
- Vid planering nära verksamheter med skyddsavstånd ska en avvägning göras tidigt i processen mellan de olika motstående intressena.
- På sikt bör verksamheter med större skyddsavstånd flytta ut från kollektivtrafknära lägen till redan störda lägen där de inte står i konflikt med stadsutvecklingen.

Riktlinjer för geografiska områden

I detta kapitel redogörs för riktlinjer för specifika geografiska områden i kommunen.

FLEMINGSBERG

Bakgrund

Flemingsberg är utpekad som en regional stadskärna i RUFSS 2010. Den regionala stadskärnan omfattar Flemingsberg samt delar av Tullinge i Botkyrka kommun. Målet är att den regionala stadskärnan ska fungera som ett alternativ till Stockholms city med en funktionsblandad och hållbar stadsmiljö.

Fördjupad översiktsplan för Flemingsberg

För att se hur Flemingsberg kan utvecklas både på kort och lång sikt pågår ett arbete med att ta fram en fördjupad översiktsplan för området Flemingsberg och delar av Botkyrka kommun. Ett planförslag har tagits fram gemensamt av de båda kommunerna och samråd har skett kring förslaget.

Målet för utvecklingen av Flemingsberg är att skapa en levande, tät, grön och hållbar stad med en blandning av bostäder, arbetsplatser, service, handel, kultur med mera. Området ska utgöra en sammanhängande stadsväv som binder ihop de olika delarna och överbryggar barriärerna i området. Det ska vara enkelt att cykla, gå och åka kollektivt i och till Flemingsberg. Den högsta graden av funktionsblandning sker i de mest centrala delarna som utgörs av Hälsovägen och Flemingsbergsdalen.

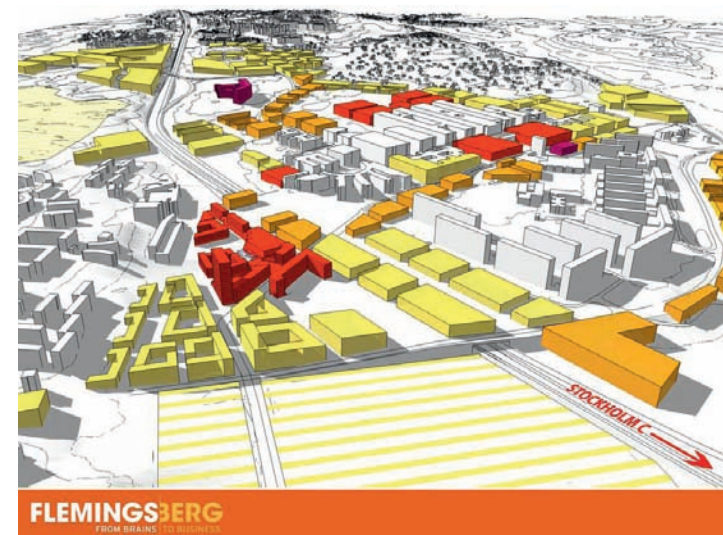
Området rymmer idag ungefär 12 000 boende, 15 000 arbetsplatser och 17 000 studenter. Den föreslagna strukturen och fördelningen mellan bostäder och arbetsplatser i samrådsförslaget för år 2030 möjliggör ca 5 000 nya bostäder och cirka 20 000 nya arbetsplatser. Totalt finns det då 25 000-30 000 boende i Flemingsberg och stadskärnan fungerar som centrum för 70 000 personer.

Efter samråd kring den fördjupade översiktsplanen har Trafikverket redovisat att totalt tre nya järnvägsspår behöver byggas på lång sikt längs med sträckan förbi Flemingsberg. Idag finns fem spår. Fler spår och en eventuell flyttning av väg 226 får konsekvenser för övrig infrastruktur i området, bland annat måste hänsyn tas så att inte barriäreffekten för gång och cykel ökar ytterligare.

Fortsatt planering

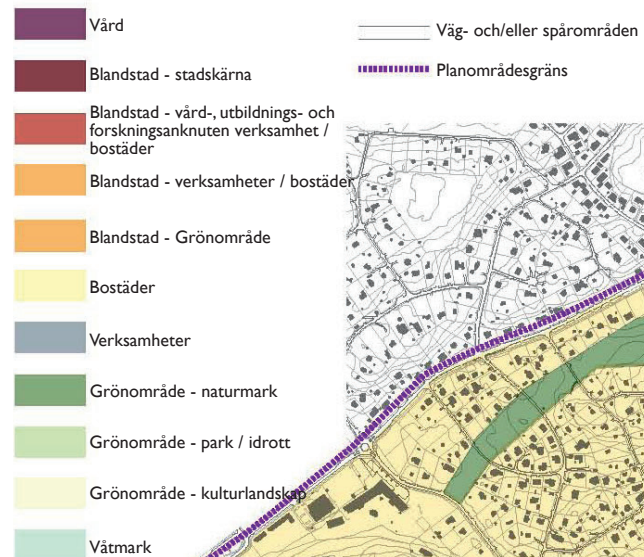
Bearbetning av planförslaget pågår och förslaget beräknas ställas ut under hösten 2013 och antas vintern 2014.

Flemingsberg utgör en viktig kollektivtrafikknutpunkt med sin pendel-, regional- och fjärrtågsstation samt busstrafik. På lång sikt planeras Spårväg syd som ska binda ihop Flemingsberg med Kungens kurva-Skärholmen. Det är mycket viktigt att det blir möjligt att på ett enkelt och smidigt sätt byta mellan alla olika trafikslag vid Flemingsbergs station.

Figur 10 Föreslagna tillkommande bebyggelse i fördjupad översiktsplan för Flemingsberg, samrådsversion.

Markanvändning

Figur 11. Markanvändningskarta i fördjupad översiktsplan för Flemingsberg, samrådsversion.

KUNGENS KURVA Bakgrund

Kungens kurva är tillsammans med Skärholmen en av Stockholms regionala stadskärnor enligt RUF 2010. Kungens kurva-Skärholmen är också Skandinaviens största handelsplats utanför citykärnorna. Målet är att områdena ska utvecklas till ett gemensamt område. Inriktningen är att skapa ett blandat område som är levande och har en tydlig struktur för de som arbetar och besöker området samt för de som bor i området. För att se hur Kungens kurva kan utvecklas, både på kort och på lång sikt, pågår ett arbete med att ta fram en fördjupad översiktsplan. Ett planförslag har tagits fram och samråd har skett kring förslaget.

Fördjupad översiktsplan för Kungens kurva

Förslaget medger en tätare gatu- och bebyggelsestruktur och en högre exploateringsgrad än dagens. Tanken är att området ska utvecklas och få en tydligare stadsbild och kvartersstruktur för att göra området mer attraktivt för besökare. Den tätare bebyggelsestrukturen är även ur ett hållbarhetsperspektiv önskvärd då den skapar förutsättningar för gång- och cykeltrafik, lokalt färre transporter och en god teknisk infrastruktur.

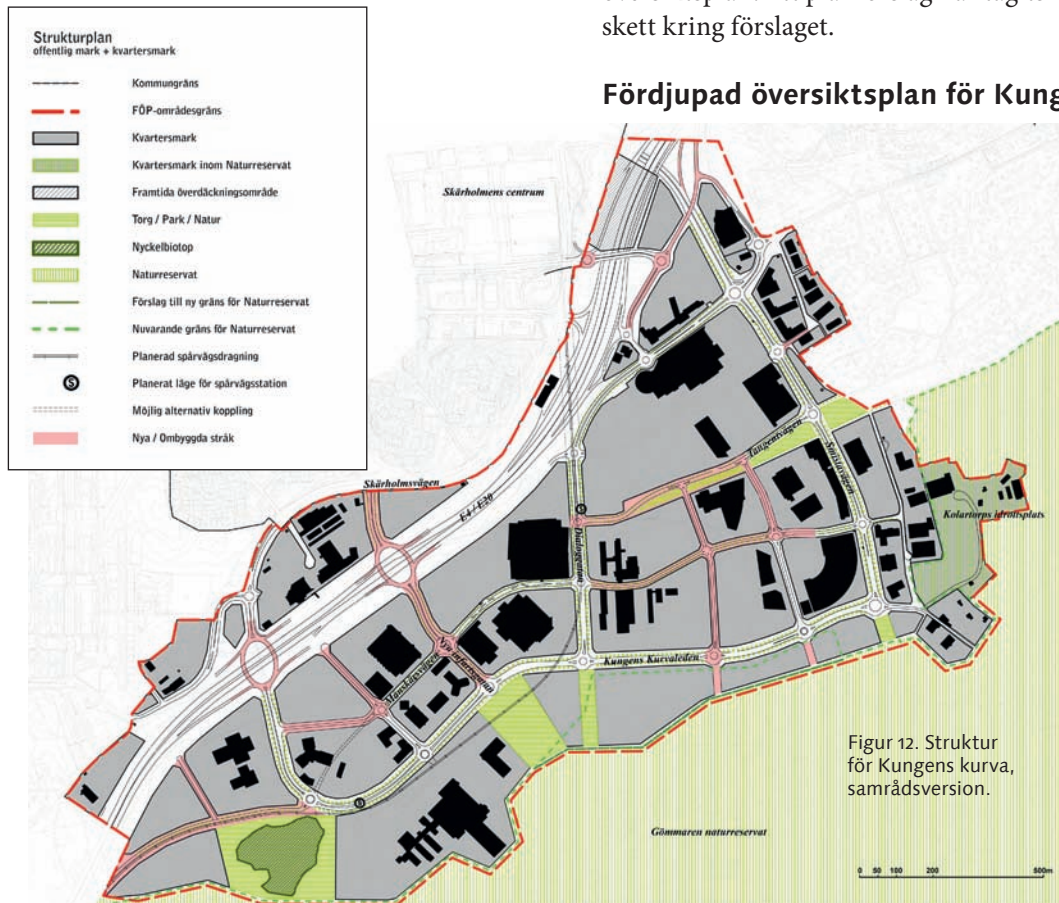
Generellt föreslås en relativt flexibel markanvändning för att kunna skapa utvecklingsmöjligheter för fastighetsägare. Detta ger även förutsättningar för att utveckla verksamheter som kompletterar dagens handel och ger en mer blandad och mångsidig användning av området. På sikt är målet att genom en överdäckning av motorvägsområdet knyta samman Kungens kurva och Skärholmen i höjd med Skärholmens centrum och minska barriäreffekten av E4/E20.

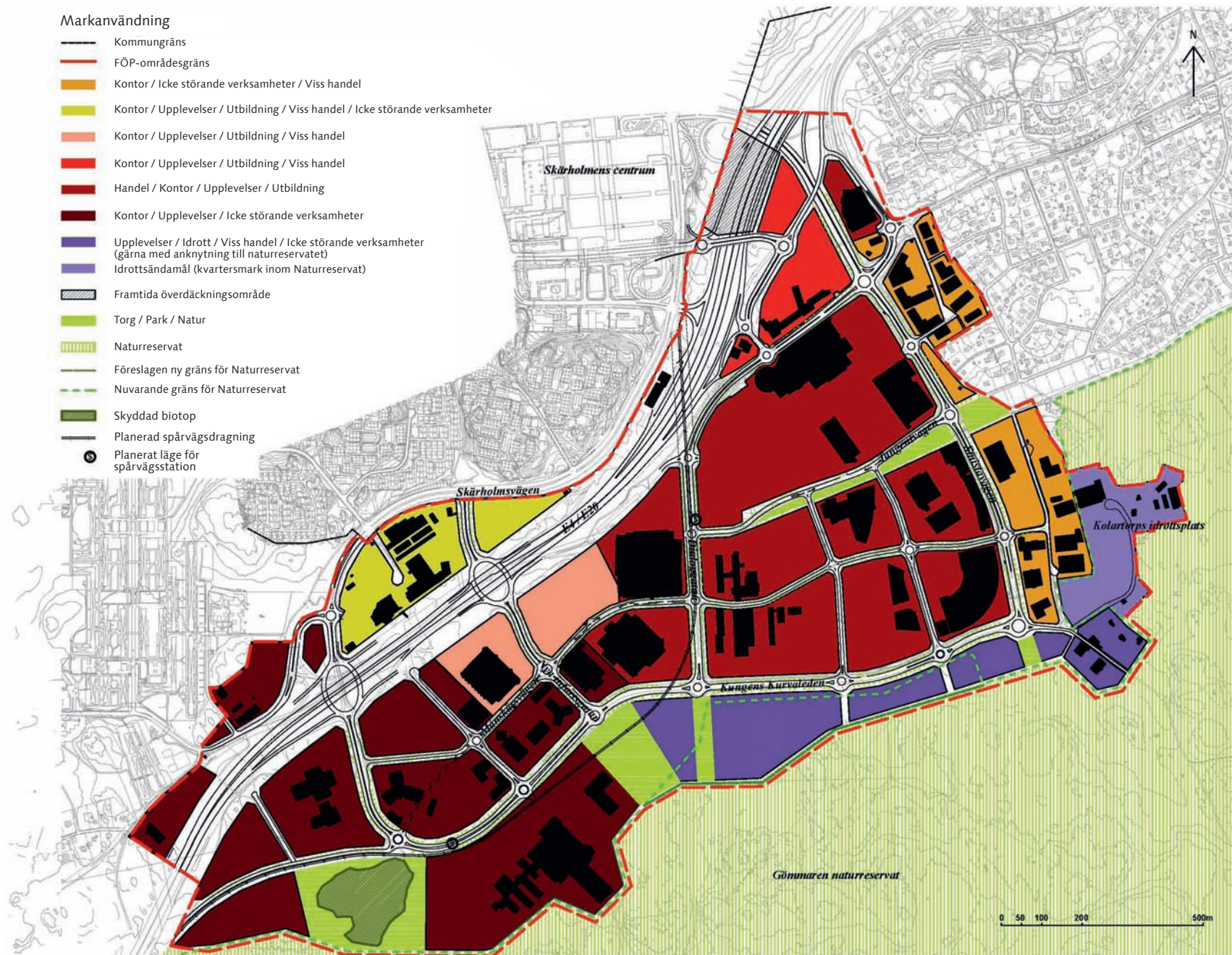
Dagens handelsområde föreslås utvidgas västerut och omfatta området kring Dialoggatan. Jämfört med idag föreslås också viss handel kunna tillkomma kring den i planen angivna nya trafikplatsen som bland annat ansluter Förbifart Stockholm till Kungens kurva och Skärholmen. Planen föreslår också att gränsen för Gömmarens naturreservat ändras söder om Kungens kurvaleden så att det blir möjligt att bebygga området närmast vägen. Som kompensation föreslås att naturreservatet utvidgas med ett område mellan Masmo och Flottsbro. Fullt genomförd skulle den fördjupade översiktsplanen kunna innebära 10 000 – 15 000 nya arbetsplatser i området.

Kungens kurvas fortsatta utveckling innebär att tillgängligheten till området behöver förbättras. Planen föreslår en sträckning för Spårväg syd genom området, en utveckling av det lokala gatunätet och gång- och cykelvägar samt anslutningar till Förbifart Stockholm. Kopplingen mot omkringliggande områden, inte minst Vårby gård, behöver också stärkas så att Kungens kurvas utveckling i viss mån kan bidra till utvecklingen i andra områden.

Fortsatt planering

Bearbetning av planförslaget pågår och i det fortsatta arbetet kommer förutsättningarna att komplettera Kungens kurva med bostäder att utredas samt prioriterat busstråk för att säkra en effektiv kollektivtrafik. Planen beräknas antas första halvåret 2013. Dessförinnan kommer det bearbetade planförslaget att ställa ut.

Figur 13. Markanvändningskarta för fördjupad översiktsplan för Kungens kurva, samrådsversion.

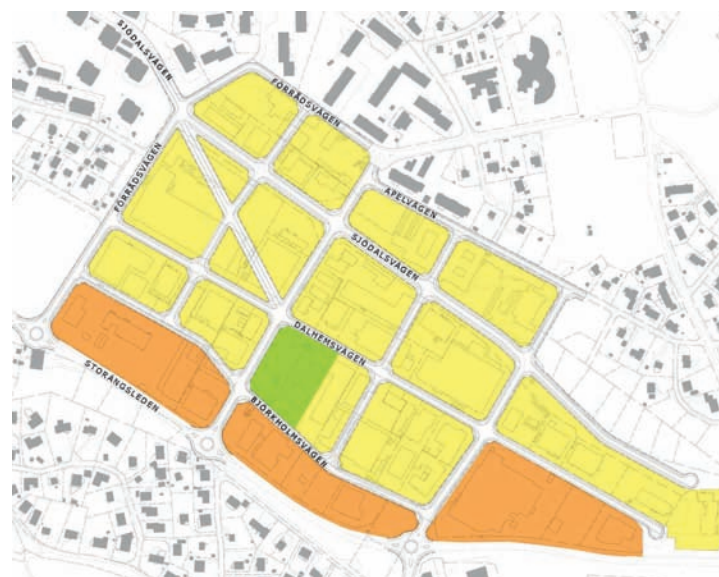
STORÄNGEN

Bakgrund

En fördjupning av översiktsplanen har tagits fram för Storängen och antogs av kommunfullmäktige juni 2009. Storängen är idag ett industriområde beläget strax öster om Huddinge centrum. Industriområdet har förhållandevis lågt markutnyttjande. Det tillsammans med att kollektivtrafiken är väl utbyggd i närområdet och närheten till kommunal och kommersiell service är huvudorsakerna till varför en omvandling är önskvärd trots att området är ett fungerande industriområde.

Fördjupad översiktsplan för Storängen

Huvudinriktningen i den fördjupade översiktsplan är att Storängen vid en omvandling ska få ett högt markutnyttjande. Målsättningen är en så kallad blandstad där bostäder utgör huvuddelen, men där verksamheter som är förenliga med bostäder kan finnas kvar i området. Huddinge centrum och

Figur 14. Markanvändningskarta för fördjupad översiktsplan för Storängen.
Gult: bostäder, service och kontor. Orange: bostäder, service och icke störande verksamheter. Grönt: park.

Storängen knyts ihop med Sjödalsvägen som sammanlänkande stråk. Sjödalsvägen utvecklas dessutom till ett grönt promenadstråk som fungerar som länk mellan parker och grönområden.

En omvandling kommer att ske etappvis, kvarter för kvarter eller fastighet för fastighet över lång tid. Det är därför viktigt att den tillkommande bebyggelsen utformas så att den passar in i befintlig stadsbyggnadsstruktur. För att den slutliga miljön ska upplevas som en helhet bör området präglas av en gemensam stadsbyggnadsinriktning där de viktigaste principerna är stadsmässighet med tydliga gaturum samt kontinuitet och orienterbarhet i gatunätet. Andra viktiga principer i planen är den mötesplats i form av torgbildning i korsningen Sjödalsvägen/Förrådsvägen, den nya diagonalvägen som ligger i Sjödalsvägens förlängning, den nya parken som diagonalen leder till samt de butiker och service som ska återfinnas i bottenplan.

Ett helt omvandlat Storängen rymmer ungefär 2 300 – 3 200 lägenheter. Den lägre siffran är om icke störande verksamheter anläggs på samtliga kvarter närmast Storängsleden och den högre siffran om det blir bostäder i samtliga kvarter. Markanvändning längs med Storängsleden avgör naturligtvis även hur många arbetsplatser området rymmer. Strukturplanen för Huddinge centrum slår fast att Storängsleden ska utvecklas till en attraktiv stadsgata. Den fördjupade översiktsplanen fokuserar dock endast på området norr om Storängsleden varav detta inte framgår av den fördjupade översiktsplanen.

Fortsatt planering

En första etapp av omvandlingen har påbörjats i och med planläggning av kvarteret Brandstegen. Omvandlingen beräknas pågå i etapper under förhållandevis lång tid. Ett aktivt arbete pågår från kommunens sida för att hitta attraktiva lösningar för fastighetsägarna så att en omvandling kan skyndas på. Den kommunomfattande kollektivtrafikutredningen ska klargöra hur kollektivtrafiken bäst löses i området.

SCENARIO FLEMINGSBERG – MASMO

Mellan de två utpekade regionala stadskärnorna Flemingsberg och Kungens kurva ligger Glömstadalens med omnejd med jordbruksmark, småskalig bebyggelse och en tvåfilig väg som är en viktig regional genomfartsled. Trafikverket har tagit fram en arbetsplan för en större trafikled i dalgången och diskussioner förs om en framtida spårväg som skulle kunna sammanbinda de regionala stadskärnorna. Stora förändringar kommer att ske i området och frågan är hur marken bäst ska användas, som jordbruksmark, för bostäder eller som industrimark eller kanske i någon lämplig blandning?

Tre scenarier för sträckan Flemingsberg-Masmo har tagits fram för att diskuteras i översiktsplanen, *Flemingsberg Masmo – Tre scenarier för fortsatt utveckling*. De tre scenarierna skiljer sig åt när det gäller hur mycket mark som ska tas i anspråk för ny bebyggelse och vilket typ av bebyggelse som ska tillkomma. Scenarierna har döpts till:

- *Odling i staden* (alternativ låg)
- *Bebyggelse bland berg och dalar* (alternativ mellan)
- *Tät stadsbygd* (alternativ hög).

Nedan beskrivs respektive scenario kortfattat och övergripande.

Gemensamt för alla scenarier

Genomfartstrafiken på Glömstavägen kommer att minska radikalt och inte längre vara primärled för farligt gods som följd av Södertörnsledens utbyggnad. De minskade risk- och bullernivåerna gör att ny bebyggelse kan placeras närmare Glömstavägen. Med tiden kan Glömstavägen omvandlas till en mer ”stadsmässig” lokalgata med prioritering av gång- och cykeltrafik, trädtrader och små platsbildningar.

I de tre scenarierna tas inte ställning till Spårväg syds slutliga sträckning, utrymme lämnas för flera alternativ. Utgångspunkten i samtliga förslag är att mark reserveras för en depå i Glömstadalens västra del. Däremot måste sträckningen

av spårvägen anpassas till kommande bebyggelsestruktur och medverka till en rationell markanvändning.

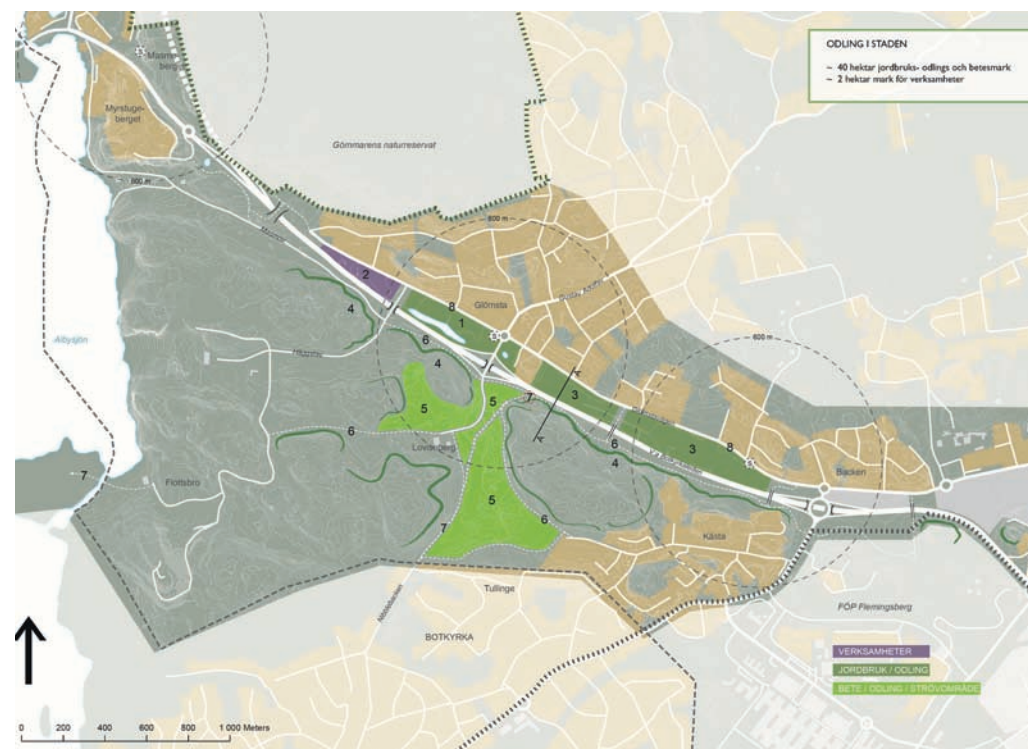
Det föreslagna verksamhetsområdet i Loviseberg upptar mark som lämpar sig bättre för bostadsbebyggelse med tanke på avstånd till buller från Västra Botkyrkaleden, lokalklimat, solläge och avstånd till föreslagen ”nod” i Glömsta. Trafikverkets arbetsplan gäller som förutsättning för alla scenarierna. För scenario ”mellan” och ”hög” föreslås dock att Lovisebergsvägens läge och profil anpassas till föreslagen bebyggelse.

Efter samråd görs en avvägning och ställningstagande för markanvändningen i detta område.

Odling i staden

Det är ett faktum att jordbruksmarken i Stockholmsområdet minskar medan efterfrågan på närproducerade livsmedel ökar. I förslaget sparas större delen av Glömstadalens jordbruksmark för odling. Dalgångarna vid Loviseberg kan odlas upp eller röjas för bete. Landskapet tydliggörs genom att dalgången hålls öppen och bildar gräns mellan olika bostadsområden.

Figur 15. Odling i staden

Ny bebyggelse, i detta fall främst verksamheter, lokaliseras i den västra och östra delen av Glömstadalen där marken blir alltför fragmenterad för jordbruk.

Områdets läge i och intill rekreations-, natur- och jordbruksmark skulle även kunna omhändertas och manifesteras i form av till exempel kunskapsorienterade skolor/verksamheter med inriktning natur-, sport- eller jordbruk.

Förslaget innebär en total areal för jordbruksmark/odling och betesmark på cirka 40 hektar. Nya ytor för verksamhetsområde uppgår till cirka 2 hektar.

Bebyggelse bland berg och dalar

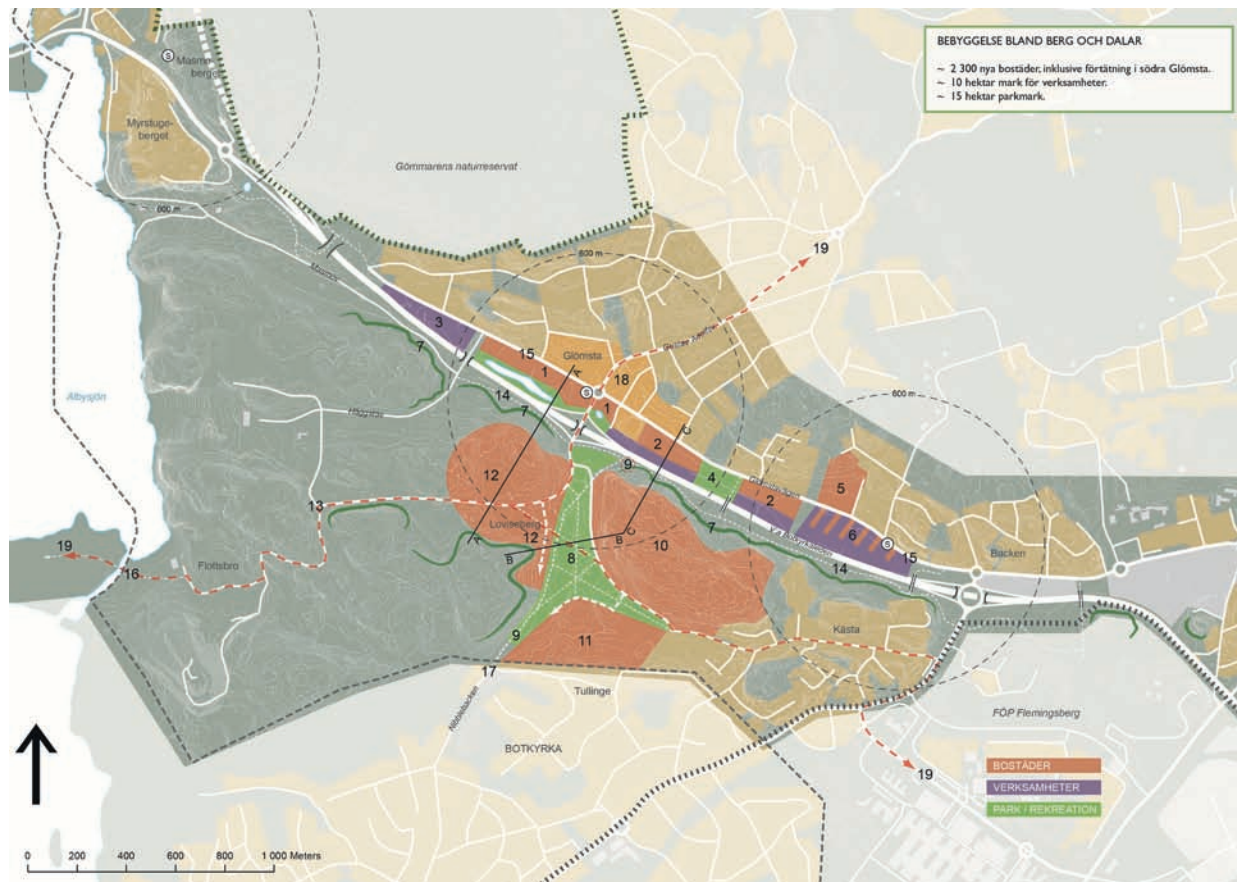
Ett lokalt centrum skapas i Glömsta som blir ”noden” i området. För att ge så bra förutsättningar som möjligt för detta kopplas befintlig bebyggelse i Kästa och Tullinge till centrumområdet i Glömsta via ny bebyggelse söder om Glömstadalen. Hållplatsläge för Spårväg syd utgör en central roll. En bra omstigning mellan buss och spårväg i nära centrumläge måste prioriteras. Tyngdpunkten av boende koncentreras till det lokala centrumets närområde. Verksamheter som inte är störande blandas med bostäder, där så är möjligt. Störande verksamheter hittar sina lägen längre ut från ”noden”. Förslaget prioriterar i första hand bostäder söder om Glömstadalen och tanken är att dessa i så stor utsträckning som möjligt ska anpassas till befintlig terräng. Detta ger goda förutsättningar för att området blir en levande stadsbyggd med närhet till natur, stad, närservice och goda kommunikationer. En ny gata knyter samman Botkyrka – Flottsbro – Loviseberg – Kästa och Flemingsberg.

Förslaget medger ett tillskott på cirka 2 300 nya bostäder, varav 300 kan tillkomma genom förtätning i Glömstas befintliga bebyggelseområde närmast centrum. Förslaget ger även ett tillskott på cirka 10 hektar mark för verksamhetsområde. I siffran över nya bostäder är inte förtätning av övriga Glömsta inräknad. Detta skulle ge ytterligare cirka 1 200 bostäder.

Tät stadsbyggnad

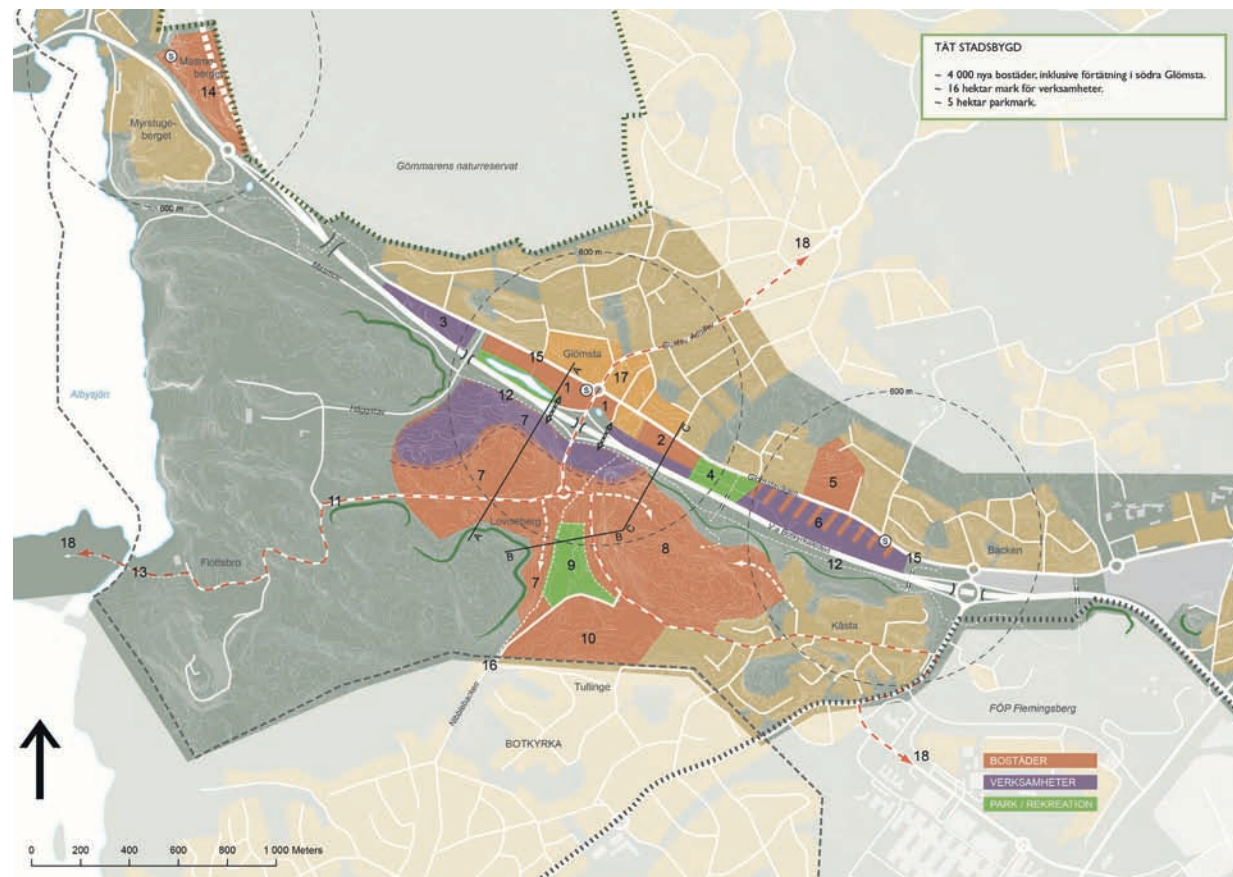
Det finns en stor efterfrågan på mark för verksamhet av olika slag. Många småföretagare i södra Storstockholm tvingas flytta sina verksamheter när bostadsområden kryper närmare, miljökraven skärps och markpriserna stiger. Området har god tillgänglighet för verksamheter av olika slag, då Botkyrkaleden har ett strategiskt läge mellan flera stora marknadsområden. I detta scenario tas mer mark i anspråk för verksamheter framför allt söder om Botkyrkaleden. Här vidgas dalgången mot Loviseberg genom att bergskanter tas bort och massorna används för fyllning så att lämplig lutning ger optimalt markutnyttjande. Här kan ett kluster av verksamheter utvecklas

Figur 16. Bebyggelse bland berg och dalar

men också en stor mängd bostäder. Närmast Glömstavägen, i anslutning till ett lokalt centrum vid spårvägens hållplats, kan kvarter med flerbostadshus tillkomma. En ny gata knyter samman Botkyrka – Flottsbro – Loviseberg – Kästa och Flemingsberg.

Förslaget medger ett tillskott på drygt 4 000 nya bostäder. Cirka 500 av dessa tillkommer genom exploatering på Masmoberget och 300 genom förtätning av Glömstas befintliga bebyggelseområde närmast centrum. Därutöver rymmer förslaget cirka 16 hektar mark för verksamhetsområde. I siffran över nya bostäder är inte förtätning av övriga Glömsta inräknad. Detta skulle ge ytterligare cirka 1 200 bostäder.

Figur 17 Tät stadsbygd

UTVECKLING AV LOKALA CENTRUM MED OMGIVNING

För kommunens lokala centrum Huddinge, Trångsund, Skogås, Stuvsta, Segeltorp och Vårby gård har så kallade strukturplaner tagits fram. Inför framtagandet av strukturplanerna har delaktighetsinsatser genomförts för att inhämta kunskap om vilka kvaliteter och eventuella brister som finns i respektive område så att kvaliteterna kan stärkas och bristerna i möjligaste mån motverkas. Ett kunskapsunderlag för samtliga områden har också tagits fram, ”Stadsbyggnadsanalyser och förtätningstrategier”, som legat till grund för strukturplanerna.

FOTO THOMAS HENRIKSSON

Strukturplanerna har tagits fram för att det är i dessa områden, tillsammans med de regionala stadskärnorna Flemingsberg och Kungens kurva, som de största förändringarna väntas äga rum. I dessa områden finns det goda förutsättningar för att uppfylla översiktsplanens mål om levande stadsmiljöer, prioritera gång, cykel och kollektivtrafik och funktionsblandning. Strukturplanerna redovisar en önskvärd utveckling där de viktigaste förändringarna redovisas samt de mest värdefulla parkerna och naturområdena som ska bevaras och utvecklas.

Strukturplanernas geografiska avgränsning är 1 200 meter. Denna avgränsning är vald utifrån möjligheten att erhalla ett hållbart resande då forskning visat att fler individer väljer att åka kollektivt om tillgängligheten är god till spårtrafik. Inriktningen är att det ska vara ett högt exploateringsstal inom hela strukturplanerna. Generellt gäller att ju närmare spårstationen desto högre exploateringsstal och positivare inställning till tillkommande exploatering, oavsett om den är markerad på strukturplanerna eller inte. God tillgång på närreklamationsområden ska dock alltid säkerställas.

Den markanvändning som redovisas är den huvudsakliga markanvändningen. Exploaterings- och förtätningsoverråden ska naturligtvis rymma funktioner som mindre grönytor, parker, lekplatser, dagvattenanläggningar och spontanidrottsytor. Likaså kan parker och naturområden rymma rekreatiöns- och upplevelsefunktioner samt dagvattenanläggningar. Strukturplanerna visar ett önskat framtida läge, hur situationen ser ut ifall strukturplanerna har genomförts.

Statistiken gällande upplåtelseform inom respektive strukturplan visar på en grov nivå hur fördelningen idag är inom mindre delområden. Statistiken återger inte en exakt sanning då strukturbildernas geografiska indelning inte helt överensstämmer med den indelning som statistik finns för upplåtelseformer.

Teckenförklaring

Detta är teckenförklaringen till strukturplanerna och visar på grundprinciperna för respektive begrepp.

- **Inre stadskärna** är ett område med hög samlad täthet, vilket ger underlag för lokalt stadsliv, service och handel i gatuplan och ett högre besöksstryck på gator och i parker
- **Yttre stadskärna** är ett område med måttlig täthet, som ger visst underlag för lokal service, handel och parker.
- **Exploateringsområde** är ett område där kommunen uppmanar och ser mycket positivt på exploatering av byggnader, gator och utveckling av allmänna platser.
- **Förtätningsovmråde** är ett befintligt bebyggelseområde där kommunen ser positivt på en högre/tätare bebyggelse med bostäder/arbetsplatser och vid behov även nya gator och allmänna platser.
- **Stadsgata** är ett stråk som har plats för samtliga trafikslag, gående, cyklar och motorfordon, med trottoarer och där byggnader lämpligen placeras med entréer i gatuliv. Publika lokaler och service eftersträvas där så är möjligt.
- **GC-stråk** är ett stråk som endast är till för gående och cyklister, ofta separerat från väg och gata.
- **Samband** är ett område eller ett stråk som bör stärkas med bebyggelse, gator, parkstråk eller andra förbindelser för att stärka kopplingen mellan olika områden så att både mentala och fysiska barriärer minskar.
- **Mötesplats** är en central offentlig plats eller en anläggning för sport, rekreation eller kultur som har stor social betydelse.
- **Grönstråk** är antingen ett smalt parkstråk genom bebyggelse eller ett viktigt promenadstråk genom ett större naturområde.
- **Parkområde** är ett grönområde med särskilda värden för rekreation och lek.
- **Naturområde** är ett grönområde med särskilda natur- och friluftsvärden.
- **Skyddat naturområde** är ett naturområde med formellt skydd som naturreservat eller biotopskydd.
- **Dagvatten** ytor för större dagvattenanläggningar utformade så att de bidrar till en attraktiv miljö. Småskaliga dagvattenanläggningar kan rymmas i bebyggelseområden.

Stadsutveckling beroende på geografiskt område inom strukturplanerna

Nedanstående tabell visar vilken stadsutveckling som ska eftersträvas beroende på vad de är markerade som och var de är belägna. Avstånden i nedanstående tabell är ungefärliga. Begreppen i tabellen återfinns i strukturplanerna.

	Inom 600 m	Inom 1200 m	Inre stadskärna	Yttre stadskärna
Exploateringsområde	Exploateringsområde som har högsta prioritet. Hög exploateringsgrad. Tillgänglighet i gatunät och god parktillgång tillgodoses.	Exploateringsområde som har hög prioritet. Måttlig exploateringsgrad. Tillgänglighet i gatunät och god parktillgång tillgodoses.	Lokaler i gatuplan längs stadsgator. Gator och parker skall ha mycket hög gestaltningsnivå.	Lokaler i gatuplan eftersträvas längs stadsgator. Gator och parker bör ha hög gestaltningsnivå.
Förtätningsovmråde	Utveckling av befintlig bebyggelse har högsta prioritet. Hög exploateringsgrad. Tillgänglighet i gatunät och god parktillgång tillgodoses.	Utveckling av befintlig bebyggelse har hög prioritet. Måttlig exploateringsgrad. Tillgänglighet i gatunät och god parktillgång tillgodoses.	Exploatering skall ha lokaler i gatuplan längs stadsgator. Gator och parker skall ha mycket hög gestaltningsnivå.	Exploatering bör ha lokaler i gatuplan längs stadsgator. Gator och parker bör ha hög gestaltningsnivå.
Stadsgata	Stadsgator ska vara tillgängliga och trygga särskilt för gående och cyklister med hög nivå för gestaltning.	Stadsgator ska vara tillgängliga och trygga särskilt för gående och cyklister med en hög nivå för gestaltning.	Lokaler i gatuplan eftersträvas och avsteg görs endast i undantagsfall. Gatumark med mycket hög skötsel- och gestaltningsnivå.	Lokaler i gatuplan rekommenderas. Gatumark har hög skötsel- och gestaltningsnivå.
Park	Här förväntas mycket högt besöksstryck, vilket kräver mycket hög skötsel- och gestaltningsnivå.	Här förväntas högt besöksstryck, vilket kräver hög skötsel- och gestaltningsnivå.	Här förväntas mycket högt besöksstryck, vilket kräver mycket hög skötsel- och gestaltningsnivå.	Här förväntas högt besöksstryck, vilket kräver hög skötsel- och gestaltningsnivå.
Naturområde	Naturområden ska vara tillgängliga och trygga särskilt för gående och cyklister.	Naturområden ska vara tillgängliga och trygga särskilt för gående och cyklister.	Här förväntas mycket högt besöksstryck, vilket kräver mycket hög skötselnivå.	Här förväntas högt besöksstryck, vilket kräver hög skötselnivå.
Övriga områden	Exploatering ses som mycket positivt av kommunen. Tillgänglighet i gatunät och god parktillgång ska tillgodoses.	Exploatering ses som positivt av kommunen. Tillgänglighet i gatunät och god parktillgång ska tillgodoses.	Gator och parker skall ha mycket hög gestaltningsnivå.	Gator och parker bör ha hög gestaltningsnivå.

Strukturplan för Huddinge centrum – administrativt centrum

Huddinge centrum ligger centralt i kommunen mellan Stuvsta och Flemingsberg, längs med Huddingevägen.

Nuläge – statistik och kunskapsunderlag

Totalt sett inom området är det en balans mellan upplåtelseformer men skillnaderna är stora mellan delområdena och det skulle vara positivt om andelen hyresrätter kunde öka i område 2 och 3.

	Befolkning	Bostäder	Andel (%)		
			Hyresrätt	Bostadsrätt	Äganderätt
Huddinge	14 236	6 846	37	36	27
Område 1	7 278	4 302	56	40	4
Område 2	2 051	632	1	25	74
Område 3	4 907	1 912	8	30	62

Av de sex centrumområdena har Huddinge centrum flest boende och arbetande i närheten av centrum. Utbudet av handel, restauranger och kulturverksamheter är dock betydligt större än vad som är förväntat med hänsyn till antalet boende och arbetande i närområdet.

I delar av området är tillgången till grönområden mätt i grönyta per person och hur nära det är till grönområdena inte helt tillfredställande, varför det är viktigt att bevara och utveckla attraktiva parker och grönområden i Huddinge centrum.

Pågående och planerade förändringar

Huddinge centrum är utpekat som kommunens administrativa centrum och är en expansiv del av kommunen. Flera detaljplaner pågår inom området och även ett planprogram för en förhållandevis stor del av området. Planprogrammets remissversion rymmer ungefär 1 100 bostäder, 70 000 kvm kontor, 27 000 kvm handel samt kommunal service såsom förskolor.

Inriktning och strukturplan

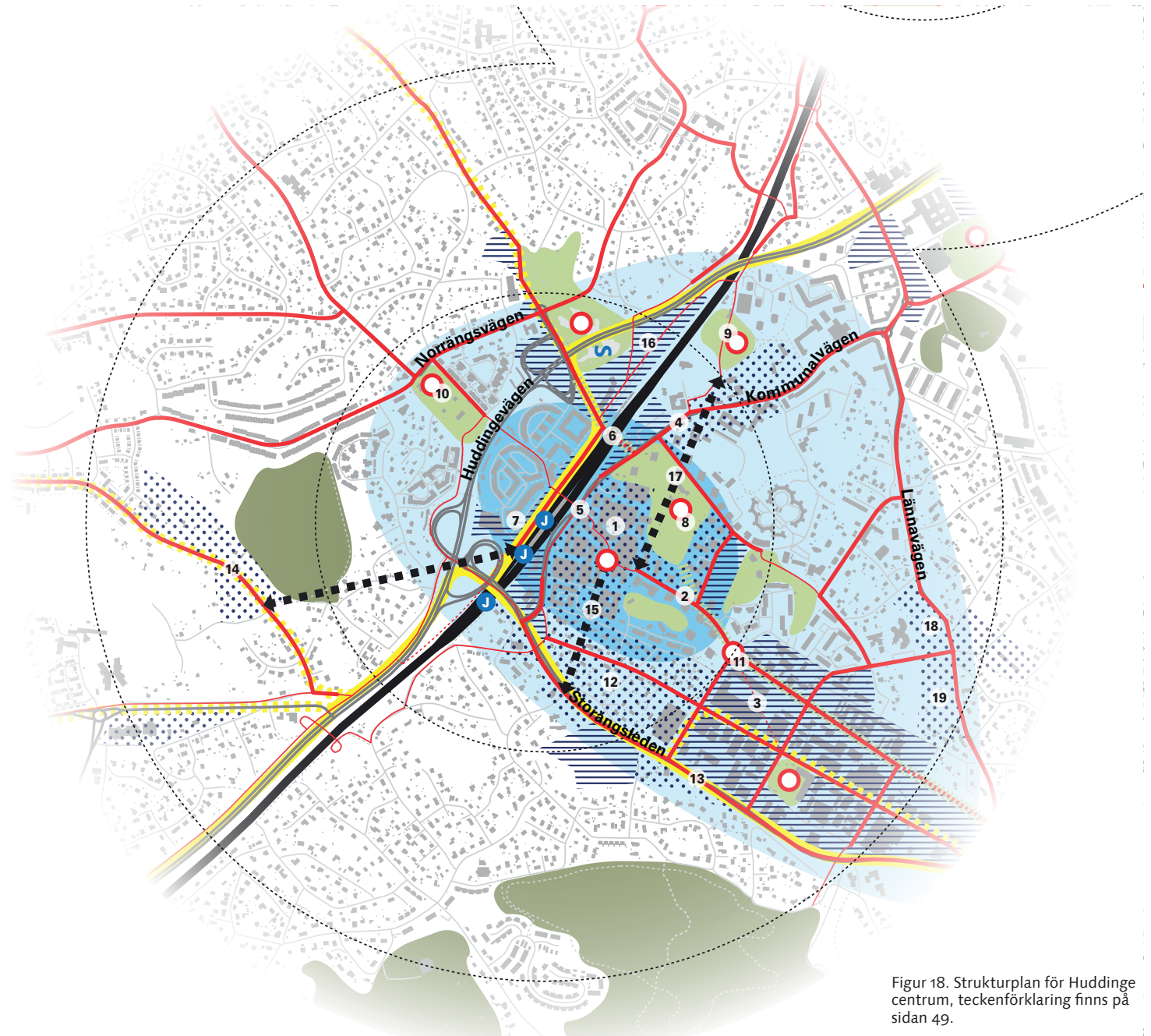
Huddinge centrum (1) lyfts genom att fler entréer och framsidor tillskapas. Men även genom kompletteringsbebyggelse av olika funktioner. Centrum växer längs Södälvvägen (2) fram till Storängen (3) som omvandlas till en blandstad (se kapitel Storängen). Kommunalvägen (4) utvecklas till en attraktiv stadsgata genom att ändra dess utformning men även genom tillkommande exploatering som vänder sig mot gatan med vissa lokaler i bottenplan. Ett nytt torg (5) och mötesplats tillskapas genom att bil- och busstrafiken på Kommunalvägen stängs av och istället leds i tunnel under spåren (6). Denna koppling förbättrar även kopplingen mellan de västra och östra delarna vilket även fler pendeltågs-uppgångar kommer att göra. Kollektivtrafikens attraktivitet förstärks inte bara genom fler pendeltågsuppgångar utan även genom att busstrafikens samlas på ett och samma ställe (7).

Huddinge centrum är i sig själv en mycket viktig mötesplats

Huddinge C

Prioriterade platser, stråk och grönområden

- Kommungräns
- 600/1200 m radie
- Inre stadskärna
- Yttre stadskärna
- Exploateringsområde
- Förtätningssområde
- Parkområde
- Naturområde
- Skyddat grönområde
- Grönstråk
- Järnväg/tunnelbana ovan jord
- Huvudvägnät
- Befintlig stadsgata
- Tillkommande stadsgata
- Befintligt GC-stråk
- Tillkommande GC-stråk
- Samband som behöver stärkas
- Stomnät för kollektivtrafik, huvudalternativ
- Stomnät för kollektivtrafik, utredningsalternativ
- Spårväg syd
- Mötesplats
- Dagvatten

Figur 18. Strukturplan för Huddinge centrum, teckenförklaring finns på sidan 49.

med dess torg, butiker, restauranger, kaféer och folkliv. Andra viktiga mötesplatser att särskilt satsa på och utveckla i området är Sjödalsparken (8), Rådsparken (9), Fullersta parken (10) och det blivande torget i entrén till Storängen (11).

För att utnyttja det goda kollektivtrafikläget och det centrala läget eftersträvas en högre exploatering i småhusområdet söder om centrum (12). Även söder om Storängsleden tillkommer exploatering som ska bidra till att omvandla Storängsleden (13) till en stadsgata vilket är möjligt först efter Södertörnsleden är färdigställd. Längs Rosenhillsvägen (14) eftersträvas flerbostadshus då boendetypen är underrepresenterad i området samt att området ligger nära spårtrafik. Kopplingen från detta område till centrum och kollektivtrafik behöver stärkas och förbättras så att fler kan gå, cykla och åka kollektivt till centrum och spårtrafiken. För att boende i Solgård ska ha en tydlig och bra koppling till Huddinge centrum behöver kopplingen (15) mellan dessa områden stärkas.

I området vid Kyrkdammarna (16) föreslås en hög exploatering av främst arbetsplatser då bullernivåerna är höga. Från Kyrkdammarna anläggs ett grönt stråk som binder ihop området med Sjödalsparken, Storängen och Trehörningen. Sjödalsparken (8) lyfts till en attraktiv stadspark och en vattenspegel tillskapas genom att öppna upp dagvattenledningen. Det är även viktigt att sambandet mellan centrum, Sjödalsparken och Rådsparken (17) stärks då detta är tre viktiga platser i området som människor lätt ska kunna röra sig mellan.

Den kraftiga expansionen kräver ett stort tillskott av kommunal service vilket det bland annat finns utrymme för i Storängen, vid Huddinge gymnasium, öster om Ängsnässkolan (18) och kolonilotterna (19) omlokaliseras till grönområdet väster om Trehörningen och bereder då plats för kommunal service, troligen en idrottsanläggning som kan nyttjas av boende i området och av de skolor som ligger i anslutning.

Strukturplan för Trångsund

Trångsund ligger i Huddinges nordöstra del och gränsar i norr till Stockholm stad och till sjöarna Drevviken och Magelungen.

Nuläge – statistik och kunskapsunderlag

Totalt sett inom området är det en balans mellan olika upplåtelseformer. Område 2 har få bostäder och tillkommande bostäder bör vara av olika upplåtelseformer. Inom område 1 skiljer flerbostadshusområdet norr om centrum ut sig ur socioekonomiska aspekter varav en ökad blandning inom område 1 skulle vara önskvärd med fler bostadsrätter och/eller ägarlägenheter.

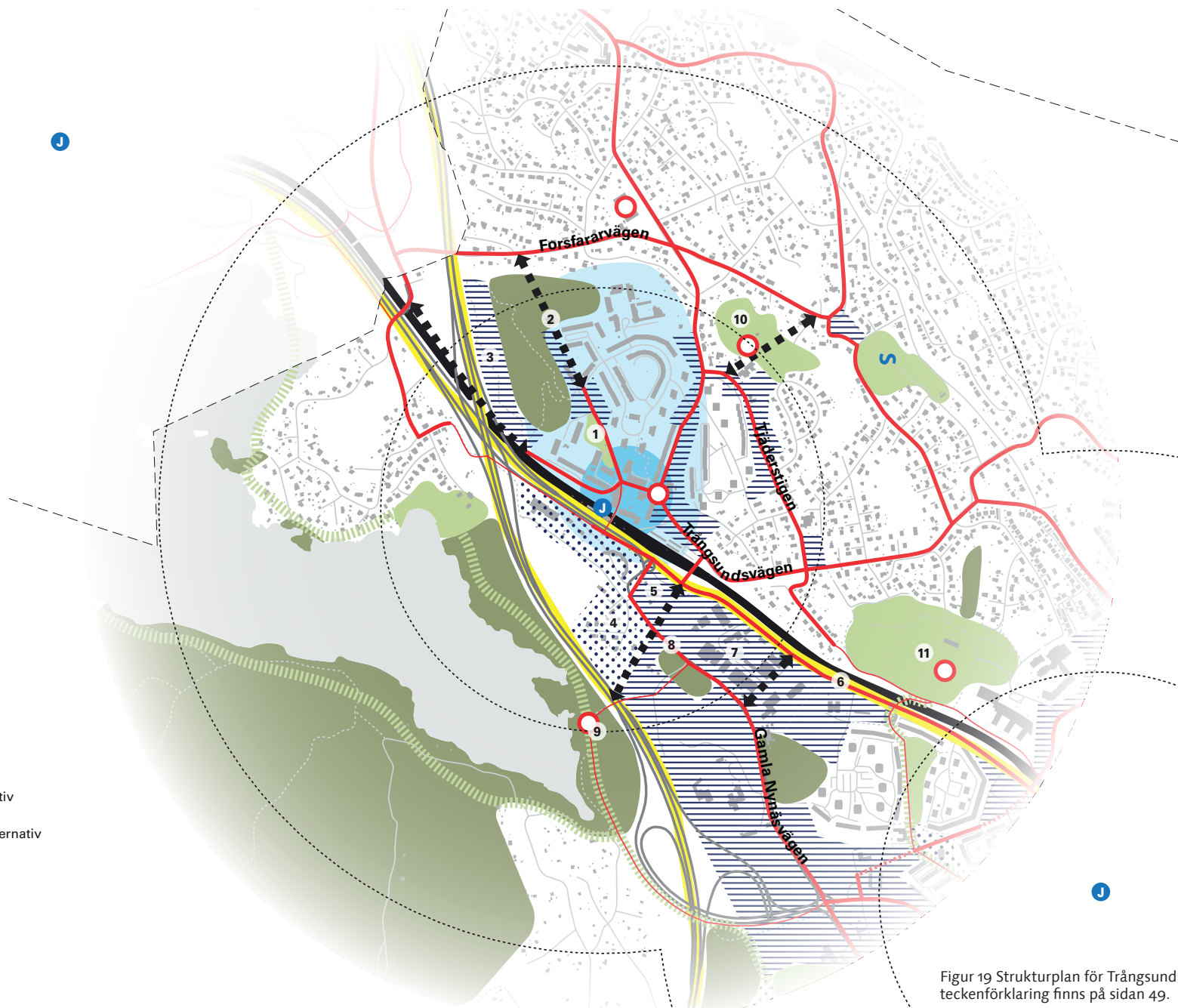

	Befolkning	Bostäder	Andel (%)		
			Hyresrätt	Bostadsrätt	Äganderätt
Trångsund	8 380	4 070	37	36	27
Område 1	6 388	2 999	39	28	33
Område 2	346	107	4	0	96
Område 3	1 646	964	34	66	0

Trångsund

Prioriterade platser, stråk och grönområden

- Kommungräns
- ⋯ 600/1200 m radie
- Inre stadskärna
- Yttre stadskärna
- ▨ Exploateringsområde
- ▤ Förtätningsområde
- Parkområde
- Naturområde
- Skyddat grönområde
- ▤ Grönstråk
- ▬ Järnväg/tunnelbana ovan jord
- ▬ Huvudvägnät
- ▬ Befintlig stadsgata
- ⋯ Tillkommande stadsgata
- ▬ Befintligt GC-stråk
- ⋯ Tillkommande GC-stråk
- ↔ Samband som behöver stärkas
- ▬ Stomnät för kollektivtrafik, huvudalternativ
- ▬ Stomnät för kollektivtrafik, utredningsalternativ
- ▬ Spårväg syd
- Mötesplats
- S Dagvatten

Figur 19 Strukturplan för Trångsund, teckenförklaring finns på sidan 49.

Av samtliga sex centrumområden har Trångsund den lägsta genomsnittliga fastighetsexploateringen och beaktat att området ligger intill en pendeltågsstation är exploateringsgraden mycket låg i förhållande till andra områden. Den låga exploateringsgraden förklaras dels genom att stora delar av området består av villa- och radhusbebyggelse men även att det inom området finns relativt mycket obebyggd mark. Tillgången till grönområden är mycket god i området.

Pågående och planerade förändringar

I anslutning till centrum pågår planarbete för bostäder. På andra sidan järnvägen från centrum sett pågår bostadsbebyggelse och planarbete ska även starta för verksamheter vid Trångsunds rondellen.

Inriktning och strukturplan

Trångsund saknar en central park och därför anläggs en mindre park norr om centrum (1). De vägar, Trångsundsvägen, Hammartorpsvägen och Norströms väg, som kopplar ihop omkringliggande bostäder med centrum kan stärkas och förtydligas till stadsgator genom en kompletteringsbebyggelse i goda kollektivtrafiklägen och gärna med inslag av verksamheter. För att koppla Stortorp bättre till centrum och pendeltågstrafiken behöver kopplingen mellan Forsfararvägen och Norströms väg förbättras och göras tryggare (2).

Då tillgången till grönområden är mycket god och exploateringen är låg i området exploateras delar av grönområdet nordväst om centrum (3). Den del som exploateras är den närmast väg 73 vilket har en viss bullerdämpande effekt på kvarvarande grönområde, av bullerskäl är troligen endast verksamheter aktuellt.

Söder om centrum och Nynäsbanan är det en låg exploateringsgrad, särskilt beaktat att det ligger så nära pendeltåget. Småhusbebyggelsen (4) bör förtätas för att ta tillvara på kollektivtrafikläget och mellan Storstorpsvägen och Gamla Nynäsvägen (5) sker en exploatering, gärna med personalinten-

siva verksamheter för att leda till en ökad blandning i området men även då platsen är bullerstörd. Trångsund och Skogås ligger geografiskt nära varandra men mentalt är avståndet längre. För att knyta ihop områdena bättre utvecklas Storstorpsvägen (6) till en attraktiv stadsgata vilket utöver gatutformningen kräver en tillkommande exploatering som vänder sig mot gatan, gärna med inslag av publika lokaler i bottenplan. För att uppnå detta och för att ta till vara på spårkollektivtrafikläget sker en omvandling av industriområdet (7), Skogås värmeverks verksamhet måste dock säkras.

Gamla Nynäsvägen utvecklas också till en stadsgata ända från Länna, genom Skogås och fram till Trångsunds centrum. Längs denna väg (8) kan det rymmas både bostäder och verksamheter och de värdefulla ekmiljöer som finns kan bli ett värdefullt inslag i området. Genom att förbättra sambanden med Storstorpsvägen knyts de olika områdena bättre ihop. Kopplingen behöver också stärkas ut mot Magelungen där ett viktigt rekreationsstråk finns som utvecklas och platsen stärks till en välfungerande mötesplats (9). Andra viktiga grönområden och mötesplatser som bevaras och utvecklas är Stortorpsparken (10) och Nytorps mosse (11).

Strukturplan för Skogås

Skogås ligger i Huddinges nordöstra del och gränsar i norr till Trångsund och i öster till sjön Drevviken.

Nuläge – statistik och kunskapsunderlag

Totalt sett är fördelningen mellan upplåtelseformer jämn men skillnaderna är stora inom området vilket återspeglas i statistik över socioekonomiska faktorer så som sysselsättningsgrad, utbildning och inkomst. För att uppnå en positiv utveckling i hela området är det bra om andelen bostadsrätter och/eller

	Befolkning	Bostäder	Andel (%)		
			Hyresrätt	Bostadsrätt	Äganderätt
Skogås	12 351	4 871	35	31	34
Område 1	3 371	1 607	60	40	0
Område 2	6 497	2 259	6	22	72
Område 3	2 483	1 005	63	37	0

ägarlägenheter i område 3 ökar. I område 2 är det positivt ifall i första hand andelen hyresrätter kan öka men även bostadsrätter och/eller ägarlägenheter.

Sett till antalet boende och arbetande i området borde det finnas förutsättningar för ytterligare kommersiell service i området. Tillkommande exploatering vid centrum och längs lämpliga stråk mot centrum behöver skapa förutsättningar för detta till exempel genom lokaler i bottenplan på bostadshus.

Jämfört med kommunens andra centrumområden har Skogås den högsta genomsnittliga fastighetsexploateringen mycket på grund av det stora antalet radhusfastigheter med relativt hög exploateringsgrad men även flerbostadshusbebyggelsen i anslutning till centrum. Tack vare att bebyggelsen är samlad i tätare kvarter finns det mycket obebyggd mark och tillgången till grönytor är mycket god i området.

Pågående och planerade förändringar

Entré Skogås, längs Gamla Nynäsvägen och Österleden, planläggs för i huvudsak verksamheter. Vid Storstvetsvägen söder om centrum pågår planläggning för flerbostadshus. Under 2013 ska planläggning för bostäder starta för Lyckåshöjden, väster om Gamla Nynäsvägen.

Inriktning och strukturplan

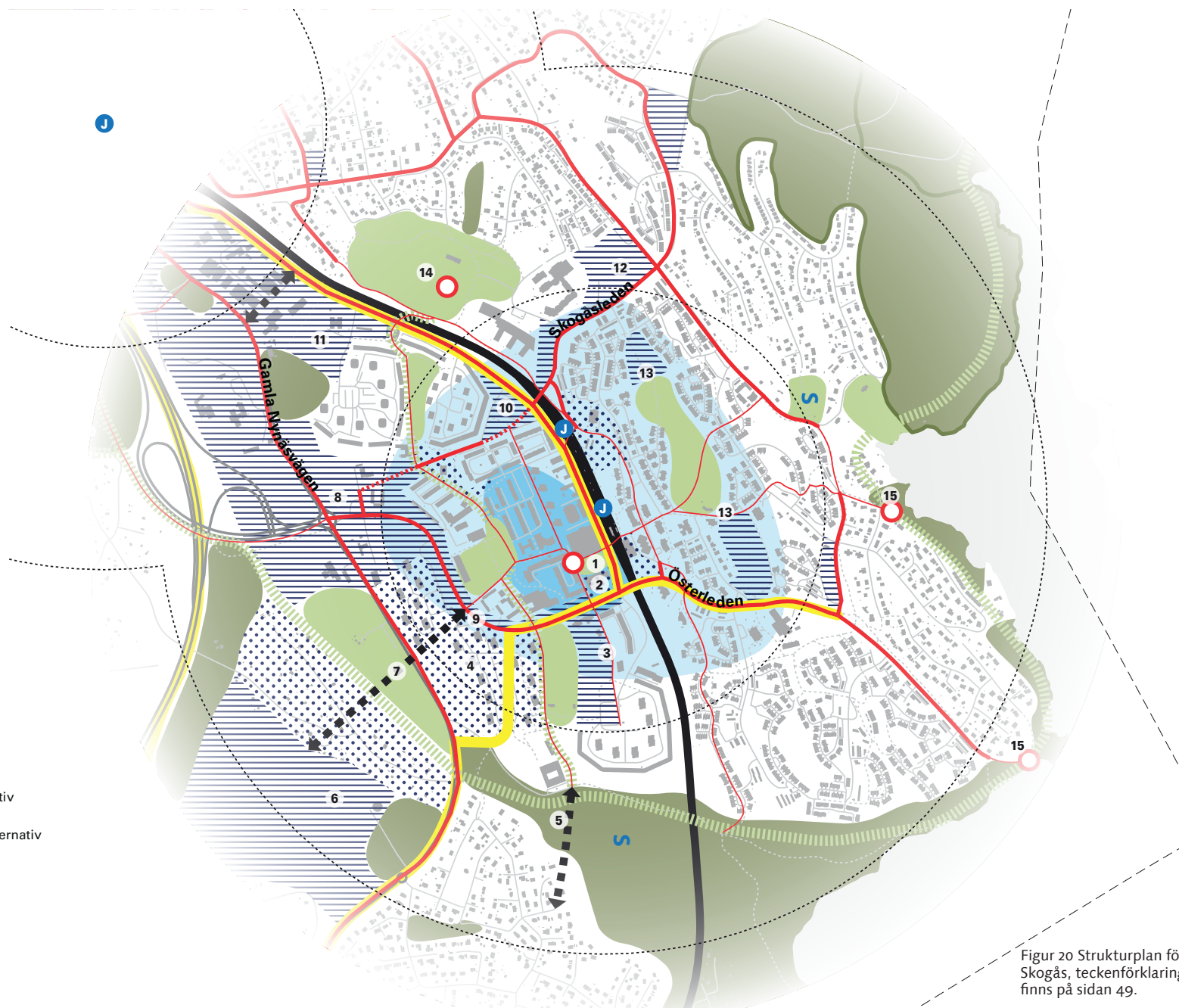
Skogås centrum lyfts genom att markparkeringen (1) omvandlas till en park och/eller ett torg och parkering löses istället i det parkeringshus som ligger invid centrum, sannolikt bäst med infart från Österleden. Fastigheten (2) bör även kunna förtätas vilket dock kräver att bensinstationen omlokaliseras.

Från centrum går ett tydligt och bra stråk söderut (3) och här kan främst flerbostadshus anläggas i ett centralt och kollektivtrafiknära läge. Området domineras av hyresrätter och det är viktigt att få in andra upplåtelseformer. Även kring Vallhornsvägen och Säterbacken (4) är det värdefullt att få in andra upplåtelseformer genom en förtätning som kan erhållas

Skogås

Prioriterade platser, stråk och grönområden

- Kommungräns
- 600/1200 m radie
- Inre stadskärna
- Yttre stadskärna
- ▨ Exploateringsområde
- ▨ Förtätningssområde
- Parkområde
- Naturområde
- Skyddat grönområde
- ▨ Grönstråk
- Järnväg/tunnelbana ovan jord
- Huvudvägnät
- Befintlig stadsgata
- ⋯ Tillkommande stadsgata
- Befintligt GC-stråk
- ⋯ Tillkommande GC-stråk
- ↔ Samband som behöver stärkas
- ▨ Stomnät för kollektivtrafik, huvudalternativ
- ▨ Stomnät för kollektivtrafik, utredningsalternativ
- ▨ Spårväg syd
- Mötesplats
- S Dagvatten

Figur 20 Strukturplan för Skogås, teckenförklaring finns på sidan 49.

genom mer yteffektiva parkeringslösningar vilket skulle bli ett lyft för området. Sambandet mellan dessa områden och Länna behöver stärkas vilket kan åstadkommas genom hur bebyggelsen vänder sig, bättre gång- och cykelvägar mellan områdena och aktiviteter och funktioner på grönområdet mellan områdena (5).

I Lyckåshöjden (6) kan en blandad bebyggelse med olika upplåtelseformer rymmas och även kommunal service. Området ligger förhållandevis nära centrum och spårtrafiken men bland annat på grund av topografin är kopplingen mellan områdena dålig och behöver stärkas (7).

Entré Skogås (8) utvecklas med både bostäder och verksamheter och skapar en trevligare entré till området. Österleden (9) är idag en storskalig infrastrukturlösning som byggs om till en stadsgata med tillkommande exploatering längs gatan.

För att få in fler bostäder och/eller verksamheter i direkt anslutning till kollektivtrafiken och utveckla Storvretsvägen till en attraktiv stadsgata som knyter ihop Skogås och Trångsund så exploateras markparkeringen i höjd med Skogåsleden (10) och parkeringen löses istället på ett mer yteffektivt sätt. Även grönområdet (11) längs Storvretsvägen exploateras delvis bland annat med kommunal service.

Längs Skogåsleden (12) finns det utrymme att få in fler bostäder som bör vara flerbostadshus och helst hyresrätter då det är underskott på det i detta område. Tillgången på grönområden är bra i Skogås och likaså kollektivtrafiken och därför exploateras delar av Richardsviksparken (13), även här med flerbostadshus och helst hyresrätter av samma skäl som ovan. Kvarvarande delar av parken bevaras och utvecklas vilket är viktigt för de boende i området och för de skolor och förskolor som ligger i närheten.

Utöver centrum är Nytorps mosse (14) och badplatserna (15) viktiga mötesplatser som det särskilt ska satsas på. Längs vattnet går ett attraktivt rekreationsstråk.

Strukturplan för Stuvsta

Stuvsta ligger i norra Huddinge direkt angränsande till Stockholm stad i norr och Huddinge centrum i söder.

Nuläge – statistik och kunskapsunderlag

Äganderätter dominerar inom hela området vilket återspeglas i att den genomsnittliga fastighetsexploateringen är låg, särskilt beaktat den goda kollektivtrafikläget. Därför skulle det vara positivt med en högre exploateringsgrad med fler hyresrätter, bostadsrätter och ägarlägenheter.

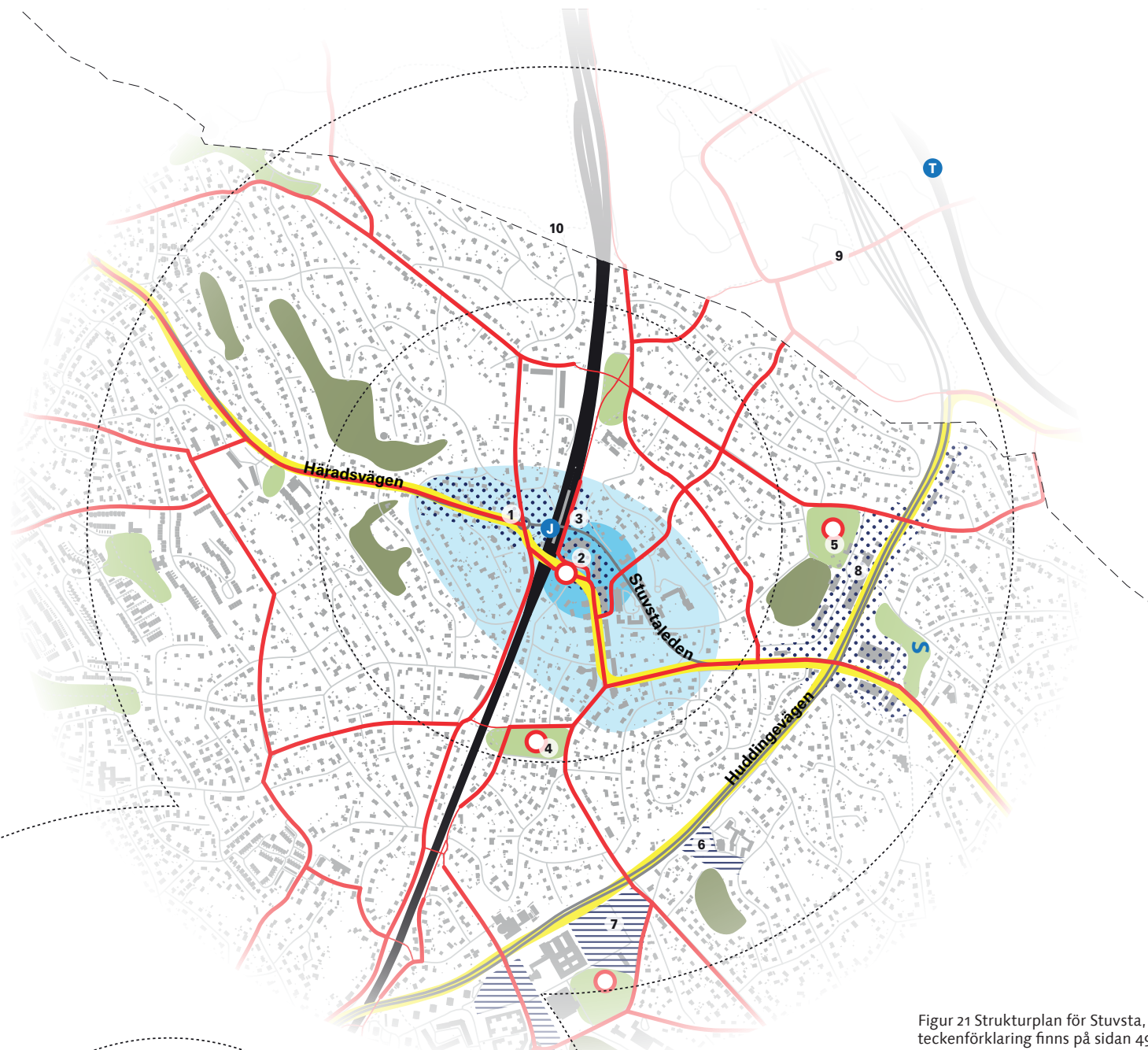

	Befolkning	Bostäder	Andel (%)		
			Hyresrätt	Bostadsrätt	Äganderätt
Stuvsta	7 875	2 843	6	13	81
Område 1	3 056	1 130	1	18	81
Område 2	2 981	1 111	13	16	71
Område 3	1 838	602	1	0	99

Stuvsta

Prioriterade platser, stråk och grönområden

- Kommungräns
- 600/1200 m radie
- Inre stadskärna
- Yttre stadskärna
- Exploateringsområde
- Förtätningsområde
- Parkområde
- Naturområde
- Skyddat grönområde
- Grönstråk
- Järnväg/tunnelbana ovan jord
- Huvudvägnät
- Befintlig stadsgata
- Tillkommande stadsgata
- Befintligt GC-stråk
- Tillkommande GC-stråk
- Samband som behöver stärkas
- Stomnät för kollektivtrafik, huvudalternativ
- Stomnät för kollektivtrafik, utredningsalternativ
- Spårväg syd
- Mötesplats
- Dagvatten

Figur 21 Strukturplan för Stuvsta, , teckenförklaring finns på sidan 49.

En stor del av Stuvsta är bebyggt och tillgången på grönområden är inte helt tillfredställande. Det är därför viktigt att bevara och utveckla befintliga parker och tillkommande exploatering behöver ske i huvudsak genom ett effektivare markutnyttjande på redan exploaterade ytor.

Tillgången på service är avsevärt större än vad som är väntat med hänseende till antalet boende och arbetande i området. En förtätning i området skulle medföra ett bättre kundunderlag för servicen.

Pågående och redan planerade förändringar

På infartsparkeringen väster om centrum pågår planarbete för ett flerbostadshus och även vid Häradsvägen/Stambanvägen pågår planarbete för bostäder.

Inriktning och strukturplan

En fortsatt förtätning väster om centrum (1) längs Häradsvägen med flerbostadshus eller verksamheter med butiker i botenplan medför att centrum växer åt detta håll och att området kompletteras med flerbostadshus eller arbetsplatser vilket är underrepresenterat i området. För att lyfta centrum och skapa goda mötesplatser utreds möjligheten att anlägga ett torg på hela eller delar av den parkeringsyta (2) som finns i centrum. Parkeringen norr om centrum (3) exploateras med bostäder eller kontor som knyter ann mot centrum. Hur parkeringsbehovet ska lösas klargörs i den pågående kommunomfattande parkeringsutredningen.

Andra viktiga mötesplatser i Stuvsta utöver centrum som det särskilt ska satsas på är Skeppsmyreparken (4) och Stuvsta IP (5) som redan idag är välbesökta, attraktiva och viktiga mötesplatser i området.

I och med att befolkningen växer ökar även behovet av ytterligare kommunala lokaler. Vid Tallgården (6) och Huddinge gymnasium (7) kan kommunala lokaler rymmas för såväl äldreboende, skola och idrottsanläggning beroende på vilket behov som finns.

Stråket längs med Huddingevägen (8) lämpar sig väl för i huvudsak näringslivetableringar och det är positivt om marken kan nyttjas mer effektivt än idag både för att få in fler arbetsplatser men även för att delvis fungera som bullskydd för bostäder som ligger bakom.

I och med pendeltågsstationen i Stuvsta är kollektivtrafiken god i området. Tillgängligheten till kollektivtrafiken förbättras ytterligare genom tydliga och gena stråk till tunnelbanan i Hagsätra (9). Även till Älvsjöskogen (10) behöver kopplingarna stärkas så att boende i Huddinge kan ta del av detta värdefulla natur- och rekreationsområde och vidare till Älvsjö centrum med dess service, arbetsplatser och pendeltåg.

Strukturplan för Vårby gård

Vårby ligger i västra Huddinge och gränsar i nordost till den regionala stadskärnan Kungens kurva-Skärholmen och i norr till Vårberg i Stockholm stad. Mälaren och Albysjön gränsar i söder till området.

Nuläge – statistik och kunskapsunderlag

Området har en kraftig dominans av flerbostadshus i allmänhet och hyresrätter i synnerhet. För att öka blandningen i området är det angeläget att andelen bostadsrätter, ägarlägenheter och äganderätter ökar. För att ta del av det goda kollektivtrafikläget är det dock viktigt att exploateringsgraden är hög, även för tillkommande äganderätter. Utöver tillkommande exploatering kan en ökad blandning uppnås genom omvandling av hyresrätter till bostadsrätter.

Tack vare att området i princip enbart består av flerbostadshus blir den genomsnittliga fastighetsexploateringsgraden hög i området i jämförelse med övriga centrumområden. Bebyggelsen är dock koncentrerad till en mindre yta varav det finns en förhållandevis god tillgänglighet till grönytor.

Det finns ett något mindre utbud av kommersiell service än väntat med hänsyn till antalet boende och verksamma i området.

Pågående och planerade förändringar

Vid Duvbergsvägen pågår planläggning för religiös samlingslokal. Utbyggnad av småhus sker på Norra Duvberget och utbyggnad av småhus planeras även norr om Korpberget.

Inriktning och strukturplan

Centrumanläggningen (1) bör rivras eller avsevärt förnyas och en högre exploatering tillskapas som även rymmer bostäder eller arbetsplatser. Detta för att lyfta och utveckla centrum så att det fungerar som ett attraktivt och välfungerande centrum och en ännu bättre mötesplats än idag. För att det ska finnas underlag för ett lokalt välfungerande centrum krävs det att kundunderla-

	Befolkning	Bostäder	Andel (%)		
			Hyresrätt	Bostadsrätt	Äganderätt
Vårby gård	7 594	3 018	84	14	2
Område 1	6 782	2 757	85	14	1
Område 2	812	261	76	014	10

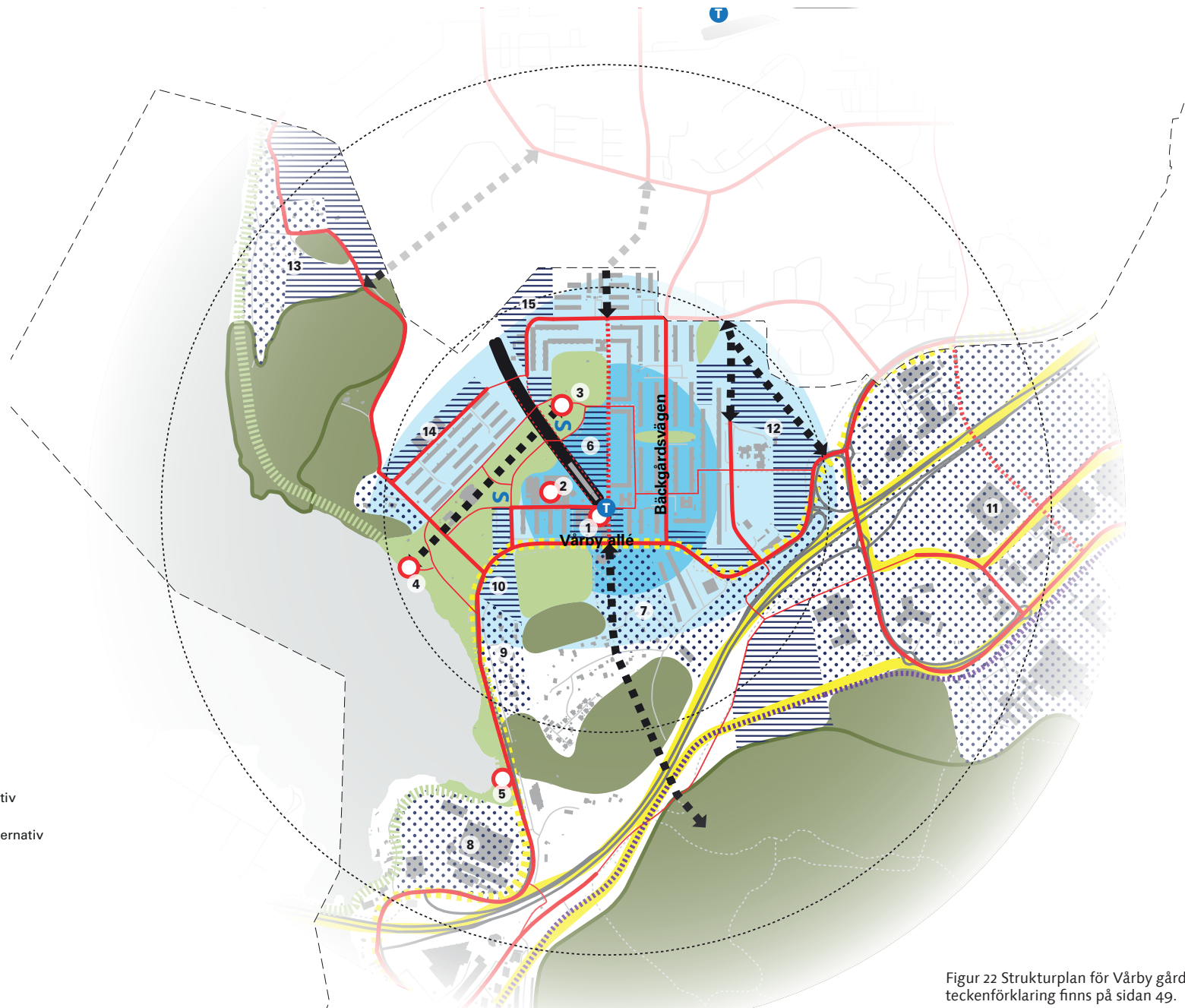
get ökar och att det blir fler boende och verksamma i området. Vårbyhuset (2) med alla dess funktioner är en plats att värna och utveckla som en värdefull mötesplats med bra kvaliteter.

Vårbyparken (3) är en värdefull och central park i området som utvecklas bland annat genom att dagvattnet leds till ravinen så att det blir en bäck igen. Grönstråket leder ner till Mälaren och området kring Vårby brygga (4) vilket är en annan stor kvalitet som det ska satsas på så att platsen blir en ännu attraktivare mötesplats. Nere vid vattnet ligger även Vårbybadet (5) som även den är en välbesökt och värdefull mötesplats. Kopplingen vidare till Botkyrka bör stärkas.

Vårby gård

Prioriterade platser, stråk och grönområden

- Kommungräns
- 600/1200 m radie
- Inre stadskärna
- Yttre stadskärna
- Exploateringsområde
- Förtätningsområde
- Parkområde
- Naturområde
- Skyddat grönområde
- Grönstråk
- Järnväg/tunnelbana ovan jord
- Huvudvägnät
- Befintlig stadsgata
- Tillkommande stadsgata
- Befintligt GC-stråk
- Tillkommande GC-stråk
- Samband som behöver stärkas
- Stomnät för kollektivtrafik, huvudalternativ
- Stomnät för kollektivtrafik, utredningsalternativ
- Spårväg syd
- Mötesplats
- Dagvatten

Figur 22 Strukturplan för Vårby gård, teckenförklaring finns på sidan 49.

Norr om centrum (6) anläggs flerbostadshus gärna med inslag av service och arbetsplatser i direkt anslutning till kollektivtrafiken och service. Söder om centrum (7) sker en förtätning för att ta tillvara på det mycket goda kollektivtrafikläget och vid behov ryms även kommunal service i området.

Vårby allé utvecklas till en stadsgata med tillkommande exploatering. När Spendrups flyttar sin tillverkning kan såväl bostäder som arbetsplatser tillskapas i direkt anslutning (8) till Mälaren. Villaområdet längs med Vårby allé (9) förtätas, gärna med flerbostadshus för att ta till vara på det mycket attraktiva läget och en entré till centrum och attraktiva boendemiljöer erhålls när (10) exploateras. Kopplingen till Kungens kurva behöver stärkas och utvecklas så att människor enkelt kan röra sig mellan områdena. Kungens kurva (11) står inför en kraftig expansion, se kapitel Kungens kurva.

Norr och öster om Grindstuskolan (12) sker en exploatering med såväl småhus som flerbostadshus och även en del kommunal service. Norr om Korpberget (13) sker en förtätning och exploatering främst av småhus i enlighet med redan framtagna detaljplaner. Såväl nordväst om Krongårdsvägen (14) som nordväst om Lammholmsbacken (15) är endast ena sidan av vägen bebyggd och fler bostäder kan rymmas som leder till en ökad blandning och ett ökat underlag för service.

Främst bör bostadsrätter eller ägarlägenheter anläggas i området då Vårby domineras av hyreslägenheter. Det är även bra att komplettera med stora lägenheter då det är en brist i området. Det bör tillskapas större lägenheter i området. I befintlig bebyggelse bör uteplatser på bottenvåningarna tillskapas på lämpliga ställen för att skapa en mer personlig och trygg miljö.

Strukturplan för Segeltorp

Segeltorp ligger i nordvästra Huddinge angränsande till Stockholm stad i norr och öster. I söder gränsar området till Långsjön och Gömmarens naturreservat.

Nuläge – statistik och kunskapsunderlag

I området finns främst äganderätter men även en del bostadsrätter. Det är positivt om framförallt andelen hyresrätter kan öka i området men bra om området även kan rymma fler bostadsrätter och ägarlägenheter.

	Befolkning	Bostäder	Andel (%)		
			Hyresrätt	Bostadsrätt	Äganderätt
Segeltorp	6 582	2 276	1	28	71
Område 1	4 439	1 564	1	40	59
Område 2	2 143	712	3	0	97

Segeltorp

Prioriterade platser, stråk och grönområden

- Kommungräns
- 600/1200 m radie
- Inre stadskärna
- Yttre stadskärna
- Exploateringsområde
- Förtätningsområde
- Parkområde
- Naturområde
- Skyddat grönområde
- Grönstråk
- Järnväg/tunnelbana ovan jord
- Huvudvägnät
- Befintlig stadsgata
- Tillkommande stadsgata
- Befintligt GC-stråk
- Tillkommande GC-stråk
- Samband som behöver stärkas
- Stomnät för kollektivtrafik, huvudalternativ
- Stomnät för kollektivtrafik, utredningsalternativ
- Spårväg syd
- Mötesplats
- Dagvatten

Figur 23 Strukturplan för Segeltorp, teckenförklaring finns på sidan 49.

Bortsett från Gömmarens naturreservat så är i princip hela området bebyggt vilket medför att tillgången på bostadsnära natur och parker inte är bra. Det innebär också att det finns få ytor för tillkommande exploatering. Tillkommande exploatering behöver i huvudsak tillkomma på redan ianspråktagen mark.

Utbudet av kommersiell service är något större än vad som är att vänta utifrån antalet boende och verksamma i området. För att skapa förutsättningar för att öka den kommersiella servicen i området, vilket är eftersträvänsvärt, behöver det tillkomma fler bostäder och arbetsplatser i området.

Pågående och planerade förändringar

I angränsning till centrum ska planläggning påbörjas för ett flerbostadshus. Längs Smista allé pågår utbyggnad av såväl bostäder som handel. Planläggning ska även starta för ett mindre område för kontor eller handel vid Häradsvägen intill kommungränsen till Stockholm.

Inriktning och strukturplan

Ett mindre torg tillskapas, alternativt ytterligare ytor för exploatering, genom att centumparkeringen läggs under mark och genom en högre exploatering på nuvarande fastighet norr om parkeringen (1) skapas förutsättningar för mer service. Förändringen innebär även att centrum fungerar bättre som mötesplats. För att knyta ihop centrum med Spårväg syd, utveckla Häradsvägen norr om centrum till en attraktiv stadsgata sker en exploatering längs med denna gata (2). Exploateringen ger även ett välbehövligt tillskott av flerbostadshus som i anslutning till centrum rymmer vissa lokaler i botenplan. Även fastigheterna längs med Gamla Södertäljevägen (3) förätas med flerbostadshus för att skapa underlag för servicen, få in fler bostäder och komplettera området med bostadstyper som är underrepresenterade i området.

Området längs med Spårväg syd (4) förtätas där så är möjligt för att ta tillvara och nyttja det goda kollektivtrafikläget.

Segeltorp har en brist på parker och grönområden och det är därför särskilt viktigt att de grönområden som finns utvecklas till attraktiva mötesplatser. Områden som det särskilt ska satsas och utvecklas är delen av Gömmarens naturreservat som ansluter till området (5) och entrén till Långsjön som utvecklas till en attraktiv park med dagvattenlösningar som lyfter parken (6). Satsningar behöver även göras på att lyfta stråket runt Långsjön.

Sambandet mellan Gömmarens naturreservat, Spårväg syd och Sättra tunnelbanestation (7) behöver stärkas och tydliggöras så att boende både lätt kan ta del av Gömmarens naturreservat men även enkelt ta sig till spårbunden kollektivtrafik. Det är även viktigt att sambandet är tydligt och bra till och från Fruängen (8) där tunnelbana finns och som Stockholm pekat ut som en tyngdpunkt att utveckla ytterligare.

ÖVRIGA STÖRRE UTVECKLINGSOMRÅDEN

Masmo/Vårby Haga

Vårby Haga är en stadsdel som innefattar Masmo, Myrstuguberget och Vårby och som idag har drygt 2 400 invånare. Området är idag främst ett bostadsområde men ett antal olika verksamheter finns i området. Ur kollektivtrafiksynpunkt är området välförsett med en tunnelbanestation (Masmo) och angörs även av ett flertal busslinjer.

Ett utvecklingsprogram har tagits fram för Masmo/Vårby Haga med syfte att på en översiktlig nivå inventera behov och önskemål kring stadsdelens framtida utveckling. Avgränsningen för utvecklingsprogrammet framgår av figur 24.

Fyra huvudområden identifieras i utvecklingsprogrammet: service och handel, trygghetsskapande åtgärder, utemiljö och mötesplatser samt bostadsfrågor.

Huvudåtgärder i utvecklingsprogrammet är:

- eftersträva att ett nytt lokalt centrum vid tunnelbanestationen Masmo anläggs
- ta fram en handlingsplan med åtgärder för att höja tryggheten i området
- anlägga en mindre multtidrottsplats på nuvarande fotbollsplan i Solhagaparken
- utreda möjligheten att få till ett bättre gångstråk längs med vattnet
- försöka få till en ny badplats utmed Masmovägen
- förbättra tillgänglighet till Gömmarens naturreservat
- utreda möjliga bulleråtgärder mellan husen för en tystare innergård i Solhagaparken
- olika upprustningsåtgärder i befintligt hyreshusbestånd
- utreda möjligheterna för nya bostäder i Masmo/Vårby Haga

I utredningen av möjligheter för nya bostäder föreslås komplettering av bostäder i Solhagaparken och på några platser utmed Masmovägen. Ny närservicebutik planeras i anslutning mot tunnelbanan. För genomförande av övriga åtgärder har ett handlingsprogram framtagits.

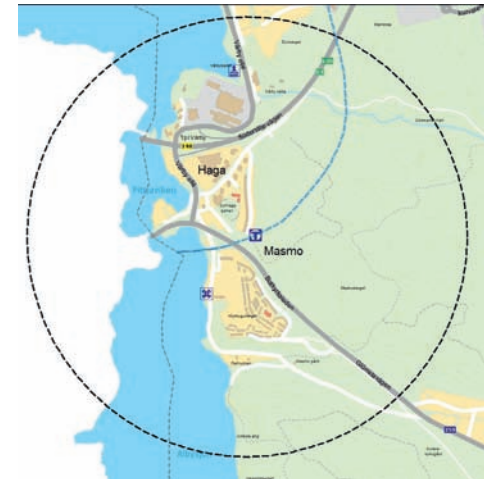
Länna företags- och handelsområden

En betydande del av kommunens företag och arbetsplatser finns i Länna (figur 25) och en fortsatt expansion i området är önskvärd och planerad för att öka antalet arbetstillfällen i kommunen och för att näringsliv i kommunen som helhet ska vara diversifierat. De verksamheter som finns i området och områdets karaktär innebär dock att avsteg från översiktsplanens inriktning behöver göras gällande funktionsblandning och prioritera kunskaps- och tjänsteföretag. Det är inte heller sannolikt att det finns marknadsförutsättningar för rena kontorsetableringar i området. Översiktsplanens målsättning om en effektiv markanvändning gäller dock för området och målsättningen är att få in så många arbetstillfällen som möjligt i området.

Norr om Länna, det så kallade Länna norra, planläggs för verksamheter där inriktningen är lättare industri och viss tillverkning. De företag som även lokaliserar sina kontor till området prioriteras då det skapar fler arbetstillfällen i kommunen både direkt och indirekt bland annat genom nyttjandet av olika företagstjänster.

Gräsvreten är planerat att utvidgas öster ut. Här kan något tyngre verksamheter och mer ytkrävande verksamheter vara aktuellt. Vid etablering av ytterligare verksamheter i Gräsvreten måste hänsyn tas till boende i angränsande områden i Haninge kommun. Vatten och avlopp byggs ut i hela Gräsvreten när området expanderar.

Länna gårds handelsområde kompletteras med verksamheter, inte handel, som knyter ihop Huddinge med den exploatering som är planerad i Haninge. Hela Lissma ån med ett grönstråk bevaras, även i detta område.

Figur 24. Geografisk avgränsning för utvecklingsprogrammet för Masmo/Vårby Haga

Figur 25. Länna företags- och handelsområden

RIKTLINJER

- Det bör vara max 300 meter från sin bostad till en park eller grönområde och max 800 meter till ett större grönområde.
- Längs kollektivtrafikstråken eftersträvas en hög exploatering och etablering av lokal service och verksamheter.
- Fritidshusområdena inom kommunen ska på sikt omvandlas till områden med permanent bebyggelse. De ska VA-försörjas och bör i viss omfattning kompletteras med andra bostadstyper samt om möjligt även viss service.
- Översynen av VA-planen ska resultera i en bedömning av i vilken ordning omvandlingsområdena ska VA-försörjas och planläggas.
- Bebyggelse bör inte tillkomma utanför sammanhållen bebyggelse utan enbart kompletteringar av befintliga hus bör tillåtas.
- Mindre tomtstorlekar, flera lägenheter i huvudbyggnad och andra verksamheter medges i övervägande småhusområden.
- Övrig tätort kompletteras där så är möjligt med de funktioner, upplåtelseformer och bostadstyper som är underrepresenterade i området.

FORTSATT UTVECKLING I ÖVRIG SAMMANHÅLLEN BEBYGGELSE

Utveckling ska främst ske i de regionala stadskärnorna, områden kring spårstationer och lokala centra samt de områden som beskrivs i kapitel Övriga större utvecklingsområden. Detta då dessa områden har störst potential att uppfylla många av de mål som beskrivs i översiktsplanens inriktning. Men hela kommunen, bortsett från de områden som är utpekade som bevarandeområden i markanvändningskartan och bebyggelse utanför sammanhållen bebyggelse, är potentiella förändringsområden i olika utsträckning. I detta kapitel redovisas vilken inriktning som gäller för dessa områden.

Bebyggelseutveckling längs kollektivtrafikstråk

Detta kapitel redovisar bebyggelseinriktningen längs kollektivtrafikstråken, se markanvändningskartan. Inriktningen gäller endast för sammanhållen bebyggelse och inte i den sammanhängande grönstrukturen.

I enlighet med inriktningen för översiktsplanen ska kollektivtrafiken vara utgångspunkt vid all planering och områden byggs ut så att en mer turtät kollektivtrafik främjas. För att uppnå detta ska en högre exploatering med blandade upplåtelseformer eftersträvas längs med de utpekade kollektivtrafikstråken. Exploateringen ska ta hänsyn till befintlig bebyggelse.

Inriktningen för översiktsplanen lyfter även att ett levande samhälle med olika funktioner ska eftersträvas. En funktionsblandning är inte realistisk att få till på varje mindre delområde men längs huvudvägnätet i bostadsområden finns det redan idag vissa verksamheter och service. Där huvudvägnätet sammanfaller med kollektivtrafiknätet finns det särskilt goda förutsättningar att få till en ökad funktionsblandning. Det ska därför eftersträvas att mer lokal service och fler verksamheter, som är förenliga med bostäder, etableras längs med kollektivtrafikstråken. Det är positivt om service och verksamheter kan centreras till vissa platser då det skapar små lokala centrum. Fokus ska ligga på just ett levande samhälle, där det är möjligt

att gå och cykla till mer lokal service. Det medför många positiva saker så som rörelse, trygghet, ökad attraktivitet och trivsel.

Vid exploatering längs kollektivtrafikstråken måste kollektivtrafikens framkomlighet beaktas och säkras.

Övrig tätort

Den samlade bebyggelsen som inte omfattas av de fördjupade översiktsplanerna, strukturplaner eller stamnät för kollektivtrafik (se markanvändningskartan) klassas i denna översiktsplan som övrig tätort. Detta är områden som inte ligger i anslutning till högklassig kollektivtrafik eller i närheten av ett lokalt centrum. Inriktningen för översiktsplanen slår fast att ett mer levande samhälle med goda livsmiljöer ska eftersträvas genom att blanda bostäder, arbetsplatser och service. Sammanhållningen ska även stärkas genom fler mötesplatser, blandade upplåtelseformer, bostadstyper och funktioner och att områden binds ihop.

För den övriga tätorten gäller att funktioner, upplåtelseformer och bostadstyper som leder till en ökad blandning är eftersträvsvärt. Kommunen ser positivt på en utveckling där renodlade småhusområden kompletteras med flerbostadshus och verksamheter som är förenliga med bostäder men även med attraktiva mötesplatser och parker. Hänsyn ska tas till områdets befintliga karaktär.

Omvandling av fritidshusområden pågår och fortsätter

I Huddinge finns ett flertal fritidshusområden som har vuxit fram från 1940-talet och framåt. Dessa påverkas av det exploateringstryck som finns i Huddinge och många har valt att bosätta sig permanent i områdena trots att byggrätterna är begränsade och ett allmänt vatten- och avloppssystem saknas. Områden som Glömsta, Vistaberg, Högmora – Svartvik, Mellansjö, Sjöängen och delar av Länna har i tidigare översiktsplan utpekats som omvandlingsområden som på sikt ska

planläggas för permanentbebyggelse med framförallt småhusbebyggelse.

Även områden som Glömsta, Gladö kvarn, Ådran, Vidja, övriga delar av Länna och Lissma har utvecklats mot ett året runt-boende trots tidigare ambitioner att bevara dem som fritidsbebyggelse. Områdena ligger centralt i länet och erbjuder ett attraktivt boende för de som söker ett mer naturnära läge. Områdena saknar idag kommersiell och kommunal service och är dåligt kollektivtrafikförsörjda. Enligt RUFSS 2010 så bör inriktningen för fritidshusområden som omvandlas till permanentbostäder vara att gemensamma försörjningsanläggningar bör byggas. Den nya bebyggelsen bör även få en täthet och omfattning som ger förutsättningar för kollektivtrafikförsörjning.

Fritidsbebyggelsen i Huddinge genomgår en spontan omvandling som inte hindrats av begränsade byggrätter. Det finns miljömässiga och sociala vinster av att på sikt detaljplanlägga Huddinges fritidshusområden för permanentboende och bygga ut allmänna vatten- och avloppssystem, medge en förtätning, komplettera med verksamheter och mötesplatser samt förstärka gatustrukturen. Detta bör göras med hänsyn tagen till områdenas befintliga karaktär och utifrån de miljömässiga krav som de ofta känsliga miljöerna ställer på omvandlingen. Dessa områden ska på sikt få samma förutsättningar som andra småhusområden med en kommunal standard på vägarna, ett kommunalt huvudmannaskap för allmänna platser samt tillgång till mötesplatser och viss service.

Tillåtande byggregler i småhusområden för en gradvis utveckling

Huddinge är en del av en expansiv storstadsregion vilket medför ett starkt exploateringstryck. Idag består stora delar av kommunen av småhusbebyggelse, ibland även i centrala lägen vid spårstationer. Områden med småhusbebyggelse har ofta en stark struktur på grund av sin fastighetsindelning och förändringar i dessa områden kan vara svåra att få till. Samtidigt finns det ett behov av att förtäta i dessa områden och skapa större

möjligheter för blandade upplåtelseformer och bostadstyper men även för att skapa ett förbättrat underlag för service.

Förändringar i dessa områden kommer mestadels att utgå utifrån fastighetsägarnas egna önskemål vilket leder till en långsammare förtätning. För att uppmuntra till en sådan gradvis förtätning som har positiva effekter bör planbestämmelserna i området vara mer tillåtande vad gäller förändringar i fastighetsstruktur eller upplåtelseformer. I dessa områden bör därför mindre fastighetsstorlekar medges och även att flera lägenheter inom huvudbyggnaderna medges. Detta kan skapa en större möjlighet att bo kvar i ett område vid förändrade livsförhållanden och skapa ett större underlag för service. Förtätningen bör göras med stor hänsyn tagen till områdets befintliga karaktär vad gäller placering på tomter, husvolym och exploateringsgrad. På så sätt medges en försiktig förtätning som kan tas om hand i infrastrukturen och servicebehovet.

Utanför sammanhållen bebyggelse

Med sammanhållen bebyggelse menas områden med tomter som gränsar till varandra eller skiljs åt endast av en väg, gata eller parkmark. Sammanhållen bebyggelse är ett begrepp inom plan- och bygglagen som bland annat anger när krav på detaljplan uppstår. Ny bebyggelse bör inte tillkomma utanför sammanhållen bebyggelse utan enligt inriktningen för översiktsplanen ska exploatering i första hand ske i anslutning till befintliga områden i goda infrastruktur- och kollektivtrafiklägen. Vid förändring av bebyggelse utanför planlagda områden eller utanför sammanhållen bebyggelse inträffar i vissa fall krav på framtagande av detaljplan.

För de byggnader som ligger utanför sammanhållen bebyggelse och som består av enstaka hus bör endast mindre kompletteringar av befintliga byggnader medges för att skapa en bättre standard för de boende.

Regionala och statliga intressen

MELLANKOMMUNALA OCH REGIONALA INTRESSEN

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2010, klargör de mellankommunala och regionala intressena i länet.

Bostäder, arbetsplatser och utbildning

Såväl RUFS 2010 som OECD:s granskning av Stockholmsregionen lyfter behovet av fler bostäder, arbetsplatser och kvalificerad arbetskraft för att regionen ska ha en fortsatt hög attraktivitet och tillväxt. Det kan således uttryckas att det är ett mellankommunalt intresse att alla kommuner bidrar till att tillskapa detta. Huddinge kommun utgår från RUFS 2010 alternativ hög gällande tillkommande bostadsbebyggelse, har en stor beredskap för fler arbetsplatser och även en beredskap för ytterligare expansion av den högre utbildningen i Flemingsberg.

Regionala stadskärnor och infrastruktur

Kungens kurva-Skärholmen och Flemingsberg är två av de utpekade regionala stadskärnorna. Kommunen bedriver ett aktivt arbete för att kraftigt utveckla de båda områdena. Inom Södertörnssamarbetet sker ett arbete kring hur man kan förbättra tillgängligheten till och mellan samtliga regionala stadskärnor. Det är ett mellankommunalt intresse att de regionala stadskärnorna genomförs då en stor del av framtida arbetsplatser och service kommer att lokaliseras i stadskärnorna.

Transportsystemet ska byggas ut med kollektivtrafiken som grund. Infrastrukturobjekten i RUFS 2010 behöver genomföras och tidsmässigt bör objekten på Södertörn prioriteras för att stimulera en jämn regional utveckling. För att förverkliga Flemingsberg och Kungens kurva-Skärholmen som regionala stadskärnor är det avgörande att Spårväg syd skyndsamt anläggs.

För Huddinges del är det även viktigt med bra kopplingar till Stockholms innerstad och Stockholms stads tyngdpunkter i söderort.

Frigöra livschanser och stärka sammanhållningen

Två av strategierna i RUFS 2010 handlar om att frigöra livschanser och stärka sammanhållningen. Detta innebär att ta bort barriärer så att människor kan tillvarata sin fulla livspotential och stärka den sociala sammanhållningen. Huddinge kommun har för avsikt att bidra till detta bland annat genom att blanda funktioner, bostadstyper, upplåtelseformer och knyta samman områden.

Gröna kilar och god vattenkvalitet

I Stockholms län finns det tio stycken så kallade gröna kilar som är utpekade som viktiga för regionen. Två av dessa gröna kilar passerar genom Huddinge, Bornsjökilen och Hanvedenkilen. Dessa kilar värnas och tillgängliggörs i enlighet med översiktsplanen. Vattnet känner inga administrativa gränser varav samtliga kommuner måste genomföra insatser för en fortsatt god vattenkvalitet. Huddinge har ett stort fokus på olika vattenfrågor i översiktsplanen.

Teknisk försörjning

För att den tekniska försörjningen ska fungera bra är det viktigt med en regional samverkan. Huddinge kommun tar ett regionalt ansvar i och med avfallsanläggningen i Sofielund där det även finns viss energiproduktion som har förutsättningar att byggas ut.

RIKSINTRESSEN

Huddinge kommun berörs av riksintressen för friluftsliv, vägar, järnvägar, kraftledningar och Natura 2000.

Friluftsliv

I södra Huddinge finns ett stort område av riksintresse för friluftslivet, Ågesta-Lida-Riksten, som även berör Botkyrka och Haninge kommuner. Riksintresseområdet genomskärs av Södertörnsleden som också är av riksintresse.

Mälaren och dess stränder är av riksintresse för turism och friluftsliv, vilket berör Huddinges nordvästra del.

Järnväg

Södra stambanan är av internationell betydelse och ingår i det utpekade TEN-T nätet. Banan sträcker sig från Stockholm till Malmö och är mycket viktig för person- och godstrafik. Banan ingår även i det utpekade strategiska godsnetet.

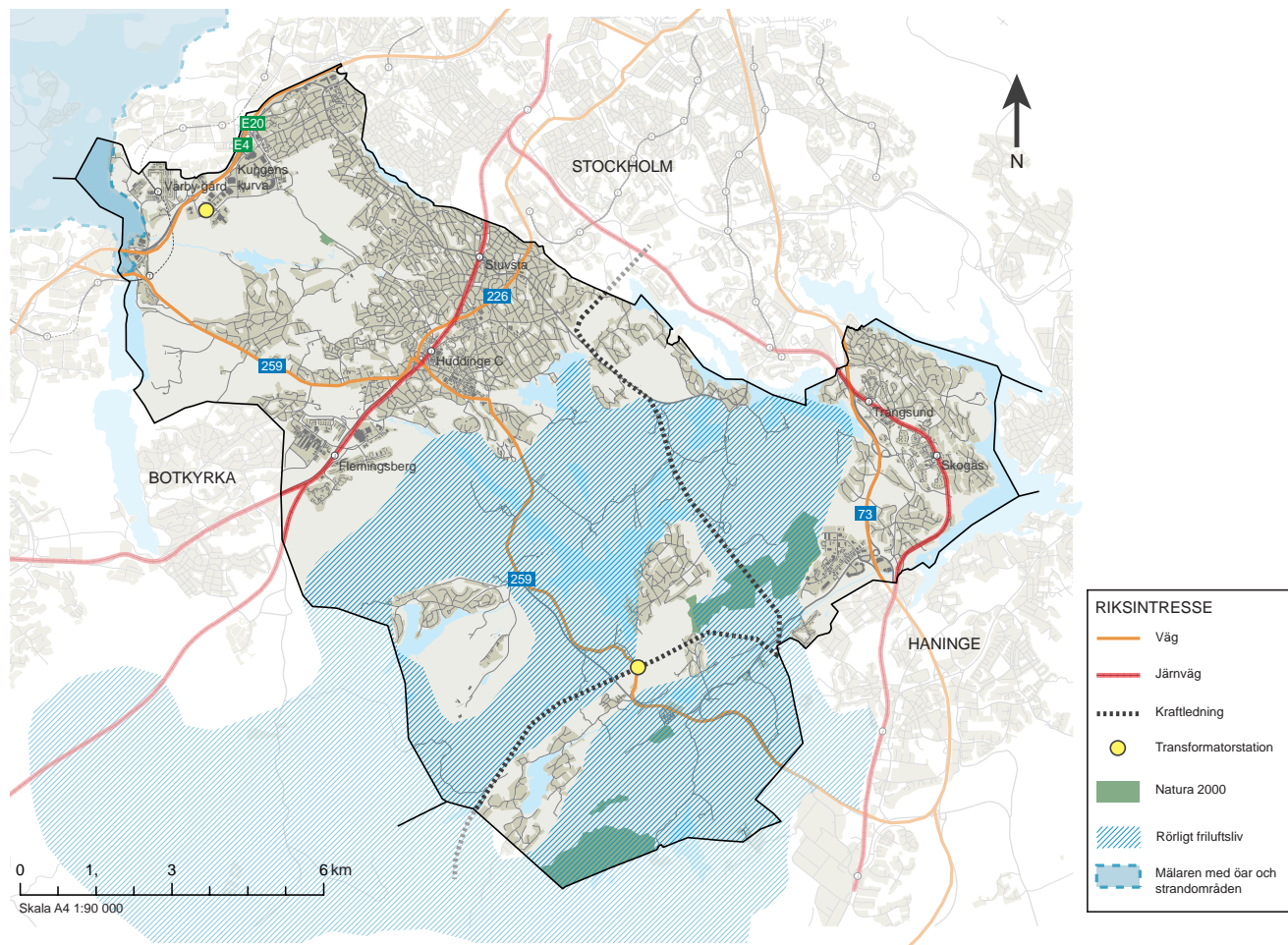
Nynäsbanan är av riksintresse och går genom kommunens östra del.

Vägar av riksintresse

E4/E20 och Nynäsvägen samt tvärförbindelsen Södertörnsleden är av riksintresse. Detsamma gäller Förbifart Stockholms anslutning till Skärholmens trafikplats. Nyttillkommen väg av riksintresse är väg 226, delsträcka Gullmarsplan – väg 75 – Tpl Huddinge. Vägen är av särskild betydelse för regional eller interregional trafik.

Kraftledningar, större transformatorstationer och teleledningar av riksintresse

Kraftledningen Bredäng-Masmo-Ekudden (400 kV) är av riksintresse samt en transformatorstation i Kungens kurva. En befintlig teleledning går längs E4/E20.

Figur 26 Riksintressen

Natura 2000

I Huddinges östra del finns två större och två mindre Natura 2000-områden. Vid Fullersta Kvarn finns också ett mindre Natura 2000-område.

Tillgängliggjorda grönområden, attraktiva parker och ökade möjligheter för rekreation är positivt ur ett socialt perspektiv.

Konsekvensanalys

Samrådsförslaget stämmer mycket väl med inriktningen för ny översiktsplan som kommunfullmäktige beslutat om i maj 2011. I Länna företags- och handelsområden föreslås dock i princip enbart arbetsplatser vilket medför ett avsteg från delmålet: Huddinge eftersträvar ett mer levande samhälle med goda livsmiljöer genom att blanda bostäder, arbetsplatser och service samt genom att komplettera kommunens handelsområden med bostäder, upplevelser och kultur. Bedömningen för detta område är att det inte är möjligt att få till en funktionsblandning och inte heller främst verksamheter inom tjänste- och kunskapssektorn som inriktningen för översiktsplanen också fokuserar på. För området ska dock en effektiv markanvändning eftersträvas i linje med inriktningen för översiktsplanen.

För sträckan Flemingsberg - Masmo är inriktningsbeslutet inte entydigt och därför tas tre scenarier fram för området för att belysa konsekvenser av respektive scenario. Efter samråd kommer ställning tas till vilken markanvändning som ska föreslås för området.

MILJÖKONSEKVENSER

Nollalternativet, det vill säga en utveckling utan ny översiktsplan, skulle medföra en mer utglesad bebyggelse, mindre effektiv markanvändning, att bebyggelseutveckling och kollektivtrafikutbyggnad inte fullt ut samordnas, högre växthusgasutsläpp och inte tillräckligt fokus på klimatförändringar och klimatanpassningsåtgärder som därmed riskerar att försämra vattenkvaliteten.

Ny bebyggelse, förtätning och ny infrastruktur kommer visserligen att resultera i att grönområden av betydelse för rekreation tas i anspråk. Med hänsyn till att de ytor som tas i anspråk är relativt små, samt att intrång ska kompenseras, bedöms den exploatering som följer av planförslaget endast vara av marginell betydelse för Huddingebornas möjlighet till rekreation. Sammantaget bedöms förslaget till ny översiktsplan väsentligt öka möjligheterna till rekreation och friluftsliv i Huddinge vilket i sin tur främjar en fysiskt aktiv och hälsofrämjande livsstil. Planförslaget bedöms innebära att kommunens stora naturområden i stort kommer att förbli oexploaterade.

Sammantaget bedöms riktlinjer och åtgärder resultera i lägre koldioxidutsläpp och att Huddinges klimatpåverkan minskar. Samtidigt som kollektivtrafik och cykel stimuleras kommer dock den ökande befolkningen, ekonomisk tillväxt och de regionala infrastrukturprojekten, Förbifart Stockholm och Södertörnsleden, leda till att vägtrafiken ökar och därför bedöms att Huddinges klimatpåverkan inte kommer att minska i tillräckligt stor omfattning.

Det ökande resandet med kollektivtrafik bidrar till att luftkvaliteten förbättras, eller åtminstone till att den inte försämras. En lägre vägtrafiktillväxt i Huddinge leder inte bara till mer begränsade utsläpp inom kommunen utan också, om än marginellt, till bättre luftkvalitet på platser i länet. För att komma till rätta med vägtrafikens stora tillväxt krävs sannolikt åtgärder som är direkt hämmande på biltrafiken.

Bedömningen är att planförslaget leder till att fler Huddingebor i framtiden kommer att vara utsatta för skadliga bullernivåer vid sina bostäder än idag på grund av förtätning i goda kollektivtrafiklägen. Anläggandet av Södertörnsleden kommer innebära att de i det närmaste ostörda naturmiljöerna i Flemingsbergsskogen drabbas av buller vilket bedöms som allvarligt.

Miljökonsekvensbeskrivningen lyfter att översiktsplanen tydligare bör beskriva hur kulturmiljöer bör beaktas då planförslaget riskerar medföra att viktiga kulturhistoriska värden går förlorade.

Sammantaget bedöms planförslaget medföra positiva konsekvenser för vattenkvaliteten.

SOCIALA KONSEKVENSER

Planförslaget har överlag positiva sociala konsekvenser. Inriktningen på levande stadsmiljöer, funktionsblandning och förtätning i goda kollektivtrafiklägen medför positiva sociala konsekvenser bland annat genom att fler invånare får nära kommunal och kommersiell service, tryggheten ökar och i vissa fall även nära till arbetsplatsen. Tillgängliggjorda grönområden, attraktiva parker och ökade möjligheter för rekreation är positivt ur ett socialt perspektiv.

Fokus på en sammanhållen kommun med blandade upplåtelseformer och bostadstyper är positivt då flera av kommunens områden idag har förhållandevis ensidigt bostadsutbud. Inom vissa områden så som Stuvsta, Snättringe och Segeltorp finns det dock begränsat med ytor för tillkommande exploatering samtidigt som befintlig bebyggelse är förhållandevis ensidig. Bedömningen är att i dessa områden kommer översiktsplanens inriktning om blandade upplåtelseformer endast få begränsat genomslag och därför är det än viktigare att den bebyggelse som tillkommer så långt som möjligt leder till en ökad blandning. Det är viktigt att ta fram en strategi för att genomföra ambitionen att skapa bostadsområden med blandade upplåtelseformer, bostadstyper och prisklasser.

”Fokus på en sammanhållen kommun med blandade upplåtelseformer och bostadstyper är positivt då flera av kommunens områden idag har förhållandevis ensidigt bostadsutbud.”

Ambitionen att knyta samman kommunens olika delar är positiv för att öka sammanhållningen och för att människor från olika delar i kommunen ska mötas. Inom strukturplanerna framgår vilka kopplingar som behöver stärkas. Men för övriga områden redovisas endast en övergripande inriktning att olika områden bör knytas samman men inte hur det ska göras. På denna punkt borde planförslaget förtydligas.

Riktlinjerna för mötesplatser har ett tydligt socialt fokus som skapar förutsättningar för gränsöverskridande möten mellan människor.

De många dialoger och delaktighetsinsatser som har gjorts inom ramen för översiktsplanarbetet är positiva ur ett socialt perspektiv. Även det fortsatta arbetet behöver präglas av detta likväl som genomförandet av översiktsplanen.

EKONOMISKA KONSEKVENSER

En kommunalekonomisk bedömning har gjorts som visar att kostnadsökningen (inom politisk verksamhet, pedagogisk verksamhet, omsorg, kultur- och fritidsverksamhet och infrastruktur och skydd) av översiktsplanen beräkningsmässigt uppgår till cirka 1 850 miljoner kronor. Även inkomsterna beräknas öka. Under förutsättning att kommunalskatter, förvärvsinkomster och det kommunala utjämningsystemet ligger kvar på samma nivå som under 2010 bedöms kommunens ekonomi fortsatt vara i balans. Utifrån de antaganden som gjorts, antyder kalkylerna således att Huddinges ekonomi inte skulle belastas negativt av en betydligt större befolkning än idag. De redovisade siffrorna är dock behäftade med stora osäkerheter. Det gäller både kostnaderna och de framtida intäkterna. Marginalen mellan de beräknade intäkterna och kostnaderna är liten, vilket innebär att om kostnaderna ökar mer än beräknat, eller om intäkterna blir lägre än prognostiserat kan resultatet bli negativt.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv är det positivt att kommunen utgår från ett bostadsbyggande i enlighet med alternativ hög i RUFSS 2010, planerar för kapacitetsstarka infrastruktur-lösningar som gång, cykel och kollektivtrafik, står bakom de regionala infrastrukturobjekten samt att det finns möjligheter att utöka den högre utbildningen. Detta då bristen på bostäder, framkomlighetsproblem och bristen på högutbildade riskerar att hämma tillväxten i regionen.

Planförslaget uttrycker även att förutsättningar ska skapas för en stor mängd nya jobb och att kvoten arbetstillfällen i relation till antalet förvärvsarbete Huddingebor ska öka från 0,91 till 1,0 det vill säga för varje förvärvsarbete existerar ett arbetstillfälle.

I och med att tjänste- och kunskapssektorn är de sektorer som växer mest i regionen är planförslagets fokus på dessa branscher positivt men även viktigt att planförslaget lyfter vikten av ett diversifierat näringsliv. Detta är viktigt för att dämpa effekterna av konjunktursvängningar.

Genomförande och underlag

ARBETE FÖR ATT GENOMFÖRA ÖVERSIKTSPLANEN

Detta är översiktsplanens samrådsförslag. Efter samråd kommer förslaget att revideras för att sedan ställas ut för granskning vilket enligt tidplanen sker hösten/vintern 2013. Därefter justeras översiktsplanen och planeras att antas våren/sommaren 2014. Nedan beskrivs övergripande hur arbetet med att genomföra översiktsplanen ska bedrivas.

I genomförandet av översiktsplan är det viktigt att fortsätta arbeta med delaktighetsinsatser där *Handbok för delaktighet* kan vara ett värdefullt stöd. Delaktigheten vid genomförande av till exempel detaljplaner ska präglas av *tydlighet, öppenhet och meningsfullhet*. Med det menas tydlighet gentemot invånare och intressenter med vilken form av delaktighet som erbjuds – att veta, tycka, resonera, genomföra eller bestämma. Med det menas också öppenhet genom stor insyn i processen och genom jämlikt deltagande. Meningsfullhet betyder inbjudan till delaktighet i ett tidigt skede och att det alltid finns en tydlig koppling till styrprocess och verksamhetsutveckling.

Översiktsplanen fokuserar på förtätning, funktionsblandning och blandade upplåtelseformer. För att uppnå detta krävs kontinuerlig information och dialog så att invånarna får insikt och förståelse för vad som planeras. Informationen och dialogen behövs även för att de som bor och verkar på platsen ska kunna bidra med sin expertkunskap om området så att tillkommande bebyggelse tar tillvara på de värden som finns så att utvecklingen blir bästa tänkbara.

För att få till den önskade utvecklingen krävs ett aktivt arbete från kommunens sida för att attrahera fler kunskaps- och tjänsteföretag och för att få till förtättningsbebyggelse med service i bottenplan. Det kommer även krävas särskilda insatser för att få till blandade upplåtelseformer och bostadstyper i alla områden.

Inriktningen på förtätning kommer även kräva ett aktivt och prioriterat arbete för att utveckla attraktiva parker och insatser för att minska de bullerstörningar som finns i täta stadsmiljöer.

Befolkningen i Huddinge ska bjudas in till dialog i genomförandet av översiktsplanen.

PLANERINGSUNDERLAG

- Miljökonsekvensbeskrivning av Översiktsplan 2030 – samrådsversion, WSP, juni 2012
- Kommunalekonomisk bedömning av Översiktsplan 2030, WSP, maj 2012
- Marknadsanalys av kontorsmarknaden i Huddinge kommun, Jons Lang LaSalle, januari 2012
- Näringslivsutveckling i Huddinge kommun, Ramböll, december 2010
- Handelspolicy för Huddinge kommun, Huddinge kommun, 2010
- Förstudie Vindkraftsetablering, WSP, december 2010
- Trafikprognos för Huddinge kommun, WSP, april 2012
- Trafikstrategi för Huddinge kommun – remissversion, Huddinge kommun, 11 2011
- PM Infartsparkeringar i Huddinge, november 2009
- Infartsparkering för bil i Huddinge kommun, april 2011
- Bullerkartläggning, Huddinge kommun, april 2012
- Cykelplan, Huddinge kommun, mars 2009
- Kollektivtrafikutredning, Stannätsförslag 1, förslagsversion maj 2012
- Fördjupad översiktsplan för Storängen, Huddinge kommun, april 2009
- Fördjupad översiktsplan för Flemingsberg - samrådsversion, Huddinge kommun, september 2009
- Fördjupad översiktsplan för Kungens kurva - samrådsversion, Huddinge kommun, mars 2010
- Flemingsberg – Masmå tre scenarier för fortsatt utveckling, WSP, maj 2012
- Stadsbyggnadsanalyser och förtättningsstrategier, Spacescape, maj 2012
- Utvecklingsprogram Masmå – Vårby Haga, Huddinge kommun, maj 2010
- Huddinges natur – En redovisning av värdefull natur och grönstruktur för rörligt friluftsliv och biologisk mångfald. Huddinge kommun, april 2012.
- Huddinges Jord- och skogsbruksprogram. Huddinge kommun 1994.
- Blåplan – Miljöbarometern redovisar aktuell och tidigare miljöstatus för Huddinges alla sjöar (www.miljobarometern.huddinge.se). Blåplanens åtgärdsdel är under uppbyggnad.
- Mälarens vattenvårdsförbund. (www.malaren.org)
- Tyresåns vattenvårdsförbund. (www.tyresan.se)
- Dagvattenstrategi för Huddinge kommun
- VA-utbyggnadsprogram. Huddinge kommun. Januari 2004.
- Tyresåns åtgärdsprogram 2010-2015. Tyresåns vattenvårdsförbund.
- Översiktlig klimat- och sårbarhetsanalys Huddinge, IVL, april 2012
- Klimat- och energiplan för Huddinge, Huddinge kommun, augusti 2010
- Lokal Agenda 21 för Huddinge 2009-2015, Huddinge kommun, 2009
- Metod för ekologisk kompensation, Huddinge kommun, mars 2012
- Gemensam avfallsplan för kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salem, 2011
- Huddinge reviderad kulturmiljöinventering, Stockholms läns museum och Huddinge kommun, Rapport 2003:20
- Huddinge Kulturmiljöinventering, Stockholms läns museum, 1986
- Bättre plats för arbete – Boverkets allmänna råd 1995:5
- Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen RUF5 2010, Stockholms läns landsting, 2010
- Planer som styrmedel för att minska samhällets klimatpåverkan, Boverket, 2009

HUDDINGE
KOMMUN

www.huddinge.se